Naša naloga:
Probuja in napredek naroda!
Naš namen:
V edinosti in slogi do cilja!

NARODNI VESTNIK

NATIONAL HERALD.

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL DULUTH, MINN. 11

Največji slovenski dvotednik v Zedinjenih državah.
The Largest Semi-Weekly in the United States of America.

No. 190. — Št. 190. DULUTH, MINN. MONDAY, DECEMBER 22. 1913. — PO-NEDELJEK 22. DECEMBA 1913. Volume III. — Letnik III.

BOŽIČNI ZVONOVI

REV. ANDREJ SMREKAR

Zvonove čul sem zopet peti
V božični mirni, noči sveti,
Čez dol in gore srčno milo,
Kot nekdaj še se je glasilo
O miru vsem ljudem na zemlji.

Zamislil sem se v dni minule,
Ko prvič pesmi so se čule
Iz ust krilatcev iz višave
Na revne zemeljske nižave:
Ljudem na zemlji mir nebeški!

A prišli so nemirni časi,
In vendar čuli so se glasi,
Kot petje angeljev nebeških
Do dobrovoljnih src človeških:
Ljudem na zemlji mir nebeški!

Zabučal glas je vojne sile,
In vtihnil glas je pesni mile,
Gromeli grozni so topovi,
Med saboj klali se rodovi
Miru na zemlji pa ni bilo.

Potres razmajal je ognjišče,
Za saboj pustil je grobišče,
Ljudje, ki srčno se ljubili
Pod smrtno koso so molknili
O miru vsem ljudem na zemlji.

tožno glavo v dlan položim:
"Saj ni miru!" obupno tožim,
"Ker črt in srd med brati vlada,
Kdor ima je, kdor nima, strada,
To pesem nova je božična!"

Glasnejši klic sem čul zdaj z line:
"Naj vse izgine, Bog ne mine!
Krivica mora se podati,
Pravica mora kraljevati
In mir ljudem na zemlji!"

ANGELJ BOŽIČA

Zopet hodi angelj božiča po zemlji. Palmovo vejico dviga nad vsem človeštvom in njegova vzvišena naloga je, osrečiti vse, dotakniti se vseh s čarodejno svojo perotjo. Pod nebom pa se glasi in odmeva čez širno solzno dolino tisočletna pesem vseh izvoljenih, ki jo pojejo v uteho vseh onih, ki tavajo v vezeh težkega življenja. "Slava Bogu na višavah, in mir ljudem na zemlji,ki so voljni!"

V teh dneh, ko hodi angelj božiča preko sveta, prikipi marsikatera molitev in prošnja za njim, katere prošnje in moledovanja prihajajo največ iz onih nižin, kamor ne sega čorodejna perot angeljeva. Pridi, angelj božiča, daj nam miru in utehe, nam, ki smo voljni dotakniti se nas s svojo čudodelno perotjo, prinesi nam tiste sreče, ki jo v preobilni meri tratiš na mizi bogatinovi, nam, ki dajemo slavo Bogu na višavah in, smo voljni k usemu! Daj nam toraj, angelj božiča, pravice, da nas ne bodo teptali, da nam bodo dali za delo plačilo! Daj nam, angelj božiča, kruha, vsakdanjega kruha za deco našo!

Take želje hite za angeljem. Ti, katerih ne pozna angelj božiča, so voljni; oni dajo vse za kruh svojih otrok, oni odpuščajo svojim dolžnikom, oni žrtvujejo vse za pravico — za mir na zemlji. A kje je oni angelj, zakaj ga ni, zakaj ne obdari otrok revežev kakor obdari otroke bogatašev? Mimo hodi mimo, kakor tedaj pri Izraelu. . . .

Medtem ko premišljuje borni delavec v revni koči, marsikateri delavec z gladno družino, prihod Odrešenika Kristjanov, praznujejo oni, ki jih je on dvignil s silami svojih rok do blagostanja, oni, ki so si z njegovo krvjo zgradili vso človeško srečo, najrazkošnejše slavlje v bogato in moderno opremljenih palačah. Glej, daleč v nebo sega dom, znotraj se zrcali v mranornatih ploščah in zlatem okrasju nešteto luči. Po sobah so razprostrte težke preproge; razkošna oprava diči sobane teh palač. Notri pa so drevesca, ki jim jih nosi angelj božiča, z neštevilom luči in z darili, ki bi dalo srečo več delavskim družinami. Notri so veselice, kjer teče raz mize oni denar, ki so ga izsesali iz žuljev delavčevih kapitalisti. Notri je cvet tiste krvi, ki je manjka v bledih upadlih obrazih delavcev, notri je ves tisti blesk, ki ga ni v očeh ljudskih. Ves ta kras vse to bogastvo in raskošje, vse obilje, vsa sreča bogatina, to vse je delavčev dar kapitalistu za božič. Delavec se je trudil, da se je nasipalo bogastvo v nenasitne žepe bogatinov. Bogatin, trdosrčen tiran, pa neče dati delavcu več zaslužka kolikor ga delavec prisili. Delati more na pol zastonj, med tem ko se živila dražijo in delavske družine trpijo povsod pomanjkanje v vsem in marsikje umirajo gladu in mraza. Angelj božiča, kaj delaš, kod hodiš?

To ošabno izobilje in nasilje bogastva na eni, ta pretirana beda in nesužnost na drugi strani sta kakor dva nasprotna si oblaka. Ona udarita skupaj, električne sile vdarijo med gromom blisk na zemljo. Krivica na svetu je kriva vseh upo štrajkov, izgredov, umorov. Delavcem nasprotuje kapital ko bolj krivično more, in zato vname iskra nezadovoljstva in izpoči v plamen, kakoršen razsaja že skoro pol leta na Michigan in v Colorado. Dobrote delavcev niso še nikdar bile povod stavk, ampak skrajno izkoriščanje. Angelj božiča ali čuješ? Ali ne vidiš in ne slišiš kako hrumijo množice neštetih bledih in izčrpanih mož, žensk in otrok, kako se valijo proti palačam? Ali ne slišiš vpitje in rotenje, prošnje, jok in kletev, in vse se združuje v en klic: pravice, kruha! Angelj božiča! Daj jim to; vsaj to daj tem izčr-

(Dalje na zadnji strani.)

Najveselejši Božič in vso Srečo v novem letu Vošči vsem Slovencam in Slovenkam

Narodni Vestnik.

BOŽIČNI DAN

Blizu dva tisoč let je že odkar je Kralj miru obiskal to zemljo in je proglasil svoje uke.

Našel je dolino solz in kot Stvarnikov sin skušal je vstvariti mir in veselje za vse otroke Adama in Eve. Pridigoval je evangelij resnice in pravice vsem ljudem; vzlic vsem prizadevanju Vsegamogočnega pa vlada še danes med človeštvom srd in sovraštvo. Življenje na tem planetu je še vedno huda borba za obstoj — mnogo dežja, gromenja, strel in hudourja; vendar pokazuje se že malo solnca. kar da upati, da bodo nastopili enkrat boljši dnevi. Človeška iznajdljivost in spretnost je spravila na dan brezštevilo strojev, ki naj bi olajšali človeško življenje; vendar vzlic vsemu temu ne more noben resnicoljub pripoznati, da so se življenska vprašanja olajšala; nikdo ne more reči, da ni opazovati lakote in revščine v deželi obilnosti. Čudno, jako čudno, da vlada v deželi, kjer se cedi "mleko in strd," tako nasprotstvo med človeštvom, med bližnjimi, kateri bi se morali po največjem zakonu Najvišjega bitja. Nerazumljivo je, zakaj se v tako bogati deželi kot so Združene Države človeštva prepira in mori za službe, za kruh!?

Človek pridela in izdela danes z mnogo manjšo močjo tisočkrat več kot so izdelali naši praočetje v ranih dobah; vendar bitka za kruh, bitka za časni, za telesni blagor je vseeno neizprosna, je hujša kot je bila kedaj poprej. Besnost naših src nas včasih prižene tako daleč, da postavljamo vsegamogočnost Stvarnika na tehtnico, ker pozabimo, da je Bog vstvaril v obilici vse one stvari, ki so potrebne za vzdržanje človeškega materijalnega življenja; ker pozabimo, da je Bog vstvaril človeka po svoji podobi in ga je postavil kot kralja čez fizično vsestvarstvo.

Če trpimo mi pomanjkanje materijalnih stvari, je to vsled naše nevednosti in ne vsled krivde narave. Nevednost je danes, in je bila včeraj, prokletstvo človeštva Veliki duhovni so zoprovali proglasitelju pravice svoje čase. To nam pove posvetna in cerkvena zgodovina danes. Čez tisoč let učila bo naše potomce zgodovina, da so bili današnji potentati coklja v civilizaciji, da pomagajo držati ogromno večino človeštva v temi in bedi. Razred, ki je okradel človeštvo in vživa danes posebni privilegije, je zakopal v prah in blato vse resnice, katere je razglasil največji učitelj Jezus. On klical je Pustite male k meni! On ljubil je uboge. On je prijateljsko sprejel grešnico Marijo Magdaleno. Danes trpijo ubogi nedolžni stavkarski otroci glad, ker namestniki Nazarenca nimajo občutkov očetovega srca do njih, ampak pomagajo krutem kapitalu blediti že itak upadlo njih lice. Mariji Magdaleni imamo danes na tisoče; a današnja aristokracija jih vrže na gnojišče kadar odcveto, brez da bi kedo premislil, da je človeška družba, mi, jaz ti, on in ona, da smo vsi krivi tega hudodelstva. Delavcev, trpinov, ubožcev, kedo jih usliši te ogromne trume človeštva!

Kaj delajo danes poslanci Nazarenca za človeštvo? Ali so cerkve zavetišče onih, katere meče življensko valovje neusmiljeno sem ter tja? Ali nasiti cerkev lačne? Ali oblači nage? Odgovoril bi, a rajše molčim; misel mojo pa lahko vgane vsak sam. Da, cerkev pridiguje v imenu Rojenčka v hlevu, redki so pa isti ultramontanci, ki vpoštevajo načela Njega.

Ali naj slavi delavstvo rojstni dan največjega Učitelja? Da, slavi ga naj, ker On je razširjal pravico, in pravico bo delavstvo le doseglo, če se dvigne in raztrga spone v katere je vklenjeno še danes

(Dalje na zadnji strani.)

IZ NOVE DOMOVINE.

DULUTH.

— Komisar Hicken in zdravstveni nadzornik Webster sta sklenila, da se bo drugo leto pobiralo odpadke po Gary in New Duluth.

Določeno je, da v Gary ne bodo drugo leto zgradili kanalizacije kakor je bilo nameravano. Napeljal se bo pa spomladi iz New Dulutha vodovod v Gary.

— Steve Jakob je našel v grmovju južno od Superior nago truplo umobolne Mrs. Rozolije Ožbasilski. Rozalija bila je v blaznici in je zginila že 2. oktobra,. Ta dan je bila peljana s štirideseti-mi drugimi blaznimi ven na prosto. Ko se je sprevod vrnil v blaznico je nje manjkalo. Vse iskanje bilo je zaman.

Ženska se je očividno slekla do nazega, potlačila je z nogami nekaj v grmovje ter se je vlegla in je umrla vsled mraza in lakote.

— V Duluth in okolici je mnogo brezdelnih. Gozdarji so zaprli mnogo kemp radi lepega vremena in ker počiva tudi več rudnikov na železnem okrožju pe delavski trg preplovljen z brezdelnimi.

Tukaj le je ena slika kako krivično deluje nova delavska odškodninska postava.

Nikolaj Filt je bil vposljen pri Kelley Island Lime Co .Odtrgalo mu je pri delu mezinec, prstanec in palec. Sedaj ima le kazalec in palec. Kako bo navadni delavec služil kruh s tema dvema prstoma si lahko vsak delavec predstavlja. Nesrečneš dobil je $390. — odškodnine in družba bo plačala tudi zdravniške stroške. Delavec, je to krivica ali ne? Ali boš rabil v bodoče še tvoj volilni glas za podpiranje kandidatov takih političnih strank, ki kujejo tako nečloveško postavo?

Vsak naj bi postal državljan iste vlade, kjer služi kruh. Tiskarna "Narodni Vestnik" ima v zalogi knjižico "Kako postati državljan." Knjižica ima navodilo za vse Združene Države. Cena je 15c Isti, ki hočete postati državljani in doseči volilno pravico sezite po nji.

"Delavci po Minnesoti, vi si pa naročite še knjižico o novi "Delavski Odškodnninski Postavi." V knjižici je vse potrebno kako se ravnati za slučaj nesreče, da boste dosegli vsaj isto do česar ste potej postavi opravičeni. Koristna je pa ta knjižica tudi za izvenminnesotske delavce; boste vsaj videli kakošne postave kujejo kapitalistični poslanci za delavca. Ta knjižica odprla bo marsikateremu slepcu oči. Vsak rojak naj bi jo čital. Dobi se pri Narodnem Vestniku. Cena 30 centov.

— Organizirala se je družba Superior, Wis., katera ima namen zgraditi električno železnico med South Superior, Wis., do Oliver, Wis., ki leži ob mostu Steel korporacije žez reko St Louis nasproti New Dulutha. Uradniki te družbe so izjavili, da nameravajo začeti z zgradbo pocestne železnice spomladi.

— Prenapetemu komisarju Hickenu prede huda za njegov komisarski stol. Državni pravdnik Lydon A Smith je izjavil, da je Hicken kriv nezvestobe v svojem uradu. Kdor išče, ta najde. Hicken je že mnogim požrl kruh.

CHISHOLM.

POZOR SLOVENCI!

Z dnem 1. januarja 1914 bom otvoril v Chisholmu, Minn, na 1 Ave en block od pošte blizu cerkve novo krojačnico in prodajalno za vsakovrstne možke oprave. Rojakom se priporočam za obilen obisk. Skrbel bom vedno, da bom stranke postregel z dobrim blagom in po nizkih cenah.

Frank Žagar.

CROSBY.

— Armor rudnik št. 2 in Kennedy rudnik bosta prenehala z delom dne 24. t. m. za 14 dni največ vsled popravil.

ELY.

— Ponesrečil je rojak Matt Agnich, ki ima tukaj zastopništvo Iron Range pive in gostilno. Splašili so se konji, voz se je prevrnil in mož je prišel pod voz ter se je jako nevarno ponesrečil. Ima rane na glavi in voz mu je šel čez trebuh. Nahaja se v bolnišnici v kritičnem položaju.

Mož je jako priljubljen med rojaki in želimo mu skorajšno ozdravljenje.

— V nedeljo 14. decembra okoli enajste ure so se podali rojaki George Kočevar, Peter Krže mlajši in Franc Lesar, na lov in so seboj vzeli male sančice, meneč da bodo hitreje prišli čez Little Long jezero, katero se nahaja kako miljo in pol severno od mesta Ely. To jezero ni veliko, vendar je globoko in vsebuje tudi mnogo studencev in vrtincev.

Ko pridejo rojaki do jezera sta se podala Frank Lesar in Peter Kerže na sančicah po ledu prek jezera nič nevarnega sluteč. Led se je vdrl in padla sta v vodo. Peter Kerže si je toliko pomagal, da je ostal na vrhu vode in čez kakih deset minut splezal na led, ter se rešil smrti. Nesrečni Frank Lesar se je pa pogreznil v vodo in ga ni bilo več na površje. Dne 15 decembra okoli poldne ga je tukajšni pogrebnik Seiberlich s pomočjo druzih dobil iz vode mrtvega.

Ranjki Frank Lesar je rodom iz Hrovače pri Ribnici. Bil je kakih 5 let v Ameriki. Bil je miren, dobrega značaja in priljubljen rojak.

Bil je oženjen komaj šest mesecev in moral je v 25 letu svoje starosti v grob. Spadal je k društvu "Slovenec," J, S. K, J. Lahka mu bodi tuja zemljica! Soprogi pa odkritosrčno sožalje!

— Odprli so zopet "South forty" starega Chandler rudnika. Z delom se je že pričelo pred štirimi meseci. Najprvo se je zgradil novi šeft, potem se je zapuščeni rudnik opremil s potrebnimi pripravami in sedaj je že na kupu okoli 500 ton rude. Polagoma bo vposlenih vedno več delavcev.

— Starišem Jožef Mantel je prinesla štorklja krepkega novorojenca. Krst se je vršil 21. t. m. Želimo zdravje in srečo mlademu princu in tudi starišem.

EVELETH.

— Otto J. Mayerle se je zglasil v našem uradu grede v St. Paul, Minn.(kjer namerava nakupiti blago za prodajalno, katero namerava odpreti na Eveleth, Minn., nasproti City Drug Store. Prodajal bo sladčice, smodke slovenske knjige, drobnarije, šivalne stroje, itd. Popravlja tudi šivalne stroje. Priporočamo novo slovensko podjetje.

— Tukaj sem pošiljajo po sili Glasnik. Mi tacega lista ne maramo, ki dela zoper delavske koristi, vzlic temu ga nam hočejo vsiliti.

— A. E. Bowden in J. C. Poole bosta preštela glasove Saari-ja in Gleasona, katera stvar je sedaj v sodišču, ker toži Saari, da so bile neke nepravilnosti pri volitvi. Omenjena dva imenovala bosta tretjega nadzornika.

TOWER.

— V odgovor na več vprašanj od rojakov iz Soudan in Tower, glede ulaganja denarja. tem potom naznanjamo, da istega lahko pošiljajo po pošti na naše stroške če sami nemorejo ali ne vtegnejo sem. Banka plača obresti po 3 od stotke od prvega dneva uloge in denar se lahko vsak čas dvigne. Pojasnila glede posojil; in druge važneje stvari se dajejo pismeno na zahtevo. Priporočamo se vsem cenjenim rojakom in jamčimo za popolna tajnost vseh nam zaupanih zadev, kakor tudi za hitro in pošteno delo.

First State Bank of Ely, Minn.

VIRGINIA.

— Blizu Wolf Junction okoli 400 čevljev od Missabe železnice so našli človeško okostje oblečeno v strgano obleko. Tik okostja bil je revolver in v obleki je bila luknja v žepu pa $25. — kar kaže na samomor.

V žepu je tudi mala knjižica, ki je pa tako razdejana, da ni nikake veljave, da bi se po nji spoznalo mrtveca.

NOVICE MED SLOVENCI V AMERIKI.

Poroča se nam iz Girard, Kans. da delajo tam šest novih šaftov in da se bo tja najbrže naselilo več rojakov v kratkem.

Usmrčen je bil v Lincoln Ill., rojak Ignac Jakobič. Šel je zdrav in vesel na delo, ko se je vračal domov, je sunil vanj električni motor in ga je ubil. Zapušča ženo in sedem nepreskrbljenih otrok. Ubilo ga je v Latham Coal kompanijskem podjetju. Delal je pri tej družbi 14 let. Doma je bil iz Brezovega dola.

Ubilo je rojaka Fran Serek-a v Large, Pa., Zrušila se je nanj skala. Bil je prej član S, N, P, J., toda zadnji čas je iztopil.

Umrl je v bolnišnici v Rock Springs, Wyo., rojak Anton Černoga, rodom od Rajhenburga na Štajerskem. Spadal je k društvu Trdnjava št. 10. S, N. P. J, Zapušča brata v Pensylvaniji

Usmrtilo je v Cleveland, O., rojaka John Lazar-ja rodom iz Lokve, fara Dobrenik, star 30 let. Zapušča v starem kraju ženo in tri otroke. Enega brata ima v Joliet, Ill. Bil je član društva sv. Janeza Krst. št, 7, J, S. K, J.

Ranjki se je peljal z vlakom na delo Ko je stopil z vlaka je stopil pred drugo lokomotivo, ki ga je zmlela v kose.

Umrla je starišem Suhadolc v Cleveland, O., petletna hčerka Mary za davico.

SLUŽBO DOBISTE!

DVE SLOVENKI.

Ena za kuhanje, druga za nositi na mizo jedila. Plača dobra.

Felix Culakov
restavrant
P. O. box 3, Messaba, Minn.

ZGODOVINSKE IN ZEMLJE PISNE ČRTICE.

Zbira Viljem Bruncshmid

Primorje Črne gore in Albanije.

Črnagora ima dve pristanišči, Bar in Dolčinj, med južnotočko kraljevine Dalmacije in severno točko Albanije. Ta košček zemlje je dobil kralj Nikita vsled pogodbe v Berolinu koncem vojske med Turčijo in Rusijo leta 1878.

Od Bara (Antivari) vozi ozkotirna železnica do Skaderskega jezera, katero leži deloma v Albaniji in deloma v Črni gori, in na katerem je en mali parnik. Kaj vzdržuje to železnico je uganjka tujcu. Premoga ni, rudnin ni nikakoršnih, lesa ni, ne vode, ne kmetijstva, ničesar kot neomejene in večne gole skale. Črna gora uvaža za okoli en miljon dolarjev potrebščin na leto, največ sladkor, kavo, čaj, riž, turšico, moko, sol obleko, železje, les in petrolej, kar pride največ iz Avstrije. Izvaža pa Črna gora za okoli pol miljona dolarjev blaga na leto naj več kože, volno, koze, ovce, živino, ukajeno bravino, sardine in žuželčni prah.

Bar ni velik kraj. Kolikor je tega mesteca je raztreseno po ozkem primorju, katero senči nekaj jagnjetov. Obmorski breg ni tako raztrgan kot po večini lukah teh krajev, vendar se dvigajo takoj za Barom visoki hribi ki se zdijo tujcu neprelazljivi. Nekje med temi gorami je skrit prelaz, po katerem pravijo, da teče železnica, vendar s krova parnika se ne vidi, da bi bilo to mogoče. Večji del mesteca je bil razdejan v vojski leta 1877 in 1878, in je še danes vse tako kot so napravili streli iz kanonov.

Blizu morja, okoli eno miljo od mesta je velika, štirikotna, bela vila. Tu je zimsko stanovanje kralja Črne gore, kateri pride semkaj redno vsako jesen, ker se boji ostre cetinjske zime. V morju pred vilo leži vsidrana bela jahta. To je bil dar Abdul Hamida, prejšnega sultana Turčije, vladarju malega naroda, katerega ni mogel siloviti Turk nikdar podjarmiti. Podaril je sultan Nikitu to jahto pred kacimi petnajstimi leti. Nikita rabi redkokedaj ta majhni parnik, ker on ni mornar. On nima veselja na vodi, njegovi otroci so se pa večkrat zabavali po morju na tej ladji, pa saj itak nimajo posebnega kratkočasja v Črnigori.

Nekaj milj proti jugu. pa smo na albanskem primorju, in Albanija je najdivjejša in najsurovejša pokrajina v Evropi. Blizu črnogorske meje je mala naselbina Allessio, kjer je pokopan najslavnejši Albanec, poznan v zgodovini kot Skaderberg, glavar janičarjev. Umrl je leta 1468.

Janičarji bili so najznamenitejši vojaki, kar jih je kedaj svet poznal, in bili so v najkrvavejših in najsrditejših bitkah, kolikor se jih je kedaj vršilo med človeštvom. Janičarji so bili edino vzgojeni v vojake iz otrok, ketere so Turki odpeljali, kadar so ta ali oni narod premagali, in med temi krvoločnimi vojaki bili so tudi vojaki iz slovenskih otrok. Podjarmljeni narodi največ so morali tudi dajati Turkom otroke za v janičarski zbor. Vsako četrto leto so turški agenti pobirali po kristjanskih vaseh turškega cesarstva vsacega petega dečka v starosti od 6 do 9 let. Imeli so pravico zbirati, in pobirali so najmočnejše, najlepše in najnadarnejše dečke, ketere so odpeljali v Konstatinopelj. Bili so popolnoma ločeni od vsega človeštva vzgojeni so bili kot Mohamedanci, in bili so varovanci sultana. Nekaj malega janičarjev je šlo v civilno službo, večina je pa služila v koru janičarjev vse življenje. Ženiti se niso smeli. Odgovorni so bili za dejanja le sultanu. Kaznovati jih ni smel drugi kot njih oficirji, če je sultan dovolil. Podvrženi niso bili postavam. Vzgojeni so bil v pasji pokorščini napram svojimi ofocirjem, adtrgani so bili povsem od ostalega sveta, in taka vzgoja je napravila iz otrok mledeniče in može, ki so bili fizično in v krvoločnosti taki vojaki kakoršnih še ni uporabljal noben despot.

V sedemnajstem stoletju so prenehali Turki pobirati otroke med svojimi podaniki za janičarsko gardo, in od teh mal se je rekrutiral ta grozodejni kor le iz otrok, katere so Turki pokradli v vojskah. Od teh mal naprej je jela pojemati slava janičarjev, in ko se jim je dovolila ženitev so kmalu zgubili svojo veljavo.

Gjuro Castriotis, sin Ivana Castriotija, ki je bil glavar albanske tolpe, je bil ujet ko je bil otrok, vzet je bil v Konstantinopelj in vzgojen kot janičar. Njegovo turško ime je bilo Iskander Bej, kar so Albanci prenaredili v Skanderberg. Bil je poveljnik janičarjev, in ko je v 40 letu svoje starosti zvedel kje je njegov dom in kako so Turki delali z njegovimi stariši in sorodniki in z njegovim narodom sploh, se je vprl sultanu. Leta 1443 je prisilil sultanovega tajnika, da mu je dal pravico prevzeti trdnjavo Kroja in vse vojaštvo v Albaniji. Skozi osem let je kljuboval svojemu prejšnemu gospodarju, sultanu Murad, četudi je Turčija obrnila vso svojo moč proti njemu.

Skadarberg je organiziral neodvisno vlado med svojimi rojaki, edino neodvisno vlado, ki je bila kedaj znana v Albaniji, in je vzdržaval neodvisnost za dalje kot dvojset let. Leta 1466 je obiskal papeža Paula II. ter ga je prosil pomoči zoper Mohamedance, vendar papež mu ni mogel nič pomagati. Vrnil se je v domovino in leta 1468 je umrl, in ž njim je umrla tudi vlada.

Albanci so nasledniki starodavnih Ilircev in so organizirani v župe in tolpe, kojih vsaka ima glavarja, kateri podeduje svojo oblast. Nekaj Albancev je nomadov; po leti so v hribih, po zimi pridejo pa v nižine k morju. Glavar se imenuje bajraktar, in on sodi ljudi kakor se mu zljubi. Najhujša kazen je zaplemba živine, ovac ali koz, in Albanec se te kazni bolj boji kot smrti. Albanija je sedaj zopet samostojna država, vendar dokler je bila pod Turčijo, se niso Albanci zmenili za turške postave, in Albanec ni prišel nikdar pred turško sodišče.

Albanci so računjeni k mohamedancem, vendar so zoperni vsaki duhovski in posvetni oblasti, in njih vero spreminjajo kakor kameleon barvo. Mošej ne vzdržujejo Oni pijejo vino, četudi je po koranu prepovedano. Prisegajo pa oni pri devici Mariji. Trgovstva in obrti ni, edino premoženje Albancev je živina, koze in ovce.

Prva Albanska luka. če se vozi proti jugu, ima velikansko italijansko ime San Giovanni di Medua. Od tu se je že večkrat nameravalo zgraditi železnico v Srbijo, koji še danes ni odprta pot do morja, vendar do danes niso še niti zgradili kolovozno pot. Avstrijski Lloyd ima monopol čez trgovstvo ob obrežju Ablanije, in izvaža fino olivno olje, vino, kože in les, vendar je ta trgovina malenkostna ker ni po Albaniji nobenih prometnih sredstev, ki bi vezala notrino z morjem.

Drač, drugo pristanišče, bilo bi danes glavna in edina luka Srbije, če bi ne devala Avstrija prstov vmes, vsled česar je nastala bratomorna vojska, ki je stala okoli sto tisoč življenj. Drač ali po italijansko Durazzio ima ponosno zgodovino, četudi se mestecu to ne more prisojati, če se vpoštevajo vmazane ulice, na pol podrene stavbe in lenoba prebivalcev. Drač se je nekoč imenoval Dyracchium, in tu je bil začetek imenitne rimljanske ceste z imenom Egnatijska cesta, ki je peljala od Adrijatika v Konštantinopelj. V Draču je živel Cicero v svojem prognanstvu, in tukaj sta se sprla Cezar in Pompej za vlado sveta. Tristo let po Kristusu bil je Drač najbolj cvetoče in najvažnejše pomorsko mesto na vzhodnem bregu Adrijanskega morja. Njega slavna zgodovina je pa skoro pozabljena, četudi kažejo ostanki arhitekture nekdanje bogastvo tega kraja. Iz Drača se je že večkrat merilo železnico v Monastir v Makedoniji, vendar najbrže še ne bo kmalu kaj ker v Albaniji se ne gradijo železnice s tako naglico kot v Združenih Državah. Interesantna stvar v Draču je slika zaklane avstrijske cesarice Elizabete, ki visi nad oltarjem v cerkvi svete Lucije, in ljudje molijo to sliko kot Madono.

Največje pomorsko mesto v Albaniji je Valona, in je še precej snažno za albanske razmere. Zadnja naselbina je Santi Quaranta (Štirideset svetnikov,) ki obstoje iz nekaj nizkih dolgočasnih koč, katerih nekatere so brez strehe in na pol podrte. Zakaj ima ta luknja to vzvišeno ime je nemogoča vganiti, vendar italijanska imena krajev kažejo, da bo najbrže enkrat Italijan gospodar Albanije, ker med Italijo in Albanijo je le ozko Adrijansko morje, in ker so si Italijani in Albanci močno na roko. V turško grški vojski leta 1897 se je odigrala pri Santi Quaranta smešna epizoda. Grška mornarica je priplula s strahom tu gori in je bombardirala to malo gnjezdo, kjer je bilo le deset turških vojakov pod poveljem četovodje. Vsi drugi prebivalci so bili zvesti Grki. Ene topničarka je zavozila na skalo in bi se kmalu potopila. Grki so potratili mnogo dragocenega streljiva in nagrada njih zmage je bil en parnik zelenjave, katero so z vso slavo vlekli v Korfu.

Naznanilo in priporočilo.

Rojakom iz Chisholma in okolice naznanjam, da sem prevzel Lorenc Kovachevo

GOSTILNO

Priporočam se Slovencem in Hrvatom za mnogobrojen poset.

Pri meni se dobi vedno izvrstna kapljica za žejo in fine smodke. Svoji k svojim!

JOHN LAMUTH

SLOVENSKI GOSTILNIČAR.

Stari telefon: Cole 264-A.
Novi telefon: Calumet 436-L.

Frank Brand

—: TRGOVEC :—

Z GROCERIJO, MESOM IN KONFEKCIJSKIM BLAGOM
201-203 Commonwealth Ave.,
NEW DULUTH, MINN.

Priporoča se Slovencem in Hrvatom v obilen poset,. Cene zmerne.

Slovenski gostilničarji pozor!

Moja tvrdka, je prva in edina slovenska samostojna, ki importira žganje naravnost s Kranjskega.

IMPORTIRAN KRANJSKI BRINJEVEC,
IMPORTRAN KRANJSKI SLIVOVEC,
IMPORTIRAN KRANJSKI TROPINOVEC,
HIGH LIVE BITTERS (Grenčec),
PRAVO ZDRAVILNO GRENKO VINO.

A. HORWAT, 600 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

SVOJI K SVOJIM !

SLOVENSKO - HRVATSKI SALOON

RANGE HOTEL

713 WEST SUPERIOR ST., DULUTH, MINN.
(BLIZU SOO LINE KOLODVORA)

TOČIMO SVEŽE PIVO, FINO VINO IN RAZNE LIKERJE.

: SNAŽNA PRENOČIŠČA OD 25c DO 75c. :

BACICH & TALKOVICH, lastnika.

SVOJI K SVOJIM !

NASA BANKA NAJ BO VASA BANKA.

Z veseljem in brezplačno dajemo mi potrebne nasvete in pojasnila v raznih kupčijskih zadevah vsem onim, ki se obrnejo na nas v takih zadevah.

Posebno pozornost dajemo pri trgovskem čekovnem prometu po sameznih oseb, tvrdk ali družb.

PRI HRANILNIH VLOGAH PLAČUJEMO PO 3 ODSTOTKE

Miners State Bank Chisholm, Minn.

KOVALL & SON, ELY, MINN.

GROCERIJSKA IN MANUFAKTURNA TRGOVINA

Tem potom naznanjamo cenj. občinstvu, da imamo v zalogi dosti novih oblek za dečke; dalje vsakovrstnih trpežnih obuval in lepega blaga za ženske obleke. Cenj. odjemalcem se vljudno priporočamo za obilen poset pri nakupovanju.

V POSLOPJU SARTORI BROS. ELY, MINN.

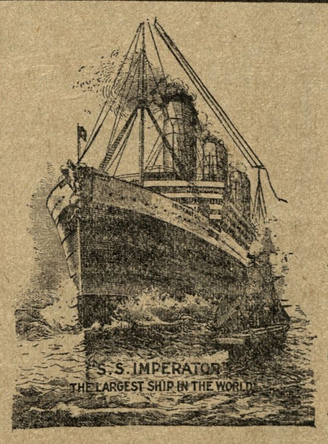

VOJSKA!

VSE PAROBRODNE DRUŽBE SO NAPOVEDALE VOJSKO CANADIAN PACIFIC STEAMSHIP LINIJI.

Ne Zamudite Prilike

TEMVEČ kupite parobrodni list za ženo, brata dekleta ali prijatelja, kateri se še nahajajo v domovini dokler je cena na nizki vojni stopnji. NOVI ASTRIJSKI ZAKONI za izseljence bodo zelo strogi, in težko bode naše rojake dobiti v AMERIKO.

VOŽNJI LISTEK JE VELJAVEN ZA ENO LETO. POŽURITE SE DOKLER NI PREPOZNO.

Havre-New York samo $25.50

Prodajemo tudi zemlišča in lote v New Duluth
Pišite v slovenskem jeziku.

GONSKA AND Co.

ZASTOPNIKI

305 5th Ave W. Duluth. Minn.

Iz stare domovine.

KRANJSKO.

Sirovost. Franc Bergant, hlapec na Svetju je bil že mnogokrat kaznovan, ter je na glasu, da je velik sirovež in pretepač. Na večer 21. septembra t. l. je prišel z večjo fantovsko družbo v Novakovo gostilno v Vižmarjih. Ti so se mirno obnašali ter čez kake pol ure zopet odšli. Bergant pa je vzel pri omari blizu vrat stoječi vinski kozarec in ga z vso silo vrgel v nasprotni konec sobe med tam sedeče goste. Kozarec je priletel med glavami dveh gostov v zid, zadel ni nikogar. Obdolženec se zagovarja da je storil to v pijanosti. Sodišče ga je obsodilo na 7 mesecev težke ječe.

Mačeho in očeta pretepel. Janez Kuhar, 17 letni delavec v Krivčevem se jezi na svojega očeta, ker se je bil drugič oženil in pripisal mačehi precejšen del premoženja. Dne 7. julija t. l. je prišel mačeho s steklenico v roki firjat za 2 kroni, katere ji je podil. Ker jih ni takoj dobil, je začel razgrajati, in ko je prišel oče svoji ženi na pomoč, ga je udaril z bičevnikom preko ušes in po hrbtu. Prizanesel pa ni tudi mačehi, in jo tudi pretepel. Zagovarja se s pijanostjo. Obsojen je bil na 6 tednov ječe.

Žepna tatica. Že 15 krat zaradi tatvine kaznovana Marija Neuhold, 56 let stra iz Mureka pri Radgoni, vdova, dekla, je jako spretna žepna tatica. Krade najraje v gnječi, bodisi v cerkveh, na trgu, ali pa po trgovinah. Dne 5. m. m. je prišla v trgovino k "Solncu" v Ljubljani, kjer je kupovala posestnica Neža Pader razno blago. Po stari navadi ji je izmaknila iz žepa denarnico z vsebino 18 K. 66 v. Imela je pa smolo. Tatvino so zapazili pravočasno in tatico aretirali. V policijskem zaporu se je skušala iznebiti denarnice, ter jo je vrgla za neki zaboj. Pri tem pa so jo opazovali. Neuhold sama priznava, da ima nekaki poseben nagon k tatvini, kar spričajo njene pogoste in visoke kazni. L. 1892 je bila obsojena v Gradcu zaradi tatvine na 6 let. l. 1904 pa v Ljubljani na 5 let težke ječe. Toda že 1909 je zopet kradla in dobila zopet 6 mesecev. L. 1912 je bila obsojena na 5 mesecev ječe in zopet na 14 dni zapora. Obdolženka ni bila morebiti obsojena vsakokrat zaradi ene posamezne tatvine, marveč vselej zaradi cele vrste izvršenih tatvin, veliko število tatvin, pa je ostalo prikritih, ker je Neuhold v tej stroki zelo spretna Obdolženka v polnem obsegu vse priznava.

Porotniki so vprašanje glede izvršenih tatvin, kakor tudi da je postala obdolženka tatica iz navade, enoglasno potrdili. Sodišče jo je obsodilo na 7 let težke ječe.

40 let dela in truda. Dne 9. t. m. dovrši magistratni pristav in načelnik mestnega popisovalnega urada, gospod Anton Gutnik 40 let svojega službovanja. Služil je tri leta vojake, osem let deželnemu sodišču, sedem let deželni vladi in sedaj služi dvaindvajset let mestni občini ljubljanski. V letih 1876. do 1887. je bil iz domoljubja diletant slovenskega gledališča, ki je, kakor znano, zadnje imenovanega leta pogorelo. Gospod Gutnik se je posebno živahno udejstvoval za društveno življenje ki je bilo prav tedaj v najlepšem razvoju. Od leta 1876. pa do družbenega razpada je bil član ter ...letni zastavonoša pevskega zbora Narodne čitalnice. Leta 1889, je z drugimi zavednimi pomožnimi uradniki ustanovil Bolniško podporno društvo pomožnih in pisarniških uradnikov za Kransko, ki še danes prav vspešno deluje. Temu društvu je 14 let načeloval. Leta 1892. je bil soustanovitelj ...kega društva "Ljubljane;" ...tvu je bil 5 let načelnik. Leta 1897 je ustanovil tamburaški klub "Zvezda." Bil mu je predsednik do razida. Poleg tega je mnogo-letni član Sokola, Slovenske Matice, družbe sv. Cirila in Metoda, ... plan. društva in drugih narodnih društev. Vsled te svoje narodne zavednosti je moral prebiti marsikatero grenko, zlasti pod ...herjem, toda vklonil se ni pretnjam, ne zapeljivim obljubam. — Z redko marljivostjo, natančnostjo in vstrajnostjo se je povspel do častnega svojega sedanjega mesta. Tudi pri njemu se je uresničilo: "Po delu pride plačilo!" Na mnoga leta;!

Umrli so: Milan Pogačnik, rejenec, 1 mesec. — Ana Lazar, mest. uboga, 81 let. — Ivan Smole, zasebnik. 81 let. — Rudolf Merčun čevljar, 53 let. — Elizabeta Pošvor, zasebnica, 67 let. — Vincencij Babnik, sin mizarskega pomočnika, 2 leti. — Marija Skok, žena posestnika, 39 let. — Helena Avguštin, dninarica, 42 let. — Marija Golob, kuharica, 72 let. — Marija Vidmar, žena strugarja, 62 let. — Terezija Urbančič, branjevka, 74 let.

Drzen ropar. V Cirknici je neznanec napadel gostilničarja Aleksandra Korčaka na stranišču, mu oropal vse iz žepov, mu vzel ključ od blagajne, potem gostilničarja v stranišče zaprl in popolnoma oropal vso blagajno ter vzel tudi različne dragocenosti s seboj. Škoda znaša 3110 kron. Dozdaj drznega roparja še niso izsledili.

Umrla je mati g. profesorja dr. Frana Ilešiča, predsednika "Slovenske Matice." Pokopali so jo pri Sv. Juriju na Ščavnici.

Pridelovanje sladkorne pese. Dne 19. novembra se je vršil v Dragatušu za nas velevažen shod v svrho pridelovanja sladkorne pese. Predavanje je bilo vse skozi poučno, jasno in zanimivo, da bi moralo pridobiti še tako zakrknjenega poljedelca za to pomembno idejo.

Kakor povzamemo iz govora dvornega svetnika g. Fr. pl. Šukljeta, zahteva taka pesa predvsem debelo zemeljsko plast, dovolj vlage in solnca. Za vse to je belokranjsko podnebje, kakor nalašč in tudi lega sveta za regolanje in obdelovanje, osobito v naši dolini, vsekako primerna in pripravna. Osobite važnosti je pa za nas dejstvo, da pesi ne škoduje toča. Ako je toraj kmet udarjen v vinogradih od te strani, pesa mu ostane gotovo.

Belokranjska posestva gredo strahovito rakovo pot. Leta 1880. je bilo v črnomaljskem okraju 30.000 prebivalcev in danes, namesto, da bi jih šteli še enkrat toliko, jih ni niti 24.000. Žalostna, a resnična statistična slika. Vse hiti čez morje in ni je hiše, ki nebi imela naseljencev v novi domovini. Le kmet, ki ni zadolžen in ima na razpolago svoje delavske moči, zamore shajati pri teh žalostnih razmerah, a taki so bele vrane dandanes. Tako nam je došla ta akcija za ustanovitev sladkornih tovarn, kakor rešilna misel v zadnjem trenutku našega obupnega položaja. — Za uresničenje tega podjetja potrebuje izvrševalni odsek 6000 oziroma vstevši štiriletno kolobarjenje, 24,000 oralov sveta. Kmetje se morajo zavezati po predpogodbah, da bodo pridelovali peso 3—7 let, akcijska družba pa postane stalen vsakoleten odjemalec. Ko so ti pogoji ugotovljeni, ustanovi se v Ljubljani glavna sladkorna tovarna, ki bi baje stala deset miljonov in producirala do 150.000 metrskih centov rafiniranega sladkorja. Tej bi sledile po deželi tovarne za izdelovanje surovega cukra. Cena za meterski cent pese, postavljen na bližnji kolodvor, je določena na 1 K. 80 vin., poleg tega ja vrne tovarna tudi 30 odstotkov izrezkov, ki služijo izkisani v cementnih jamah, kot izborno živinsko krmilo.

Gospod nadzornik J. Skalicky iz Rudolfovega se je pouspel v svojem predavanju osobito na gospodarski položaj češkega kmeta, čegar blagostanje je odvisno le od gojenja sladkorne pese, saj mu taista donaša na enem oralu sveta do 260 K. čistega dobička. Istih uspehov je pričakovati pri nas, kaj ti po zaslugi gospoda Turka, ravnatelja kemičnega poskušališča v Ljubljani, se je dognalo, da vsebuje kranjska pesa več sladkorja kakor češka. Gospod nadzornik nam je pojasnil tudi način obdelovanja, regolanje, gnojenje, okopavanje itd. in kako bi se dalo potom strojev s skupno vporabo več vasi vzlic občutnemu pomanjkanju delavcev, odstraniti tudi te ovire.

Končno se je zahvalil gospodoma predavateljema kot kulturnima faktorjema okrajni glavar v Črnomlju gospod Silvo Domicelj z željo, da se jima uresniči ta velika ideja, ki naj reši belokranjskega položaja in mu vrne blagostanje. Kjer je sladkorna pesa, tam je bogat kmet.

ŠTAJERSKO.

Nesreča. Sv. Jurij ob Ščavnici. V naši župniji je v nedeljo dne 30. novembra na en dan bilo 6 mrličev. Eden teh mrličev je bil 15 letni fant. Delavci so drevesa podirali, ena hojka ni na tla padla, ampak je obvisela na sosednji; fant zleze na hojko, da v zgornjem delu veje priveže; medtem pa pade sosedna podsekana bukev s svojimi vejami na fanta; veje so morali odsekati, da so fanta na prosto spravili: fant je drugi dan umrl.

Pred sodiščem radi razburjenja umrla. Dne 2. t. m. je zaslišal preiskovalni sodnik v Gradcu v neki zadevi gostilničarko Leopoldino Tichowar, katero je zaslišanje tako razburilo, da je pred preiskovalnim sodnikom omedlela in ne da bi se zopet zavedla, ko so jo domov prepeljali, umrla. Zaslišanka je bila v 34 letu.

Iz Maribora. 30. novembra popoldne je hotel delavec Franc Turnščk iz Trzina skočiti z novega mostu v Dravo. Ko je splezal na ograjo, so ga prijeli in zadržali pasanti. Turšek je zgubil večjo svoto denarja in se je hotel zaradi tega vtopiti. —

Iz Ptuja poročajo, da je ujel lovski paznik in mizar Jožef Vanda z železno pastjo tekom zadnjih 3 let že 17. vidro.

KOROŠKO.

Mesto samoumorilcev! Iz Celovca. Celovec je mesto samoumorilcev. Danes imamo zopet poročati, da je bilo od 22. do 30. novembra v Celovcu in okolici 12 samoumorov in trije poizkusi samo mora.

Nesreča v rudniku. Iz Plieberka poročajo, da je udarila velika skala, ki se je sprožila v rovu, delavca Kozamurnika in ga smrtno nevarno ranila.

PRIMORSKO.

Požar. 27. novembra je začelo v Trstu goreti v prodajalni Ivana Gianoni za svetilne aparate v ulici Largo Santorio. Požarna bramba je ogenj omejila, toda zaloga v vrednosti 6000 kron je vsa zgorela.

Alkohol. Voznik Franc Suša v Trstu se je tako napil, da je umrl.

Igra s smrtnim izidom. Mario Štefe, sin kmeta Ivana Štefeta v Kopru, se je v hlevu z neko na zid pritisnjeno vrvjo tako nesrečno igral — fant je bil tudi slaboumen — da se mu je vrv ovila okoli vratu in ga zadavila.

Stavka pekov na Reki. Na Reki je izbruhnila stavka pekov, ki se je razširila po vsem mestu.

Pomanjkanje kruha se čuti zelo na Reki, ker pekovski pomočniki štrajkajo. V nekaterih pekarnah pomaga vojaštvo. Mir se dozdaj ni motil.

Nesreča na Reki. Z Reke poročajo: V ladjedelnici družbe "Danubius" na Reki se je, ko so sestavljali dvigalnik pri zgradbi vojnih ladij, zgodila velika nesreča. Ogrodje se je namreč poruši- lo in šest delavcev podsulo. En delavec je bil takoj mrtev, pet jih je nevarno ranjenih in so jih prepeljali v bolnišnico, kjer je takoj eden izdihnil. Tudi ostali se bore s smrtjo. V znak žalosti so dali dne 26. novembra vsem delavcem prosto. Povečini so vsi Ogri. Krivda leži na slabi konstrukciji ogrodja.

Zastrupiti se je hotela v Trstu 20 letna Julija Petranovič in je kot vzrok navedla to, da je hotela svoje stariše prestrašiti; Dekle so rešili.

Vlom. Neznanci so vlomili v Trstu v stanovanje neke Jožefine Bassi in pokradli perila, obleke ter kuhinjskih stvari v skupni vrednosti 1792 kron.

Samomorilni poiskus. V ječi v Gorici se je skušal obesiti nek Evgen Annic, ki je bil te dni zaprt, ker se je izdajal za Barona Levetzova (moža grofice Lantieri) in na pošti s tem imenom dvignil pisma ki so na barona dohajala. Jetničar je moža še pravočasno odpel in so ga prepeljali v bolnico. Preiskava bo dognala, kakšen namen je zasledoval s svojo goljufijo.

Ženi odsekal glavo. Morilec tudi sebe usmrtil. V Smičeviču pri Reki je pred dnevi odsekal s sekiro glavo svoji ženi Barbari delavec Ivan Flah, ker se je sprl ž njo. Morilec je pobegnil. Zdaj so pa na šli Flahovo truplo blizu Cirkvenice. Mrlič ni imel ene roke. Poizvedbe so dognale, da je skočil s skale v globino in da mu je bila roka med padcem odtrgana. Dne 28. m. m. so potegnili ribiči odsekano žensko glavo iz morja in ni izključeno, da so našli glavo Barbare Flah.

Štrajk pekovskih pomočnikov na reki traja dalje.

Imeniten gospod. Pre dtržaškim sodniki je stal te dni Emil Tomsig, Tržačan, ki je pod imenom "Dr. William grof Barbo Thomsing" goljufal lahkoverne ljudi, katere je očaral s svojo eleganco in znanjem jezikov. Izdajal se je za angležkega inženirja in izvabil iz bratov Rene in Jerome Fontaine v Trstu več denarja za neko "iznajdbo;" nadalje je lagal, da je v Bistrici odkril rudnik in v Opatiji napravil veliko dolgov po hotelih in pri krojačih. Obsodili so ga na 2½ leta ječe.

Hudomušni tatovi. V noči od 1. na 2. decembra je slišal v gostilni Kranjčevi na Reki igrati velik orkestrion. Gostilna ni bila razsvitljena. Stražnik je šel v gostilno in poklical domače ljudi. Dognali so, da so vlomili v gostilno tatovi, ki so ukradli 60 kron drobiža, dve uri in več druzih stvari. Predno so odšli tatovi iz gostilne so iz same hudomušnosti navili avtomat in ga pustili igrati. O tatovih nimajo še nobenega sledu.

Stavka kočijažev v Trstu. Tu so pričeli stavkati kočijaži in vozniki splošne transportne družbe in sicer zato, ker se družba po novem letu noče držati stare pogodbe in hoče napraviti novo pogodbo,, s katero bi bili vozniki zopet prikrajšani. Do sedaj stavka 280 voznikov.

Tat si najame poštno predalo. Na goriški pošti se je zgalsil pred kratkem baron Levecov in si je najel poštno predalo. Hodil je redno vsak dan na pošto in pobiral iz predala pisma in časnike. — Plemeniti Levecov, ki živi s svojo soprogo rojeno grofico Lanthieri se je začudil, ko ni dobil nobenega pisma in nobenega lista. Končno je šel na pošto in razkrila se je tatvina. Počakali so drugi dan najemnika poštnega predala in ga aretirali ravno ko je pobiral pisma. Tat se imenuje Armich Ko so ga prepeljali v ječo, je nekaj časa razbijal, nato pa se je obesil na rjuho. Paznik ga je sicer pravočasno odrezal, toda mož je bil že tako slab, da so ga morali odpeljati v bolnišnico.

Smešnice.

Sodnik: Kako ste se mogli tako pozabiti, da ste svojo ženo tako grdo pretepli?

Obtoženec: Gospod sodnik — ali poznate mojo ženo?

Sodnik: Ne!

Obtoženec: Potem je naj bolje da o tej stvari nič ne govorite!

* * *

Spovednik: No — zdaj pa še povej .... mja.. kako se pravi.... mja.... ponoči.... kaj grdega storil?

Pepček: Ja!

Spovednik: Ježeš, Ježeš, ti nesrečni otrok.... mja.... kaj pa si storil, kaj....?

Pepček: Keglje sem postavljal.

* * *

Kaj sem slišal — da se tvoja hčerka poroči z nekim pesnikom?

I, moj Bog, zakaj pa ne! Več moja hčerka je tako mala, da bo še s pesnikom izhajala.

* * *

Sodnik: Vi ste obdolženi, da ste urarju iz odprtega okna ukradli uro.

Obtoženec: Prosim, to je bilo drugače. Jaz sem šel po ulici, pa sem videl tisto uro, ki je tudi šla pa sem si rekel, kaj bi sam hodil, ko bi lahko z uro skupaj šla, no pa sva šla.

* * *

Na škofovi gimnaziji je profesor razlagal zgodovino razkritja Amerike,. Kakor znano, je dala kraljica Izabela Kolumbu potrebne ladje in sicer iz veselja, da je njena armada zavzela Granado. Škofov profesor je ta dogodek učencem tako-le popisal: "Kraljica Izabela je storila sveto prisego, da ne bo prej menjala svoje srajce, dokler Granada ne pade. Končno so bili kroverci premagani in kraljica je slekla svojo srajco. Ta trenotek je Kolumb srečno porabil da je kraljici izrekel svojo prošnjo...."

* * *

Ljudje so slabi, slabi in hudobni, se je pritoževal fajmošter Jaka, ko je bil izpraznil tretji liter. Poslušajte. Lani smo bili trije duhovniki sobratje v toplicah in ker nam je bilo hudo dolgčas, smo šli seveda z dovoljenjem ribe lovit. Najprej smo se pa zmenili: kdor potegne prvo ribo iz vode, plača za vse tri večerjo. No in poglejte kakšna sta bila moja duhovska sobrata — nobeden ni hotel ribe ki se je vjela na njegov trnik iz vode potegniti!

Torej ste vi gospod župnik stavo izgubili in morali večerjo plačat.

Tisto pa ne — jaz namreč sploh nisem del vabe na trnik.

Elco Theatre

ELY, MINN.

VAM VEDNO NUDI NAJBOLJŠE PREMIKAJOČE SLIKE, PETJE IN DRAMATIČNE PREDSTAVE. ZATO STE VLJUDNO VABLJENI, DA NAS OBIŠČETE.

Naše predstave so dobro izbrane za mlade in stare.

VSTOPNINA VEDNO SAMO 10c.

Predstave se začno vsak večer ob 8. in 9. uri. — Za sobote in nedelje imamo posebne programe, katerih ne smete zamuditi, da neboste obžalovali.

J. A. GRAVES, lastnik

Old Phone: Douglas 63-M.

Chas. Strand

1206 COMMONWEALTH AVE., GARY, (New Duluth), MINN.

SLOVENCEM IN HRVATOM PRIPOROČAM SVOJO NOVOUREJENO **GOSTILNO**, ZALOŽENO Z RAZNOVRSTNIMI PIJAČAMI IN SMODKAMI.

TRGOVCI IN GOSTILNIČARJI!

Leto 1913 se nagiblje h koncu. Še dva tedna in obhajali bomo rojstvo leta 1914. Dolžnost vas veže zahvaliti se odjemalcem in gostom za naklonjenost priporočiti se za nadalje, in izreči jim voščila običajna ob premembi leta.

"Narodni Vestnik" je najboljše sredstvo za vse to. Trgovci in gostilničarji, poslužite se tega sredstva in izrazite svoje občutke napram vašim odjemalcem in gostom v "Narodnem Vestniku." Cene nizke, delo lično. Slovenec k Slovencu!

Naročajte se na največji slov. polutednik "Narodni Vestnik".

Miners National Bank,

EVELETH, MINN.

Kapital, preostanek in delniška odgovornost

$74.000.00

Pošiljamo denar in prodajamo parobrodne liste na vse strani sveta.

Mi vas zavarujemo v zanesljivih družbah.

Posetite nas.

Ugodna prilika!

za one, ki so se odločili iti na farme ter postati neodvisni.

V severnem delu Wisconsina, v okrajih ali county: Clark, Rusk, Chippewa in Price, je naprodaj mnogo tisoč akrov dobre farmerske zemlje. Blizu mest, trgov, železnic, šol in tovarn za papir. Lepe ceste, čista, hladna voda, zdravo podnebje.

Rastejo vsi oni pridelki, kot v stari domovini.

Cene nizke ($15.00—$20.00 aker) in lahki plačilni pogoji; vsakdo ima čas plačevati pet let po dogovoru.

Kupujte naravnost od lastnikov. — Oglejte si svet in prepričajte se na lastne oči o kakovosti zemlje. — Kupcem se vožnja povrne.

Za nadaljna pojasnila se je obrniti osebno ali pismeno na upravnika: **LOUIS BEWITZ, 198 First Ave., Milwaukee, Wis.**

Motenje prebavljenja.

Če hočemo biti pri dobrem zdravju ne smemo dovoliti nikakih motenj v našem prebavljenju, zato ker je to vsikdar znak kake bolezni celega života ali pa tega ali onega sestoja života. Brez pravilne jedi in pravilne prebave ni življenja. Vsled tega je jako važno, da se ima pri rokah kako sredstvo, katero bo hitro pomagalo v slučaju slabega prebavljenja. V takih slučajih bi mi priporočali vsakomur dobroznano, zanesljivo in hitro delujoče

TRINERJEVO

Amerikansko zdravilno grenko vino.

To izvrstno sredstvo bo izčistilo prebavni sestoj popolnoma, ne da bi povzročalo kake bolečine; ono bo povečalo tek, dalo bo moč črevesju, in odpravilo bo zaprtje in vse neprilike združene s tem. Rabiti bi se moralo v vsakem slučaju bolehnosti.

Imejte to sredstvo v vaši hiši in rabite je v

zaprtju, glavobolu, bolečinah v črevesju, slabosti, živčnosti, neprebavljivosti, izgubi teka, zlatici, težkoči po jedi,

Ne odlagajte v nadi, da bodo te sitnosti same izginile. Če jih ne zdravite pravilno, bodo one oslabele organe. Najboljše sredstvo v vseh takih slučajih je

Triner-jevo Amerikansko zdravilno grenko vino.

V LEKARNAH. **NE SPREJMITE PONAREDB.**

JOS. TRINER

UVAŽALEC IN IZVAŽALEC,

1333-1339 So. Ashland Avenue, Chicago, Ill.

"Narodni Vestnik"

National Herald.

Slovenic Sami-Weekly.

Owned and published by the

Slovenian Printing & Publishing Company

a corporation.

Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street.

National Herald

Issued every Monday and Thursday; subscription yearly $2.00

The best Advertising medium among Slovenians in the Northwest

Rates on application

Entered as second-class matter May 11. 1911 at the post office Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879."

„NARODNI VESTNIK"

Izdaja

Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn.

izhaja vsak ponedeljek in četrtek zvečer na 8. straneh

Naročnina stane:

Za Ameriko in Canado za celo leto	$2.00
za pol leta	$1.00
Za Evropo za celo leto	$3.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.

Denarne posiljatve in dopisi se naj posiljajo na naslov:

"Narodni Vestnik", 405 W. Michigan Street, Duluth, Minn.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

OF WHAT BENEFIT IS THE AUSTRO-HUNGARIAN CONSUL OF ST. PAUL TO SLOVENIAN PEOPLE?

About 20 years ago Sloveniens started to settle in this part of the country, first as miners and lumbermen and later on as farmers, taking up homesteads in St. Louis and Itasca counties. Rapidly the number of such settlers increased until today we can boast of about 18,000 of our countrymen being scattered mostly around the northern part of Minnesota. The Minister of Foreign Affairs at Vienna after learning that such a number of Slovenians settled in Minnesota, concluded that Consul ought to be sent to St. Paul to protect their interests, and the Counsul was sent.

One day, about two years ago, Mr. Prochnik appeared in St. Paul, rented a suite of offices, placed in them a number of clerks and retained attorney Moritz Heim to act as attorney for the Consulate. Mr, Moritz Heim imemdiately proceded in a very zealous manner to represent Slovenians in the teritory over which the Consul of St. Paul has jurisdiction, the same being Minnesota, South Dakota, North Dakota, Wisconsin and Upper Peninsula of Michigan. It seems that he and the Consul paid special attention right from the start to so-called Death Cases. As is shown to the readers, the hazards of the mining industry are great and every once in awhile a miner gets killed. Slovenians being employed as miners quite often met with accidents which result in their death.

Before the times of the Austrian Consulate and his attorney Moritz Heim, the heirs at law of the deceased miners would forward the power of attorney to someone in this country in whom they had confidence and this someone usually retained an attorney in Duluth to close up the estate for them. Consul Prochnik investigated cases and came to the conclusion that those attorneys are charging exorbitant fees, that the administrators are acting for the benefit of themselves and not for the benefit of heirs at law who in most of the cases, reside in the Old Country. He concluded that he would send his attorney, Moritz Heim to Duluth and have him appointed administrator in every case which is reported to his office.

We admit that some administrators acted in bad faith. We admit that some atorneys charged a large fee. We admit that some administrators even embezzled the money, but we also claim that the majority of cases were handled right and if the case was handled by a respectable attorney or a friend administrator, the money was always forwarded to heirs at law in the Old Country.

How did Consul and his attorney Moritz Heim proceed to represent those poor widows and orphans and old parents left far away in the Old Country who were dependent on the husband or son whom they sent to Minnesota to work in a mine and sent them money for their support? It seems to us that they proceeded in a very business like way. The Statute is in their favor. If the next of kin don't apply within thirty days for letters of administration, Counsul of the Foreign government is entitled to the same. It is practically impossible to notify such heirs at law residing in the Old Country of the death of their husband or son and receive a power of attorney inside of 30 days. It usually takes from 50 to 60 days to receive such power of attorney. What did the Consul do? He caused the Government in the Old Country to post notices on every church, on every public building and everywhere where a poor peasant could read it, that no power of attorney shall be sent to individuals but always to Consulate. The Judges of District Courts were instructed not to issue a power of attorney to anyone residing in the United States unless he is a Consul. Judges complied with the request.

Having the question of power of attorney settled, Consul and his attorney, concluded that somehow they have to be notified of the fatal accidents that occur. Finally an arrangement was made with the Claim Department of some of the independent companies, Mr. Hollister was also approached by Mr. Heim, and informed, "that if he will notify him (Heim) of every death case, he will settle with him with little resistance." Claim departments are to notify the Consul of every such accident and in turn no suit will be brought by the Consul against friendly companies. As Mr. Prochnik expressed himself to a Countryman of ours, "why this is the only way to handle these cases, in many of them we could not prove that the Company is liable and why not settle them all on an equal basis."

This reminds us of a horse dealer buying a car load of horses, some of them worth $75 and some of them worth $200 apiece, well why not buy them all at $125 apiece. Just think of the injustice, the cases instead of being handled individually are handled collectively, settlements were made on the so-called Relief Plan.

We have been watching the doings of Mr. Moritz Heim for some time and we could not find that he investigated a single case in St. Louis county, that he took statements of any witnesses or inquired of people who were present when the accident happened, how the accident occurred. We found that in many instances, Consul petitions the Court asking for apointment of Moritz Heim as administrator and saying that at the present time, the names and residences of heirs at law are unknown to the petitioner. We noticed that as soon as Moritz Heim is appointed as administrator he settled every case with the Claim Agent for the Company and distributed the money without waiting for the Order of the District Court. We found in the files of Probate Court of our county, that he was appointed administrator of the estate of Nick Martinovich. We discovered that he settled the case of Nick Martinovich for $300.00 for wrongful death and that he also collected so-called Club Money, which is nothing else than insurance money for which the man pays while in the employ of the mining company. What did Mr. Heim do? Did he petition the Court for distributing of that money? No. He, knowing that the Probate Court having no jurisdiction over wrongful death money, succeeded in omitting an accounting in said Court for wrongful death money. He distributed the money himself. How did he distribute that money? He deducted $228.00—or caused the Russian Consul to deduct—for his services as the itemized statement shows:

Chicago, Ill., Nov. 23, 1911.

Mr. Wm. Marx,
400 Columbia Bldg,
Duluth, Minn

Dear Sir:

In Re Niko L. Martinovich

In reply to yours of the 5th inst., I beg to say that the total amount of money received in above mentioned case was $708.35, statement of charges as follows:

Cash—	
Administrator's fees	$ 15.00
Paid for Certified Copies	1.35
Advertising, legal notices	12.00
Expenses of two trips to Duluth, railroad fare, services	25.00
41 letters; petition of appearance, objections to the appointment of anothre person as administrator; attending hearing thereon; personal conferences with attorney for the Mining Company; making settlement; drawing final account, petition for allowance of the same and for a decree of distribution, attending hearing on final account drawing order and decree	175.00
	$228.35

plus $0.70 for Bank Exchanges, leaving a balance of $479.30 which was forwarded by this Consulate to the proper quarters and by this time it has most likely been turned over to the heirs in Montenegro

Yours truly,
Baron E. Schilling,
Imperial Russian Consul.

The balance $72.00 and insurance money was forwarded to the Old Country. He also enclosed a receipt written in English for the mother of the deceased son. In the mean time, the brother of the deceased came from British Columbia to Duluth with a Power of Attorney, but unfortunately the case was settled. He wrote a letter to mother and she left the Old Country and came to Duluth. An atorney was retained and he petitioned the District Court in behalf of the mother for distribution of that money, but Mr. Heim replied to that petition that the money was distributed before the new rules of our District Court were adopted and he was sustained by one of the judges of our District Court. Consequently, the money was not distributed by any Judge and by no Order of a Judge. The attorney for the Consulate settles the case for $300.00 deducts $228.00 for his services and expenses. If an ordinary man acting as administrator deducted $228.00 from $300.00 without any Order of Court, he would probably have to answer to Court for his wrong doings, but it seems that Mr. Heim not only did not have to account for it, but he is still being appointed administrator in other cases.

We also tried to find out what effort did Mr. Heim make to collect damages for deceased and we were informed that Mr. Hollister, acting as attorney for the Company, did not have any difficulties in settling the case. His offer was $300.00 and Mr. Heim simply accepted it. It happened that two partners, Martinovich and Prpich worked together. Martinovich was killed and Prpich being at a sightly safer distance, lost an eye. Martinovich's mother being represented by attornew for Consulate, received $72.00. Prpich retained attorney Victor Power of Hibbing, and collected $800.00 for the loss of an eye. Mr. Heim can not claim that there was no liability in the case on the part of the company, because he knows that Prpich's case was tried at Hibbing and the jury awarded him a verdict of $800.00. The case was taken to Supreme Court and the verdict sustained.

We could recite a number of cases in which Mr. Heim apeared either for Austrian or for Russian Consulate and in which any good attorney would have collected double the amount that Mr. Heim did. If any ordinary man settled two or three cases with Claim Agents without having them first investigated, the Probate Court would refuse to appoint him in future cases to act as administrator, on the ground of incompetency, and the Judge of Probate would be doing the right thing. It seems to us that everyone is acquainted with the fact that Mr. Heim handles cases collectively, that he settles them for the amount offered by Claim Agent, that he never investigated a case and that the only knowledge that he has of the case is what he obtains from the Claim Agent, why otherwise, he would not know if the man fell in the chute or if a stone hit him on the head. And still most every Monday this man is appointed administrator of some estate and is attorney for the Consulate. The Consul instead of being of benefit for our Slovenian people is doing us harm.

As a matter of fact, we do not need him, we do not need his services and it seems to us that the only reason he opened an office in St. Paul is to remind Austrian subjects of their military duty. It seems to us that instead of helping poor widows and orphans in the Old Country, he is helping his attorney Heim to get good fees for services of which a respectable atorney would be ashamed. We wonder how long our Courts will tolerate such a practice. We Solvenians will not and cannot tolerate it much longer. Of course, we can not expect to get justice from "Austrian" Government. We have had long experience with that same government in the Old Country and the less we have to do with that government, the better off we are. The only justice we can get and expect to get is from Judges either of Probate or District Courts in this country, and to them we appeal for help.

(Bo obljavljeno v slovenščini ob prilik:).

ALI JE NAPREDEK POTREBEN?

(Konec.)

Če je torej napredek potreben na vseh poljih človeškega stvarstva, je potreben toraj za vesoljno človeštvo in v tem smo všteti tudi mi Slovenci. O socijalnem stanju mi ni treba na tem mestu govoriti, to razpravljal bom pri priložnosti, ker je že z besedo samo združen pojm napredka. Ime "socijalno" že takorekoč samo, tolmači napredek. Treba pa je napredka tudi na duševnem in znanstvenem polju. Ko je človeštvo prvotno vstvarilo prve stroje, je človeštvo najbrže mislilo, da ž njimi ne bo mnogo doseči, ako jih tekom časa ne bo izboljšalo. Ko se je lonec prevrnil pod silo pare, katera je puhtela vroča voda, še nikdo ni mislil, da bo ta lonec vlekel vlak, temveč so vsi uvideli potrebo izpolnitve in napredovanja. Zato je tudi znanstvo mogoče le po napredku kaj ustvarjati. A tudi samo na sebi mora to napredovati. To se tudi zgodi, ker se z računstvom že naprej dokaže, da je mogoč stroj, katerega doslej človeštvo v praksi še ne more izvršiti ali ustvariti. Tako n. pr. ve človeštvo, da je najnižji znani hlad pod 273 stopinj Celzija pod ničlo to je temperatura vesoljnega prostora, čeravno človeštvu doslej še ni bilo mogoče doseči večjega hlada kot nekaj čez 250 stopinj Celzija pod ničlo. Znanstvo hodi praktičnem izvajanju naprej, in ker je le z znanstveno pomočjo mogoče doseči kaj, zato je znanstvo za vsacega človeka potrebno, neizogibno potrebno. Tudi v drugem duševnem delovanju, kakor v slovstvu, je napredek potreben. Sicer pa je ta že danes zakon v slovstvu in se, ki se ne drži napredka, sploh ne priznava. Da je potreben za slovstvo kot tako, razume se že itak na sebi; da pa je potreben tudi za človeštvo, to je treba premisliti malo bolj. Duševno delovanje je mera, kako daleč se je povspel človeški duh, kaj je rešil, razmotal, kaj odkril, kaj iznajdel, kaj izmislil, kaj vstvaril To stanje človeške duše pa se potom slovstva javlja dalje, se naznanja vsem človeštvu. Tako se vzdigne duševno površje vseh ljudij. Namen pa mu je tudi ljudstvo izobraževati ga likati, ga vzgajati, in tudi kratkočasiti. Da pa se vzgaja vsaka generacija, to je vsak rod bolj, vemo, zato mora tudi duševni nauk rasti, da preseže splošen napredek ljudij.

Napredovati pa mora duševni razvoj že radi samega sebe, ker se drugače neha; a stati ne more, kajti v trenutku, ko preneha, človek otopi, se poživini. Tudi za duševni razvoj je napredek neobhodno potreben. Nobena zemska stvar ni popolna; vse se izpolnuje kar

(Dalje v prilogi.)

AUSTRO-AMERICANA

PAROBRODNA DRUŽBA.

Direktna črta med New Yorkom in Avstro. Ogrsko.

Nizke cene. — Dobra postrežba Električna razsvitljava. — Dobr kuhinja. — Vino brezplačno.

Kabine III. razreda na parobrodih

KAISER FRANZ JOSEPH I.

in

MARTHA WASHINGTON.

Na ladjah se govore vsi avstrijski jeziki.

Družbini parobrodi na 2 vijaka:

KAISER FRANZ JOSEF I., MARTHA WASHINGTON, LAURA, ALICE, ARGENTINA, OCEANIA.

Novi parobrodi se grade.

Za vsa nadaljna pojasnil se obrni na glavni zastop:

PHELPS BROS. & CO., General Agents,

2 Washington St., New York, ali na njih pooblaščene zastopnike v Zedinjenih državah in Canadi.

ČE SI ŽALOSTEN ALI OTOŽEN

poseti naš

Ely Opera House

kjer bodeš videl krasne, najnovejše premikajoče slike, obsegajoče črtice iz celega sveta. Slike so jako poučljive in tudi zabavne. — Menjavamo jih vsak dan. — Za obilen poset se priporoča

VODSTVO.

ZNAK DOBRE OBLEKE

THE Columbia Clothing Co

DVE VELIKI TRGOVINI

DULUTH SUPERIOR

Cena za vse enaka. — Obleka za možke in fante; najboljše blago po primernih in poštenih cenah.

SLOVENSKA GOSTILNA

Frank Medved

CHISHOLM, MINN.

Phone 101.

PRIPOROČA SE CENJENIM ROJAKOM V OBILEN POSET.

NAJBOJŠA POSTREŽBA Z VSAKOVRSTNIMI PIJAČAMI.

Frank Veranth

ELY, Minn. - Phone 96.

PRIPOROČA SE ROJAKOM ZA NAROČILA TRDEGA IN MEHKEGA PREMOGA.

Narocite pravocasno, da boste imeli kadar rabite.

ROJAKINJE POZOR! LEPA PRILIKA

za učenke, ki se žele naučiti šivati ženske slamnike. Učenke se sprejemajo po dogovoru vsaki dan od osmih dopoldan do osmih zvečer. Naslov Helena Vičič 458 N. Halsted St., Chicago, Ill., 2. nadstropje zadaj.

Ljudje, ki poznajo dobri tobak, kadijo Havana cigare.

Poskusite cigaro

S. N. P. J.

ki je najboljša cigara na Range.

Varos in Iby so tudi dobre cire. Vse te izdeluje

LOUIS TILLMAN
Aurora, Minn.

POGLEJ! POGLEJ! POGLEJ!

Cenjenim rojakom Slovenecem in Hrvatom naznanjam, da imam v zalogi veliko kalifornijskega vina. Staro belo po 75c črno 70c, novo belo po 65c črno 60c galon s posodo in vožnino (freight) vred po Rangu. Manj kot 28 galonov se ne more naročiti.

Se toplo priporočam za obila naročila

Anton Fox, bx 887
Virginia, Minn.

DR. RICHTER'S

Pain Expeller

Prežene bolečine revmatizma, po... kostnice, mišični revmatizem, nevral... gijo ali trganje po čeljustih. Olajša vse bolečine in trdosti v členih in mišicah. Izvrstno zdravilo, če se kak člen izpah... ne, za hromost ter odrgnenja. Hitro ozdravi prehlajenje, gripo, boleči vrat in nahod. Zabrani vnetje pljuč in t... ščanje v prsih.

Ozdravi glavobol in zobobol.

4—5 kapljic v kozarcu vode je izv... vrstno sredstvo za grgranje v slučaju vnetja grla.

Če se užije (4 kaplje v kozarcu vode) je izvrstno zoper krč v želodcu in neprebavljisti.

Pristni expeller pride v zavojčku, kakor ga kaže slika.

PAZITE NA NIČVREDNE PONAREDBE.

25 in 50 centov steklenica v lekarnah.

F. Ad. Richter & Co.

74-80 WASHINGTON STREET NEW YORK.

Pozor! Pozor! Pozor!

Z malim denarjem veliko zabave!

Najboljši in najnovejši

GRAMOFON samo

$7.50

Naročite si najnovejši GRAMOFON, s katerim si lahko napravite prijetno zabavo z najlepšimi pesmi in godbo za mal denar.

Naš GRAMOFON je popolnoma nova iznajdba. Nadkriljuje vse druge radi čistega, močnega glasu, vsled tega vam ga najtopleje priporočamo. Ako si naročite naš GRAMOFON, smo prepričani, da boste z njim jako zadovoljni.

Prodajamo tudi **igralne plošče** najboljših pesnikov in godbenikov po **65c** komad. Naše plošče so izdelane popolnoma iz nove snovi ter se pri vporabljenju nikakor ne pokvarijo. Ako padejo, se ne razbijejo, in to dejstvo jim daje prednost pred vsemi drugimi izdelki.

Jamčimo najboljšo in pošteno postrežbo s tem, da v slučaju nezadovoljnosti naročnikom denar vrnemo. Vsa naročila se morajo predplačati. Cenik pošljemo vsakomur brezplačno. Pišite ponj.

BENKO RUS & Co

11250 INDIANA AVE., CHICAGO, ILL.

Slika kaže trgovsko poslopje iz opeke in cementa v Barrows, Minn.

Delajo tukaj tudi novi šaft 12x18 čevljev. Spomladi se bo kraj mnogo dvignil. Sedaj je čas, da kupite lote. Prodajamo na lahka odplačila.

Iron Range Townsite Co.

TORREY BUILDING DULUTH, MINN.

Kadar greste nazaj v stari kraj zahtevajte "tiket" za

Baltimore and Ohio železnico

CHICAGO do NEW YORKA

Pišite: R. C. HAASE,
Northwestern Passenger Agent, ST. PAUL, MINN.

po parobrodno knjižico, ki kaže vdobnosti te železnice do parnika.

ZA SVOBODO IN LJUBEZEN

ROMAN Z BALKANA.
Spisal Marko Stojan.

(Dalje.)

"Treba je bilo oče, je odgovoril z drhtečim glasom, držeč starega za široko dlan. „Stopiva v hišo, da naju kdo ne sliši; in bodite pripravljeni—hudo je, kar vam imam povedati."

Starodavno, domače pohištvo je ležalo zavrženo pod streho; kmetska izba je bila poslikana s šablonami in napolnjena z mestno robo, ki preplavlja svet iz velikih tovaren. In še bridkeje kakor nekdaj je občutil Ivan zdaj to izpremembo; odkimal je očetu, ko mu je pokazal z roko na zofo, ter sedel na star kmetiški stol, ki je stal po naključju v kotu izbe.

„Oče!" je izpregovoril počasi in s povdarkom, ohranjaje si trudoma mirno kri. „Prav sem imel, ko sem vas prosil: ne dajte Jerice temu človeku — če ga tudi sama rada vzame. Kdo ga je po poznal? Jaz — in tudi vi ga niste. Prišel je, rekoč, da je graščak na Solnograškem; to lahko reče vsak. Bil je tu na letovišču kakor sto in sto ljudi — tujcev, ki jih ni moči pretehtati, ali prihajajo z odkritim srcem. Vedi sam Bog, ali se res piše tako, kakor pravi, in ali ima res kje kako graščino! Kramljal je z vami, hvalil vas, da ste pameten mož in da govorite dobro po nemški, pripovedoval, kako silno ljubi cesarja in kako se zanimajo na Dunaju za Gorenjce, ter vam obetal, da bo izposloval po svojih znancih visoke podpore za tujski promet.... Zato, samo zato ste go imeli za finega gospoda! In vi, ki pravite vedno, da je denar sveta vladar, se niti niste prepričali, ali ima kaj denarja. Še računa mu niste predložili—kako bi, ko je postal vaš zet. Vse to bi vam rekel, a kaj, ko je...."

"Ko je zaman!" je zaklical stari Javornik trdo. "Ali meniš, da sem otrok? Moj zet in tvoj svak, ki se lahko ponašaš z njim, mi je pokazal vsa pisma — vse listine, in tudi pisma svojih znancev—svojega strica, ki je general! Možu, ki se lahko sklicuje na takšne osebe, ne boš očital, da je goljuf.!"

In besno je udaril po mizi.

"Potrpite, oče. Dobro — da je goljuf ne bom trdil tja v en dan. Toda to vam ponavljam, kar sem rekel že prvikrat: Jerica ne more biti srečna s tem človekom. Če je bila tudi tri leta v zavodu in se naučila nemško in vrag vedi, kaj še — ona je vendar naturna deklica; ne more razumeti njega, in on je ne more ljubiti res globoko in trajno. Res ga je marala sama — toda vi bi lahko vedeli, kakšne reve so naše ženske! Večno so nezadovoljne, pa se zagledajo v takegale.... omamijo jih gladke manire, fino se jim zdi vse skupaj, kaj pa da.... in zdajci misli neumnica, da bo ob njegovi strani sam paradiž, ter je pripravljena roditi otroke sovražniku svojega naroda!"

"Končaj!" je kriknil oče in planil kvišku. Žile na čelu so se mu napele v skrajni razjarjenosti. "Schratten je mož, da je malo takih! Človek, ki govori o cesarju tako spoštljivo in poroči dekle — on, kot elementaš — čeprav mu njen oče ne more našteti več kakr bore trajset tisoč kron...."

"Toraj ste mu jih na šteli — kar na mizo?" je vzkliknil sin in vstal takisto, kakor da mu je šinila v glavo huda slutnja.

"Naštel — kar na mizo!" je ponovil oče s kmetskim ponosom.

"In kam sta odšla na žimitovonjsko potovanje?"

"V Pariz!" se je odrezal stari. "Schratten pravi, da je na Laškem zdaj že premalo nobel."

"To ni res!" je vzkliknil Ivan. "V Pariz nista šla, ker ju je srečal moj prijatelj v Zemunu — na poti proti Carigradu...."

Nato je povedal očetu v kratkih besedah vse, kar je že znano našim bralcem, ter položil predenj tajinstveno Jeričino pismo na listu iz Prešernovih poezij.

"In še nekaj oče," je dodal nazadnje. "Jerici je ugajala njegova črna brada — v Zemunu pa je bil obrit, gol kakor lonec!"

Oče ga je gledal izpvra posmehljivo, nato neverno, nazadnje pa se je izpremenil ves njegov obraz; spodnja ustnica se je začela tresti, in oči so zastrmele v široki, otroški plahosti.

"Grom in strela!" je zamrmral, povešaje glavo. "To so čudna znamenja: v Carigrad, ko mislimo vsi, da se vozita proti Parizu.... obrit, ko je nosil prej brado.... in tole Jeričino sporočilo.... Ne, ne, to ni mogče!" je vzkliknil nenadma, izkušaje se tresti strašne misli. "Kaj se ti blede, fant! Če bi res ne bilo vse s poštenjem in pravico — Bog nebeški, čemu pa bi bilo vse to? Kakšen pomen bi imelo .... Jezus Marija? Ne, ne.... vse skupaj ni nič, in to pisanje.. ta list.... saj še vrag ne pretuhta babnic, kaj ji pride na um,! Pokregala sta se, pa že misli, da je vse pri kraju — ne, ne!"5

In boječe se je ozrl v sina, kakor da bi ga prosil, naj potrdi njegove besede — naj reče, da je gotovo vse le videz — da ni mogoče, da ni res, z eno besedo!

Takrat pa se je zdajci zaslišal izpred hiše trd korak.

Prišlec je stopil po stopnjicah do hišnih vrat in poprašal deklo, ki je stala na pragu.

Ivan je spoznal njegov glas!

Zgenil se je v prvem trenutku, da bi planil ven in skril nezvanega gosta, skril ga kamor koli, samo da ga oče ne vidi.... Zakaj, ni malo ni dvomil, čemu je prišel!

Toda že je prisluhnil tudi oče.

Njegov zdravi, rdeči obraz je prebledel, kakor da je padla slana nanj.

Spogledala sta se: nekaj groznega je šinilo med njima sem in tja, in kakor bi udaril, je stala v dušah obeh enaka strašna gotovost.

Potrkalo je na vrata in v sobo je stopil žandarski stražmojster Videc — tisti, ki je včasih obračal oči za Javornikovo Jerico!

"Kaj — kaj pa je?" se je izvilo očetu.

"Službeno, gospod Javornik, službeno.... Vašega zeta iščemo — vašega gospoda zeta,!" pa dodal stražmojster s porogljivim povdarkom.

"Mojega zeta!" je zakričal Javornik z nečloveškim glasom: "Kriste nebeški — kaj pa hočete mojemu zetu?"

"Le mirno, gospod Javornik, lepo mirno! Veste, uradna oseba je uradna oseba.... Torej, kje se zdaj nahaja vaš gospod zet? Prišlo je pismo — takšno, veste, ki mu pravijo tiralnica. Podpis in slika soglašata do pičice — tu poglejte. Posebno znamenje: brazgotina nad desnim očesom.... Izdaja se za von Schrattenna; sicer ima pa svojih petnajst imen."

"Tak kaj pa je naredil, za Kriščevo voljo.?"

"**Z dekleti kupčuje!....**"

— — — — — — — — — — —

"Jezus Marija!.... Moja hči!.... Moje dobro ime.... Moj Kakar težka gruda se je sesedel bogataš na kmetski stol, ki je otrok!...."

stal zaničevan in pozabljen med novodobnim pohištvom....

"Oče! Pomirite se.... za božjo voljo!" je zaječal Ivan v smtnem strahu in podprl očeta, da se ni zvalil na tla. "Saj še ni prepozno.... oče, lepo vas prosim.... saj sem prišel, da jo grem iskat!...."

"Iskat.... Jerico!.... Ta lopov.... mojega otroka!.... Poštene hiše poštena hči — in vsak pes.... ki pride s ceste.... vsem na....."

(Dalje prihodnjič.)

V SLUŽBI KALIFA.

Zgodovinski roman iz časov hrvatske telesne straže v Španiji.
Spisal **Starogorski.** — Prevel **Dr. Velimir Deželič.**

(Dalje.)

— Ali je to sramota?

— Tega nisem rekel. A čudno je, da nisi delal, kakor delajo drugi mladci tvoje starosti. Ali so pri vas na Hrvatskem drugačni ljudje, kot pa pri nas? Ali ne sede pri vas možje v svetlo-rdečih in zlatenih haljah na divanih, poslušaje ljubavne pesmi deklet in gledaje igre odbranih veselih suženj? Ali je mogoče, da ste tako ledene krvi, da vam pogled deklet ne vzvalovi krvi po žilah?

— Ne čudi se. Pisano je: "Videl sem na gori Sionski jagnje in okrog njega stoštiriinštirideset tisočev: in pevali so novo pesem in nikdo ni mogel pevati te pesmi, nego samo onih stoštiriinštirideset tisočev, ki so bili odkupljeni. To so oni, ki se niso onečastili z ženami, kakor oni so nedolžni. Oni spremljajo jagnje, kamor de."

Strezinja je citiral te besede, kakor jih je slišal od svečenika dragoljaša Dragiše. Prišle so mu na pamet, ali ni jih izrekel navdušeno in z zanosom, kakor navadno, ko se ga je polaščala skušnjava, nego z nekakim malodušjem.

To je Arabec opazil in djal:

— Misliš, da naš koran nima takih besed, ki se lepo čitajo in poslušajo. Najdejo se tudi ljudje, ki se tega strogo drže, ali to so izjemoverci, ljudje, ki pravzaprav ne spadajo med nas. Lepe so odredbe o svetosti zakona. o zvestobi napram ženam pri vas in pri nas. Ali, oprosti mi, ako dvomim o čistotsti Hrvatov? Pri nas v Kordovi gre preveč zvezd v čarobnem plašču noči, preveč je bisernega cvetja, rož, ki duhte z vonjem opojnosti, preveč je oči, ki te gledajo hrepeneče, preveč je koralnih usten, ki so željne poljubov.... Mladec ne hočeš, da se ravnaš po svojih nazorih, bi ne smel prestopiti meja mesta. In kako hočeš, da spremljaš, kakor si rekel, jagnje noči na noge junaške, beži pred mestna vrata, stresi prah s sandal in beži ter se niti ne ozri na to mesto.

— Neki naš svetnik je djal: "Pogled na ženo je strupena pušica, rani srce; on je kakor iskra, ki pade v slamo, in če se takoj ne ugasi, zapali strašen ogenj...."

— Da, resnico si povedal — se nasmehne trpko Arabec, a tega Strezinja ni opazil. — Zato te opozarjam, čuvaj se žensk. Ogibaj se vedno hiš trgovcev s sužnji. Ogibaj se zbirališč odličnega islamskega sveta. Tam se mladi, bogati ljudje zabavajo z deklicami in preživljejo svoje dneve v šali in igri, petjem in plesom. Sužnje so tam, ena lepša od druge in če prideš tja, si izgubljen. Ako te zagleda ena, pogleda te zaljubljeno, mahne ti z ročico in tvoje srce poskoči ter prsih. Pevala ti bo in ponudila vrč opojne pijače, pila s teboj ter ti ovila gole, polne roke okrog vratu. In tvoje oči bodo gledale omamljene na bela ramena in ulovi te, kakor bedasto ribico, v svojo mrežo.

— Nikdar — vzklikne Strezinja. — Čuval se bom. Nu, tega bo mi trebalo, da me omami taka ženska. To stane mnogo denarja....

— Lahko si misliš — se nasmehne Arabec. — Mnogi bogatasi prišli na tak način na beraško palico. Za las njene glave ji dal takov bedak sandale iz Kanboje, prstne in nakite z dragulji, za mali odrezek njenih nohtov ji plača s svileno obleko in plaščem iz Naisabura. O, prijatelj, čuvaj se in ne hodi k trgovcem s sužnji. To so ti vrlo nevarni kraji. Sploh pa, kakor sem ti rekel, se ne boš ravnal po svojih nazorih o ženskah. Sedaj še sicer bežiš a bojim se, da padeš vseeno v mreže žensk.

Strezinji se je nekako čudno dozdevalo, kako njegov gostitelj nekaj časa hvali lepoto žensk in ga nekako hoče premamiti, a nato ga zopet svari.

Ni vedel, kako naj to raztolmači. In v glavo mu je šinila misel, če ne govori Arabec tega zato, ker je ljubosumen na svojo lepo sužnjo Fatimo.

— Ej, ničesar se ne bojim — odvrne Strezinja.

— Kdor se ničesar ne boji, ta ni dovolj oprezen — odvrne Arabec — in kdor ni dovilj oprezen, navadno vedno pade.

Ne boj se zame — reče Strezinja. — Vem, kaj mi je storiti. Oborožim se z orožjem, ki mi ga nikdo ne stre. Ko mi bo katera onih krasotic, o katerih mi govoriš, vrgla trnek, bom mislil na oazo, na kateri cvete palma prave ljubezni; ko me obsije kateri žarki pogled, spomnim se solnca, ki sije močnejše; ko zapazim koralne ustne, ki so željne poljubov, zatisnem oči in zrl bom v duhu rožo, iz katere bom, kakor čebela strd, pil moči svojim mislim. Ko začujem pesmi dekliških grl, zaprem telesno uho in v duhu bom poslušal rajsko, doslej še neslišno pesem, in močan bom.

Strezinja je govoril vedno glasneje. Domišljal si je, da ga čuje lepa Fatima v drugi sobi in v resnici, ni se motil. Trenutek zatem se je začula zopet njena pesem: Dragi moj je kakor cedra libanonska, ki je ne streta burja ne vihar. Viharji buče, gromi grme, strele švigajo, a on stoji neustrašljiv. Na njegovem čelu je pisano moje ime in njegova usta šepetajo tajinstvene besede ljubezni. Kakor gazela, drhti moje telo, glas lubezni z lahkoto prodre do srca mlade deklice. Vrata mojih nad so odprta in čakajo, da pride skozi nje luč njegovega duha....

Arabec je dobro razumel Strezinjo in Fatimo in se neprestano smehljal....

— Ribica se je ujela — je zašepetal sam pri sebi, ko je naposled Strezinja, nekoliko vinjen stopil iz njegove hiše, ter obljubil, da se hoče skoraj, če mogoče že jutri, zopet vrniti pod njegov gostoljubni krov.

SEDMO POGLAVJE.

Quadalquivir je blestel v odsevu luninem, ko je stopal ob njem Strezinja. Mesečina je trepetala v vodi in se poigravala v valovju. Vsa Kordova je izgledala v nočni razsvitljavi svojih tisočerih hiš, stoječih med cipresami in palmami nekako tajinstveno.

Strezinja poln občutkov, je hitel da pride čim prej do alkazarja, svojega stanovanja. Ni še bilo pozno in zato so še bile ulice polno ljudi. ki so se vračali s svojih dnevnih poslov domov.

Oster in sveži zrak je hladil plamteče lice hrvatskega mladca.

— Kaj poreče Wadha el Ameri, da me tako dolgo ni? Djal je, da me bo čakal z večerjo, a jaz sem se tako zakasnil. Niti sam ne vem, kako je potekel čas, — se je spraševal Strezinja po potu.

Ali takoj je imel odgovor. Lepa Fatima je zakrivila to. In spoznal je, da se je v njem in Fatimi vzbudilo nekaj, nekaj nerazumljivega, to, kar ljudje imenujeo lubezen.

— Da, lubim te, ljubim te, krasna Fatima — je govoril sam s seboj. — Ti boš moj ščit, da se ne izgubim v tej Kordovi, o kateri mi je strašne stvari pripovedoval tvoj gospodar. Ne, ne grem k trgovcu sužnjev, zakaj tvojo ljubezen hočem čuvati čisto, kakor rožo nedotaknjeno.

(Dalje prihodnjič.)

"$00" LINE
To
ST. PAUL
MINNEAPOLIS
and
CHICAGO
MILWAUKEE
SPLENDID TRAINS
Electric Lighted.
Vacuum Cleaned.
TICKET OFFICES:
DULUTH—J. P. Gearey, D. P. A. City office, Spalding Hotel block. Depot, corner Superior St. and Sixth Ave. West.
SUPERIOR—J. D. Morrissey, G. A. City office, 823 Tower Ave. Depot, corner Winter St. and Ogden Ave.

ADRESAR SLOVENSKIH TRGOVIN.

MINNESOTA

FRANK VERANTH, Ely, Minn., priporoča se rojakom za naročila trdega in mehkega premoga. Naročite pravočasno. da boste imeli kadar rabite.

HELO PRIJATELJ! Kadar si željen, ali če te tare maček, oglasi se v gostilni **"Pri mačku"** (Anchor Bar) na 311—3. Ave. Hibbing, Minn. John Povsha, lastnik.

JOSIP INTIHAR, slovenski zidar, se priporoča c. rojakom v Eveleth in okolici za razna stavbna dela, bodisi pri novih gradbah ali popravah. Dela izvršujem solidno ter po nizkih cenah. **JOSIP INTIHAR, 206 Monroe St., Eveleth, Minn.**

MATH. VIDAS slovenska trgovina. Cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice priporočam svojo lepo urejeno in bogato založeno **GROCERIJSKO TRGOVINO. V zalogi** imam občeznana "Cremo" moko; dalje prodajem krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo. Cene zmerne, postrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. Za mnogobrojen obisk in naklonjenost se vljudno priporoča. **Math. Vidas, slovenski trgovec, Biwabik, Minn.**

JOHN TERAN KROJAČ Ely Minn. se priporočam vsem Slovencem in Slovanom za izdelovanje možkih oblek in površnikov. Čistim in popravljam tudi možke in ženske obleke. Vse po zelo nizkih cenah. Za delo jamčim vsakemu, da bode zadovoljen.

JOHN BARTOL, Chisholm, Minn., **GROCERIJSKA PRODAJALNA.** Najstarejši slovenski trgovec v Minnesoti. Prihranim vam denar na vseh potrebščinah. Prepričajte se!

JOSIP SELIŠKAR ELY, MINN., Box 62, se priporoča rojakom za obilen obisk **GOSTILNE,** kjer ima vedno na razpolago dobro pijačo, istotako tudi lepa prenočišča. — Priporoča se tudi rojakom za vsakovrstna stavbinska dela, katera izvršuje ceno in dobro.

MIKE DANCULOVICH gostilničar, **529 W. Michigan St., Duluth, Minn.,** priporoča Slovencem in Hrvatom svojo dobroznano in z najboljšimi pijačami in smodkami založeno gostilno, katero vodi pod imenom

SLAVENSKI SALOON

v obilni poset. Rojaki dobe lahko tudi gorka jedila, kar je velike vrednosti posebno za potnike, ki potujejo skozi Duluth. Držimo se gesla: **Svoji k svojim!**

KADAR RABIŠ zimsko obleko, ne pozabi se zglasiti v trgovini Jos. Sekula na Aurora, Minnesota, kjer dobiš veliko zalogo vsakovrstnih oblek po najnižji ceni. — Vsakdo naj se prepriča, predno kupi kje drugje. Cene nizke.

HARMONIKE — **Delam in popravljam vsakojake harmonike** in se priporočam rojakom za naročila. — **Andrej Gale, Box 19, New Duluth, Minn.**

LJUBO BOGICEVICH, 15 Sellwood **Building, Duluth, Minn.,** priporoča se Slovencem in Hrvatom za izvrševanje pooblastil, kupnih pogodb, vojaških profenj itd. **Posreduje pri družbah v slaju poškodb.**

IGNAC HOČEVAR 312 Jackson St., Aurora, Minn., se priporoča Slovencem in Hrvatom v mnogobrojen poset gostilne, kjer toči vedno sveže pivo, ter prodaja dobra vine in likerje. Posebno se pa priporoča potujočim skozi Auroro, da ga posetijo, ter bodo dobro postreženi.

MARKO MAROLT, gostilničar, Kittzville, Minn., se priporoča rojakom Slovencem in bratom Hrvatom v mnogobrojen obisk gostilne, v kateri je vedno dobiti sveže pivo, dobro vino in razne likerje. Vsak Slovan dobrodošel.

Slovenci pozor

Stem naznanjam Slovenskemu ljudstvu, da imam v zalogi vsa povrstne **obleke za** moške. Slovenci ko rabite obleko, obiščite nas. Pri nas se govori slovensko.

Max Wine & Co prva vrata od First Natinonal Banke.
Chisholm Minn.

MICHIGAN

PETER MADRONICH SLOVENSKO-HRVATSKI POGREBNIK, 416—6th St., Calumet, Mich. Se priporoča cenj. rojakom. Tel.: Res. 313; Livery 185.

MAT. D. LIKOVICH JAVNI NOTAR, South Range, Mich., se priporoča Slovencem in Hrvatom za izvrševanje raznih zadev, spadajočih v notarsko stroko.

JOHN BARICH, SOUTH RANGE, Mich. Največja trgovina v Gornjem Michiganu z **DOMAČIM VINOM** in **TROPINOVCEM.** Prodaja vozne listke za vse prekomorske črte ter pošilja **denar v staro domovino po dnevnem kurzu.**

WISCONSIN.

PICTURE FRAME CO Gleaser fotografični atilje. Fine slike. Poročne slike naša posebnost. 323 N. 8th St., nasproti pošte, dva bloka on slovanske cerkve. Sheboygan, Wis.

FIRST NATIONAL BANKA
DULUTH - MINN.

Glavnica - - - - - $500.000.
Preostanek in nerazdeljen dobiček - - - - $1,550.000.

V to banko vlaga država svoje vrednosti.

Obresti hranilnih vlog se plačujejo od dneva vloge.

POZOR:

Rojakom po Minnesoti in po drugih okrajih se naznanja, da se loti, ki so na prodaj v Gary, Minn., pri eni največji jeklarni v Ameriki še lahko dobijo po primerni ceni, to je, za kratek čas. Ker je naseljevanje vedno številnejše, prišla je družba do zaključka, da bode morala cene lotam povzdigniti. Zato rojaki, kateri hočete naložiti svoj denar sigurno in da vam bode nosil višje obresti, imate sedaj priliko, da ga vložite v zemljišče na Gary, Minn. Za natančna navodila se je obrniti na:
MAKS VOLČANŠEK, zastopnik GARY LAND CO., Eveleth, Minn.
FRANK TORKAR, zastopnik, Gary, New Duluth, Minn.
—: ali pa na :—
GARY LAND CO.
GEN'L OFFICE, 202 PALLADIO BUILDING, DULUTH, MINN.
Townsite Office, Cor. Commonwealth Ave and Gary St., GARY, Minn.

A. M. MURNIK
Grant Avenue Eveleth, Minn.
Največja zaloga
MANUFAKTURNEGA BLAGA, TKANINE, ŽENSKIH IN OTROČJIH OBLEK, KLOBUKOV IN VSEH DRUGIH DOMAČIH POTREBŠČIN.
Posebno pozornost posvečamo Slovenkam!
PRIDITE IN SI OGLEJTE NAŠO ZALOGO TER PREPRIŽAJTE O NAČIH NIZKIH CENAH.

KDOR ČITA POLUTEDNIK "NARODNI VESTNIK" IZVE NAJNOVEJŠE NOVICE IN PODKUJE SE V VEDAH, KI SO ZA PRAKTIČNO ŽIVLJENJE POTREBNE.

Fitger Brewing Co.
Duluth - Minn.
Večina slovenskih gostilničarjev toči Fitger pivo, v sodčkih in steklenicah varjeno iz pristnih snovij.
Josip Gerzin
zastopnik za ELY, Minnesota.

SPOMINJAJTE SE SLOVEN. ZAVETIŠČA V AMERIKI.

M. F. SKALA, agent za
"Pabst" Milwaukee in "Peoples" Duluth pivo.
Fina zaloga domačih in importiranih pijač vsake vrste, smodke in vse kar spada v gostilniško ovrt.
Se uljudno priporoča vsem cenjenim rojakom v
ELY, MINN.
Telephone No 52.

Dopisi.

Minneapolis Minn.

Cenjeni urednik: Izvolite natisniti teh par vrstic v predalu lista Narodni Vestnik.

Priganja me gnjev, da se izve resnica, in priganja me tudi lastna skušnja kot bivši rudar na Michigan, da se oglasi s par besedami glede stavke na Calumet, Mich.

Pred prilično ducat leti sem tudi jaz priromal na Calumet malo si ogledati tisto neprecenljivo deželo in skusiti strd, ki se po nji cedi za delavca. Vsaki bivši Michiganec, katerega sem videl naj si bode v eni ali drugi državi, vsaki je pravil od tram kare, to so tisti ljubeznjivi vozički, ki tehtajo samo po tri tone eden.

Te vozičke morata dva sužnja, ki sta brez srajce, toraj naga, nakladati, in kakor hitro imata ta voziček napolnjen, kar se mora zgoditi v naglici, se tudi že sliši osorni glas nadutega tram bosa, ki stoji za sužnjema, in zakriči "hurry up, John!" John nima niti časa, da bi si obrisal od znoja mokri obraz, taka naglica je s spravljanjem bakrene rude iz globokih podzemskih jam, da to rudo zopet drugi sužnji preustvarijo v miljone dolarjev, kateri lete potem nedelavnim trotom v žepe.

Tisti John, kateri je hotel biti zvesti suženj ene ali druge kompanije (gospodar vseh kompanij je Calumet in Hecla), je potem primoran prisiliti še eno žensko in ponznejši sad njegovega telesa v sužnost; primoran je zbrati nevesto in oženiti se, ker s tem je John bolj priklenjen v calumetsko pokorščino, in tako priklenjen suženj ima vse prednosti dela pri teh kompanihaj. John začne premišljevati. Misli si, ni še dolgo odkar sem prišel iz stare domovine, denarja nimam, komaj sem poplačal dolg za šifkarto, in že me sili ta in oni kompanijski trabant, da se moram ženiti. No, pa kaj se če; bo že nekako šlo, saj tudi drugi rinejo, če ne naprej pa v dolg, si misli John, in začne gledati za nevesto. Dobro; John se je oženil pohištvo je kupil na up, zadolžil se je tudi drugače ob času ženitve. John še ni izplačal dolga, že ga skušajo družabni agenti okovati v druge spone in ga silijo naj kupi hišo na družbinem zemljišču, ako ne, ne bo delal dolgo za družbo. Kaj bo sedaj, premišljuje John. Primoran sem bil v ženitev; še tistega dolga nisem izplačal, sedaj pa že moram kupiti hišo. John se obrne k zbrani spremljevalki v življenju, k ženi za uteho in nasvet. Kaj hočeva storiti, jitarna John,? Gospod kepten so mi djali, da moram kupiti hišo od družbe, drugače ne bom delal za C. & H. Žena ga tolaži, češ(dobro bi bilo. John, ako bi imeli svojo hišo. John pomisli resneje in odgovori: dobro, dobro, žena; kje je pa denar? Žena ga tolaži, češ nam bodo že drugi posodili na hišo. John ne misli daleč v bodočnost, na um mu ne pride ta odkompanije prekanjeno nastavljena past, in res, on kupi hišo na kompanijskem zemljišču. Predno je mogel John kaj na hišo plačati ga je tako v rudniku pobilo, da je bil na pol vbit. John je belehal šest mesecev; dohodkov od nobene strani; obresti je treba plačati na izposojen denar za nakup hiše. Upnik pride tirjati za obresti; obresti se morajo plačati. če so dohodki, če je denar v hiši ali ne. John komaj potolaži prijatelja, da počaka za obresti, že pride človek od zavarovalne družbe zoper ogenj tirjati zavarovalnino. John je razburjen; pomoči ni od nobene strani. Cerkev za $100,000. — John s svojo družino pa v revni koči, ki spada drugim, to je logika na Calumet, Mich.!

In takih kot je opisan John ima tisoče v obljubljeni deželi calumetske okolice.

Trgovci in gostilničarji na bakrenem okrožju na Michiganu, se večinoma ne zavedajo v sedanjem času borbe delavcev za nepretirane zahteve, da oni vsi živijo od istih trpinov, ki so delali pet do osem tisoč čevljev pod zemljo. Tisti, kateri premorate danes par tisočakov, ste se večinoma pridružili tisti "Alliance," ki deluje za koristi družbe in za škodo delavstva; odtujili ste se pa onim, onim nasprotujete, ki so vam dali premoženje. Ali je tako postopanje pravilno in pravično? Ne, ne, stokrat ne! Vi dedci, zakaj ne držite z delavstvom, ki je obogatelo družbe, vas, ves isti okraj. Vaša dolžnost je, da držite z onimi v hudih časih, ki so vam pomogli v dobrih časih. Kakor zlato v ognju tako se skuša v sili prijatelja, in prepričani bodite, da se bo delavstvo na veke zapomnilo, kako deluje ta ali oni. Ali je to mar taka nesreča, če se pripozna unija? Unija kot taka hoče le pravic in nič druzega, in kjer vlada unija ni le boljše za delavce ampak tudi za vse trgovce. Zahtevajte tudi vi trgovci pripoznanje unije, mesto da se družite v "Citizens Alliance" zoper njo, zoper delavce, in štrajkarji bodo zmagali in ž njimi zmagali boste tudi vi. Delavci so isti iz kojih so se stekli vaši tisočaki, saj vidite kakošna trgovina je sedaj ko boljši delavci stavkajo. Družba in vsi njeni agenti ne bodo dobili nikdar bogatih zakladov izpod zemlje; treba je čvrstih delavskih rok, treba je rudarskega znanja, treba je delavskih mišic in delavskih potnih srag, če hočete da bo prišlo trgovstvo zopet na pravi tir. Nikar ne mislite, da so vam tisočaki od neba padli. Vsak zaveden človek ve, da jih niste prinesli iz stare kontre; vsakdo, ki stvar premisli, mora priznati, da so prišli iz delavskih žiljev. Zakaj toraj nastopate zoper trpine, ki nečejo nič druzega kot svoje pravice, in te pravice, če ste pošteni možje, zahtevati morate tudi vi za delavce.

Krivica je, ki upije do neba, da bi trgovci ne držali z delavstvom, katero prideluje in izdeluje vse, od katerega mi vsi živimo. Grda nehvaležnost napram vašim odjemalcem in gostom je, če skušate stavkarje v tem kritičnem času bacniti še bolj globoko kakor je št. 5 Tamarack rudnik, kateri je eden najglobokejših rudnikov na zemlji.

Bratje, ali mi zamorete pokazati na zemlji kraljestvo, ki bi vspevalo brez industrijelnih, trgovskih, prometnih in kmetijskih vojakov? Jaz mislim, da ga ni. In mi, ki delamo to ali ono, z rokami ali z glavo, smo tisti vojaki, kateri vse pridelamo, izdelamo in razpečamo med človeštvo. Zakaj bi potem ne imeli toliko da bi se mogli pošteno obleči, najesti do sitega, izobraziti našo deco, in priskrbeti si dom, ki ne bo le streha, ampak tudi sredstvo za dosego kruha. Te pravice nam spadajo po naravni, človeški in božji postavi, in če se moramo za nje boriti, je potreba, da se združimo vsi, ker le z združenimi močmi bomo hitro premagali nasprotnika in vstanovili mir in red. Te pravice in pravice do organizacije, do združenja nam spadajo, in kdor nam jih krati, tistemu boj dokler ne podleže. Ali bi ne bilo boljše, če bi vi trgovci in salunarji držali z delavstvom in bi mu pomagali doseči svoje nepretirane zahteve? Meni se zdi, in jaz vem, da bi bilo stavke kmalu konec kakor hitro prične trgovstvo sočustvovati s stavkarji in z unijo; brez tega bo pa nemir in sovraštvo še leta in leta. Držimo vsi skup; tistim pa, ki so zoper delavstvo obrnimo hrbet. Združite se trgovci, gostilničarji in delavci, in svet bo kmalu videl moč združenja, kmalu bo videl triumfirati delavstvo pod praporom unije.

Vi stavkarji v gorenjem polotoku države Michigan, vi vzdržujete kompanije, trgovce, cerkve, šole gostilničarje, sodnike, odvetnike, vi vzdržujete vse, ne le v tamkajšnji okolici ampak tudi lenuhe v Boston, vi vzdržujete z vašim delom blagostanje mnogih družin, zatoraj držite se, dokler ne priborite večjega kosa kruha tudi za se in svoje drage. Rabite pogum, potrpite, držite skup, ne skebajte, in zmaga mora biti vaša. Meni so znane tamkajšne razmere in vem, da je pod takimi okoliščinami vaša borba težavna; a drugiče se ni moglo pomagati, do stavke je slednjič maralo priti, vi trgovci veste dobro kot delavci, zato pa držite skup da dosežete že dolgo zaželjeni cilj. Sedaj ste v boju, zato držite se, dokler ne zmaga pravica. Iti nazaj v sužnost, in pričeti čez deset ali dvanajst let z nova boj, bilo bi skrajno nesmiselno. Delavci, držite se; eden za vse vsi za enega; agentom kompanij naj ne da nikdo posluha, pa naj bo ta agent Peter ali Pavel.

Vsem stavkarjem po Michigan in Colorado kakor tudi njih družinam, in sploh vsem zavednim rojakom in rojakinjam voščim veseli božič in srečo in zdravje v novem letu. Vsi živeli!

Minneapoličan.

Aurora Minn.

Mnogo se je že pisalo o združenju Jednot in Zvez, sedaj pa, ko imamo samo še kak mesec do sestanka delegatov, je pa vse nekam zaspalo, dasiravno je sedaj bolj kritičen položaj kot kedaj poprej.

Posamezne države te republike so stopile jednoticam in zvezicam na prste kar bo povzročalo gotovo ogromne stroške. Vzemimo n. pr. v državi Minnesota posluje šest ali sedem različnih jednot in zvez. In teh sedem, ene z malimi člani, se mora boriti za svoj obstanek. Samoobsebi umevno, da si mora kupiti vsaka posamezna jednota ali zveza dovoljenje (licenco.) Če stane vsako dovoljenje le $25. — so stroški za dobavo pa $25. — toraj skupaj $50. — in sedemkrat 50 je $355. — Če vzamemo dobo 20 let dobimo svoto $7.000. — Vzemimo n, pr. da te jednote in zveze poslujejo le v 15stih državah, potem dobimo svoto $105.000 — Toraj, ako bi bila ena sama Jednota, bi prihranili v 20 letih $90.000. — na samih dovoljenjih (licence).

Koliko bi se pa prihranilo na konvencijah? Vzemimo, da stane vsako jednoto konvencija samo $5.000, toraj stane vseh sedem $35.000. Na primer naj ima vsaka jednota in zveza vsake tri leta konvencijo, brez izvanrednih; toraj bi imele približno vsaka 7 konvencij v dvajsetih letih katere bi stale $245.000 Ker bi imela konvencija ene jednote več delegatov in bi malo dalje zborovala, se vse eno še prihrani polovico omenjene svote, to je $122.500. Torej bi prihranili samo na konvencijah in dovoljenju (licence) za posamezne države $212.500. Kje je potem pa še drugo, kakor plače glavnih odborov, vožnja istih, društvenih odborov, najemnina dvoran za zborovanje, itd.? Tako smelo trdim da lahko prihranimo v dvajsetih letih najmanj $300.000, reci tri-sto tisoč dolarjev! Pregovor pravi, "Številke govore." Tudi tukaj številke govore.

Sedaj pa pride vprašanje, kako pa plačati ves ta denar? Delavec mezni zuženj. Potem pa pridejo še ljudje, neke vrste voditeljev, pa pravijo, mi se ne rabimo združiti.

Reči moram, da imamo med slovenskim narodom še mnogo takih veleučenih voditeljev, ki jim je le za čast osebni profit, mastno plačo, itd. Z eno besedo rečeno, tisti ki je zoper združenje jednot in zvez ni delavski prijatelj, marveč gleda samo za svoj žep in čast, ti sti je pripravljen na vse — Nam delavcem je popolnoma vse eno kedo je jednotin predsednik, tajnik, blagajnik, itd. Glavna je, da je pošten in nepristranski. Nam delavcem je popolnoma vse eno, kje bo prihodnja konvencija in kedo bo delal biznes in kedo ne; glavno je, da je konvencija kolikor najbol mogoče v centrali. Nam delavcem je vse eno kedo je delegat; glavno je, kedo je zmožen zato, in da deluje v korist jednote in ne v korist sebe ali prijatelja. Vem iz lastne skušnje, da pride marsikak na konvencijo popolnoma vse iz druzega namena kakor delat za dobrobit organizacije. Gotovo se bo kedo čutil razžaljenega, ali nič ne de; tisti, ki ima dober namen se gotovo ne bo; kogar pa zadene naj pa laje kod kužek v luno.

Združenje bi nam pa tudi drugje koristilo. Sedaj imamo v mali naselbini šest, sedem društev par ducatov članov. Ako bi se združili v eno močno društvo, ki bi štelo več sto članov, zbirali bi se pod eno zastavo, združile bi se vse boljše moči skupaj, ker so sedaj razdeljene v več krajev. Sedaj delajo društva eno drugemu konkurenco, kar bi potem odpadlo. Sedaj, ko smo razdeljeni, zborujemo v kaki zaduhli sobi, ako se združižimo si lahko postavimo lastno dvorano, katera bi odgovarjala potrebam. Sedaj ko smo razdeljeno se zbiramo pri "jaslih," pri pijači, zapravljamo denar, mračimo si um, eden je bolj moder ko drugi, po domače rečeno modri smo kot Salomon, bogati kot Rockefeller, močni kot gorila; ko se nam pa skadi alkohol iz glave, smo pa navadni delavci, mezdni sužnji. Vse drugače bi bilo, da se združimo. Z lahkoto bi si postavili v vsaki večji naselbini svoj dom, kjer bi se zbirali; napravili si čitalnico, kjer bi si z dobrim čtivom bistrili um, razpravljali o gospodarskem in političnem vprašanju.

Slovenci smo eden najmanjših narodov v Ameriki. V starem kraju so nam že v nežni mladosti cepili v glavo, pa naj si bo v šoli, prižnici, ali spovednici, povsod se je čulo eno in isto pesem, da edino tisti ki hodi v cerkev in daje vbogajme pojde v nebeško kraljestvo. Grdili so nam vse, kar je bilo naprednega; cepili so nas v več taborov. Zasejali so nam prepir stran karstva kateri se je vkoreninil med našim narodom v dno srca.

Tako smo prišli v Ameriko. Prvo delo naših prednikov za narodno korist je bilo na društvenem polju kar je vsekakor hvale vredno do svoje meje. Vstanovili so društva in jednote; največji zlo je bilo, ker so mešali v podporne organizacije vero, podpiranje cerkva, pri silno spoved itd. Slovenci so se pričeli zavedati; niso mogli prenašati več šikanij par hinavskih voditeljev. Pričeli so misliti na nove organizacije, katere so tudi rastle kakor gobe po toplem dežju. Vsaka bolj uplivna oseba je hotela biti predsednik, tajnik ali blagajnik kake zveze ali jednote. Zopet drugi je hotel da društvo zboruje pri njemu. Slovenski delavec jim je sledil v popolnej slepoti. In kar so zagrešili naši predniki, popravimo sedaj mi, združimo pa še podporne organizacije v eno močno zvezo. Mi smo vsi delavci; mi smo vsi enako izkoriščani, brez razlike verske ga prepričanja. Zakaj se toraj cepimo? Delodajalec nas ne vpraša kaj verujemo, samo koliko smo producirali. Ravno tako ne vpraša oziroma ne vpošteva nobena, pa naj bo še tako versko blazna ali klerikalna jednota, ako gre kedo vsaki dan k spovedi ali pa nikdar ako le da celo mesečno plačo za cerkev. Narobe pa, če gre član tudi v Rim k samemu papežu, ako ne plača asesmenta je črtan in ni deležen nobene podpore.

Pustimo vero na stran; naj človek veruje, kar hoče. Delavci povzdignimo svoj glas in zahtevajmo od naših voditeljev združenje jednot in zvez, ker kakor rečeno, kdor je zoper združenje je zoper delavca, tisti je samo za svoj žep, ali je pa ignorant.

Pozdrav zavednim Slovencem.

V. Mikulich.

Minneapolis, Minn.

Dragi prijatelj in urednik: Zavedajoč se revščine v kateri so stavkarji in njih družine na Michigan in v Colorado, kjer je mnogo naših ljudi v borbi s kapitalisti za boljše življenske razmere, potrudil sem se tudi jaz, da naberem nekaj prispevkov za stavkarski sklad. Kakor ti je znano, dragi prijatelj, je tukaj mala peščica našega naroda, vendar zavedam se pregovora "zrno do zrna pogača kamen do kamna palača," in tako smo tudi mi pristopili k istimi vrlimi vrstami zavednega delavstvo ki se spominjajo svojih tovarišev, žen in uboigh otrok kateri trpijo pomanjkanje radi grde gonje kapitalistov, in nabrali smo $27.50 za stavkarski sklad, katero svoto pošiljam podpisani na Narodni Vestnik z željo, da se blagovoli odposlati na merodajne mesto. Prispevali so sledeči: po: $5. — Peter Belopavlovich, salunar; po $3. — Marko Ognjenovich (Bradaš); po $2. — George T. Njegovan; po $1. — Nikolaj Popovich, Mike Perich, Vaso Manderich, Tony Baltrus, W. A. Martin, Jovo Bubalo, Ilija Jovich, James Gibbson, Valentin Miskovich; po 75c, Vase Pavlovich; po 50 centov John Ruhavina, Ivica Rogič, Ivica Sladoje, Dušan Kakutovich, Mile Gemič, Ilija Zegarac, Rade Klašnja, Milkan Bogdanovich, George Canak, Ilija Četurilo, Mile Daich, Stajan Borovich, Dane Ognjenovich, Same Delich; po 25 centov Joe Davenski, R. Vucetich, Ilija Šovina. Ta mali dar položimo mi delavstvu na oltar in upamo, da se v tem kritičnem položaju vsakdo spomni na svoje brate, ki so v boju za pravice vsega delavstva.

Peter Belopavlovič, salunar.

KUPUJTE PRI TRGOVCIH, KI OGLAŠUJEJO V NAŠEM LISTU.

NOVA SLOVENSKA NASELBINA

v Wisconsinu, prvi poljedelski državi ameriške Unije.

Med vsemi državami prostrane republike zavzema Wisconsin najodličnejše mesto, kar se tiče poljedelstva, živinoreje in sadjereje. V nobeni drugi drževi ne živi farmar v tako ugodnih razmerah, kot ravno v tej napredni državi, katera tudi v mrsičem drugem nadkriljuje ostale svoje sosestre. Wisconsin je država, katera po svojem zdravem podnebju, po svojih čistih, hladnih vodah, po svojih krasnih jezerih, po svojih bogatih loviščih itd., najbolj prija našim ljudem. Zato pa je tudi v državi Wisconsin toliko slovenskih farmarskih naselbin, kot v nobeni drugi državi Unije. Ljudje se trumoma naseljujejo na farme, ker vedo, da je le na farmah njih bodočnost in ker jih razuntega k temu takorekoč silijo že skoro neznosne delavske razmere po mestih (splošna draginja, vedna nevarnost brezposelnosti, slabe plače, naporno in nezdravo delo po smrdljivih tovarnah itd.).

Kar je bilo dobre farmarske zemlje, dostopne doslej Slovencem, se je vsled kričeče judovske reklame od strani raznih zemljiških agentov v drugih državah večinoma že vsa razprodala, tako da ej sedaj to, kar še ponujajo zemlje le bolj dvomljive kakovosti in manjše vrednosti.

Wisconsin pa je obsežna dežela in še daleč ne tako obljudena in naseljena, kakor bi po svojih naravnih prednostih pred drugimi državami lahko bila. V Wiscosinu se še dobi dobra zemlja; vendar Slovencem doslej ni bila na ponudbo, pač pa drugim Slovanom, v prvi vrsti podjetnim Čehom, ki so priznano najboljši poljedelci med vsemi Slovani. Kjer se naseli razboriti Čeh, je to že samoobsebi zadosten dokaz, da zemlja tam ni slaba! —

Podpisani naselbinski družbi se je po dolgem prizadevanju posrečilo, da je dobila edino zastopništvo v svrho razprodaje te izvrstne farmarske zemlje med Slovence.

Ne bomo hvalili naše zemlje, kakor hvalijo svojo na vse pretege razni chigaški špekulanti agentje; — kajti stojimo na stališču, da se vsaka dobra stvar sama hvali, — pač pa vam priporočamo le, da nam pišete še danes po natančen sloveski, bogato ilustrovani popis zemlje z dotičnim zemljevidom, ki ga na zahtevo pošljemo vsakemu brezplačno. V tem popisu najdete vse, kar želite zvedeti o zemlji, ki jo hočete kupiti.

Ta farmarska zemlja se bo po 31. decembru takoj podražila.

Pišite nam še danes in mi vam drage volje damo vsa potrebna pojasnila o tej novi slovenski naselbini.

Slovenska Naselbinska Družba, 198 First Ave., Milwaukee, Wis.

(Adv.)

Naročite si Narodni Vestnik, ako želite dobro čtivo.

NEBO CORK TIP CIGARETTES
10 FOR 5c

Najboljše cigarete vseh cigaret

Pristne—bogate—zadovoljive

Izvanredno kadenje, z izvrstnim okusom

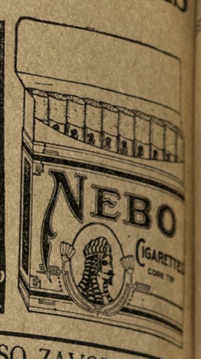

SIROTIŠNICE IN ZAVETIŠČA SO ZAVODI SAMARITANSKEGA USMILJENJA; ČE SMO KRISTJANI V SRCU, VSTANOVLJAMO JIH.

Samostojno Slov.-Hrv. Podporno Društvo

Složni Bratje

Ustanovljeno 1 svečana 1913, Eveleth, Minn.

Društveni odbor:

Predsednik: **John Intihar,** Box 123. Podpredsednik: **Fr. Okoren,** Box 711
I. tajnik: **Frank Peterlin,** Box 706. II. tajnik: **Anton Lavrič.**
Blagajnik: **Josip Francelj, Grand Av.**

Bolniški odbor:

Frank Blatnik, predsednik. **Math. Hrovat** za mesto.
Gregor Gregorčič za Spruce Loc. **Frank Platnar.**

Nadzorniki:

John Tanko. Frank Štrukelj, John Kapuš.

Društveni zdravnik: Dr. Johnson.

Redne seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani Josip-a Francelj.

Dragi rojaki Slovenci in Hrvati! Zanimajte se za naše podporno društvo, katero vam nudi lepo podporo v slučaju bolezni.

Naselniška družba "Ilirija".

Tem potom si usojamo naznaniti rojakom, ki se zanimajo za farme, da smo prevzeli v najrodovitnejšem delu države Wisconsin, v bližini industrijskega mesta Merrill, ki je oddaljeno 200 milj od Milwaukee, zemljo, na kateri se je vstanovila nova slovenska naselbina. Prostor leži v sredini bogatih farm, ki kažejo imovitost lastnikov. Svet leži med tremi državnimi cestami in tri do štiri milje dalje se nahajajo stare naselbine s šolami in trgovinami, kakor tudi s parnimi žagami, ki kupujejo ves les od naseljencev. Železnica je dve milji oddaljena in zvozi ves les od naseljencev za male stroške v mesto Merrill v tovarne, ki izdelujejo papir. Kdor kupi farmo tukaj, ima to prednost, da se lahko prežiivi s tem kar skupi za les in da dobi v zimskih mesecih od lastnika zemlje vedno delo v tovarnah v mestu, katerih je 16, ali pa v tri milje oddaljeni parni žagi. Kdor je sedaj brez dela ter se misli izseliti na farme, naj to takoj stori, da mu ne bode potreba biti celo zimo brezposelnim. Dosedaj so se tukaj naselile družine, ki žive na delu že po eno do tri leta. V pomoč jim je, kakor se izražajo to, ker je vedno priložnost dobiti delo, in ker vsak kos lesa lahko prodajo, ako ne na žago, pa v papirnice; nadalje je tudi v veliko pomoč sirarna, katero so si farmerji ustanovili in kamor se lahko mleko proda. Vsekemu, kdor ne najde vse tako, kakor tu popisano, se povrnejo stroški, ako pride semkaj in si ogleda. Za pričetek tukaj se potrebuje polovico manj denarja kot drugod in lastnik zemlje, kakor tudi družba sama, ki je podpisana, pomaga naseljencem, da jim olajša delo in stanje spočetka. Cena akru je od $16 do $18. Kdor se misli izseliti na farme, naj se takoj oglasi, ker ta priložnost bode le še malo časa. Pišite po pojasnila takoj na: **ILIRIA COLONIZATION CO. FRANK NOVAK, upravitelj, SHEBOYGAN, WIS.**

NAZNANILO

vsem Slovencem po Minnesoti, da sem glavni prodajalec zemljišč, lotov, pri Steel Plant, Gary in New Duluth, ter glavni zastopnik štirih največjih **Insurance Company.** Zavarujem hiše in pohištvo za slučaj ognja. Preskrbujem prepise zemljišč, izvršujem dolžna pisma in pooblastila za Ameriko in Evropo; sploh vsa notarska opravila.

Max Volčanšek

Telephone 104

509 Grant Ave. **Eveleth, Minn.**

ZA BOŽIČ IN NOVO LETO

se kaj radi spominjajo Slovenci svojcev v stari domovini in jim pošiljajo darove; seveda iz te dežele večinoma le GOTOVE DENARJE; v tem oziru je najboljše, da se obrnejo v materinem jeziku na podpisanega, kateri : : : : : vse hitro in točno odredi. : : : : :

Frank Sakser

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 ST. CLAIR AVENUE, N. E., CLEVELAND, O.

Rev. Andrej Smrekar sedeč živ—v krsti mrtev.

V SPOMIN REV. ANDREJ SMREKARJU.

Sredi novembra 1913 raznesli so slovenski časniki med slovensko javnost tužno vest, da ni prvega slovenskega pesnika v Ameriki več med živimi, ker preminul je dne 9. septembra 1913 Rev. Andrej Smrekar v Collinwood, Ohio. Ranjki bolehal je le nekaj časa; dne 4. septembra poslal je še brzojavko konvenciji J. S. K. J. v Pittsburg, Pa., ki se je glasila, "Delujte v slogi za koristi revnih Slovencev," a zdravje se mu je vedno slabšalo, zato je bil prepeljan v Glenville bolnišnico, kjer mu je smrt že drugi dan pretrgala življensko nit. Rojak A. Grdina, pogrebnik v Cleveland, O., je konvenciji J. S. K J. brzojavno naznanil smrt rojaka, duhovnika in pesnika Člani konvencije so vstali v znak sožalja in položili so na krsto ranjkega lep nagrobni venec z napisom na trakih "S sočutnim pozdravom od delegatov devete redne konvencije Jugoslovanske Katoliške Jednote v Pittsburg, Pa.

Andrej Smrekar se je porodil dne 29. novembra 1868 v Knežjah na Primorskem dve pičli uri hoda od doma pesnika Simon Gregorčiča. V Ameriko je prišel leta 1891 in je takoj vstopil v semenišče v St. Paul, Minn., kjer je prejel leta 1897 zakrament svetega mašnikovega posvečenja. Dne 6. junija 1897 je pel novo mašo na Tower, Minn. Tu smo ga videli resno zamišljenega že ob času njegove nove maše, kjer je slavnostni govornik med drugim izrekel: "Andrej, danes je kot cvetna nedelja. V vsem cvetju in slavi si. Zapomni si pa, da pride po cvetni nedelji velik petek. Tvojemu Učeniku so vrščali na cvetno nedeljo hosana! In na veliki petek križajte ga! Morno tako se zna tebi goditi. Isti ti danes kričijo slava, te bodo mogoče čez čas sovražili."

Na Tower je bila potem nekaj malega časa njegova prva služba kaplanovanja pri Right Reverend Josef Buh-u, starosti slovenskih duhovnikov v Ameriki Iz Tower-ja je hodil ranjki Smrekar oskrbovati tudi slovensko faro sv. Anotona v Ely, Minn., kjer je že kod semenišnikar na počitnicah koval pesmi rodoljubne pesmi, in kjer je delil prvič zakrament svetega reta Ani Mariji Habjan dne 28. septembra 1897. Leta 1898 mu je bila izročena v oskrbo slovenska fara sv. Antona na Ely, Minn., kjer je župnikoval nekaj malega nad dve leti. Pri osnovanju Jugoslovanske Katoliške Jednote na Ely, Minn., je ranjki Smrekar dal marsikak dobri nasvet. Slovenci v Ely, Minn., so postavili pod vodstvom Rt. Rev. Buh-a že leta svojo cerkev. Ely-ška župnija je pa hitro rastla, cerkev postala je pretesna in tako je ranjki župnik Smrekar izposloval med svojimi župljani, da so pod njegovim vodstvom sezidali sedanjo lepo cerkev; stara se pa rabi za dvorano. Nova cerkev na Ely je bila blagoslovljena leta 1900. Na Ely je spisal dramatično igro sv. Magdalena in bil je jako navdušen in vesel ko so šli ely-ški igralci predstavljati igro na Tower. Kmalu potem je šel ranjki Smrekar zopet nazaj na Tower, Minn.

Tu je župnikoval skozi tri leta dokler ni bil prestavljen za duhovnega oskrbnika rimskokatoliške bolnišnice sv. Antona v Bemidji, Minn., kjer je deloval med bolnimi le nekaj mesecev. Leta 1904 poverjena mu je bila župnija sv. Antona v Duluth, Minn. Vleklo ga je vedno med svoj narod in, ker v Duluth ni bilo Slovencev, preselil se je že leta 1905 v največjo slovensko naselbino v Ameriki — Cleveland, O., kjer je duhovnikoval najprej v slovenski župniji sv. Lovrenca in pozneje sv. Vida. Med istim časom je mnogo pisal za tedanji clevelandski slovenski časnik "Nova Domovina," še več si je pa iskal utehe s pesnikovanjem, da je vsaj deloma pozabil bridke ure onih časov slovenskih prepirov in nemirov med farani, katere je netila skrivaj zlobna duša.

Leta 1908 je bil poverjen z mirno slovensko župnijo Collinwood, O., kjer je župnikoval in pesnikoval do smrti. Na tej fari izpolnila se mu je najsrčnejša želja živeti med krvnimi sorodniki, ker prišla je sestra k njemu gospodinjiti. Smrt mu je vgasnila življenje ob polu dvanajsti uri zvečer, dne 9. septembra 1913. Pogreb se je vršil dne 12. septembra. Bil je rojen v petek in v petek je bil pokopan.

Ob smrti njegovi visele so na stenah njegove priproste sprejemne sobe slike Prešerna, Aškerca, Gregorčiča, Rt. Rev. Buh-a in tudi slika njega samega. Na steni visela je tudi častna diploma pevskega društva "Lira," katera mu je bila poklonjena leta 1913.

Ginljiv nagrobni govor je govoril hrvatski župnik Grškovič.

V Cleveland, O., je svoječasno zložil pesem "Izpod Triglava jaz sem sin," katero je vglasbil rojak Zorman. To skromnemu Smrekarju ni bilo povsem všeč, ker bil je ponižen in ne častilakomen posebno mu ni ugajalo ker se je natisnila ta skladba v neki list.

Povodom raznih veselic in narodnih prireditev je kaj rad postregel rojakom z zato nalašč pripravnimi govori in napisi. Rad zahajal je v čitalnico, in nekega dne, ko je bilo precej občinstva v čitalnici v Cleveland, Ohio., in se je nabiralo prostovoljne prispevke za novo naročene knjige in časopise, je on opazil, da je dobival zaničljive poglede od nekaterih, češ zakaj nič ne daruje. Njegovo blago srce je razumelo poglede, občutilo je njih pomen, zato je iz lastnega nagiba vstal in je rekel, tu imam dvo dolarja, to je ves moj denar. Treba mi bo danes večerje tu poglejte rojaki čevlje imam strgane, a za narodno stvar dam zadnji denar, tu imaste oba dolarja. On se je zavedel, da sloni čitalnica in ž njo izobrazba Slovencev na ramenih rodoljubov, in kot so ubogi betlehemski pastirji poklonili rojenemu kralju nebes in zemlje ovčice v dar, tako je tudi ranjki Smrekar z veselim srcem položil zadnji denar na oltar narodni. Rojaki so uvideli požrtvovalnost blagega rodoljuba, zaničljivost je izginila, presunila jih je radodarnost njegova, in dvignili so ga ter nosili so ga na ramah po čitalnici med burnimi živijo klici. Zahtevali niso nič od njega, njega ki je bil vnet za narod svoj, in s težkočo so ga prisilili, da je vzel en dolar nazaj.

Ranjki Smrekar je bil slovenski sin z dušo in telom. Bil je odkritosrčen, značajen miren mož, Bil je duhovnik, a bil je tudi človek in kot tak je poznal razne človeške slabosti, in ni vprizorjal strasti in gonje zoper one, ki so bili druzih nazorov kot on. Bil je blagega srca. Deloval je kot duhovnik mirno v vinogradu Gospodovem, kot slovenski rodoljub pa na narodnem polju za napredek in prospeh svojega ljudstva, katerega je ljubil iz vse duše. Andrej je bil ubog na posvetnem bogastvu bogat je pa bil na duševnih krepostih. Sovražil ni, in bil ni sovražen. To pokazal je narod, ki ga je spremil v tisočih k zadnjemu počitku. Nepregledna vrsta Slovencev in Slovenk in drugih narodnosti in razna društva brez razločka na stan, stranko in politično mišljenje korakalo je tužno za krsto pokojnika in gomilo njegovo obsuli so s cvetjem in venci in sočutnimi napisi.

Umrl si; zapustil nisi zlata ne srebra; zapustil si pa dragoceni zaklad narodnega pesništva, in kot se po dolgi zimi prikažejo nežne spomladne cvetke izpod snega, tako gredo na dan njegove mehko čutne pesmice in kličejo: "Kje so nekateri rokopisi?" Andrej, ti si bil duhovnik v pravem pomenu besede. Prominulo je tvoje mesno telo na veke; tvoj duh pa živi in bo še bolj živel ko zvemo kje so nekateri rokopisi.

Audrej Smrekar, ti si zaslužil kot človek, kot Slovenec in kot duhovnik častni priimek "Reverend," zato blag ti ostani spomin ne veke!

Matija Pogorelc.

Gilbert, Minn.

Zadnje čase se je mnogo povpraševalo kje so nekateri rokopisi ranjkega Rev. Andreja Smrekarja. On bil je pesnik v pravem pomenu besede in je spisal in prestavil v slovenščino najslavnejše angležke poezije. Mož ni bil častilakomen, zato je pridržal skoro vse njegovo delo, da se pridene slovenski literaturi še le po smrti in obelodanjenja teh rokopisov čaka slovenska javnost še vedno. Kje so toraj nekateri rokopisi? Naj se otaja srce onega ali one, ki jih ima z dovoljenjem ali brez dovoljenja, ker pesniški stvori Rev. Andreja Smrekarja so bili namenjeni narodu slovenskemu. Pisec tega zbira delo onih, ki so več ali manj pisali za narod. Tako se je našlo več mičnega, ki je prišlo iz peresa mladega duhovnika Rev. Burgar, ki je umrl v Pueblo, Colo., leta 1907 kot mladi duhovnik. Kdor ima kaj naj ne skriva, naj ne drži v skrinji, kjer lahko ogenj ali miši vničijo dragoceno delo uma naših pesnikov, ki so zlivali občutke srca na papir. Sestra pokojnega Rev. Andreja Smrekarja piše med drugim, žal mi je, ker so lepe stvari zginile z dneva. Njegovo srce je čutilo za narod in vero, in te občutke je zlival ranjki na papir, ne za njegovo slavo ali denar, ampak kot prispevek k narodni književnosti.

Mrtvi ne rabijo naše slave, ne petja, ne vencev na grobeh, vendar čast komur čast, in vsa čast gre ranjkemu Andreju za dragoceno narodno delo, del katerega je zginilo izmed slovenskega sveta.

Popraševanja po njegovih rokopisih prihaja iz vseh krajev. Ivan Mulaček, svoječasni urednik Nove Domovine v Cleveland, O., sedaj na useučilišču v Gradcu na Štajerskem povprašuje po njih. On ima 47 pesmic pokojnega Andrej Smrekarja. Več prašanj došlo je iz Gorice zaradi njegovih spisov. Kje so nekateri spisi? Menda niso šli z ranjkim v grob.

Ob priliki pogreba bil sem tudi jaz navzoč v Cleveland in Collinwood. Po želji delegatov J. S. K, J. položil sem sveže cvetke na grob pokojnikov. Nekateri so me sumničili da sem si iz dobičkaželjnosti prilastil rokopise pokojnika brez dovoljenja dedičev. Neki gospod me je celo obdolžil, da sem odnesel krstne in ženitne knjige. Bolelo me je srce, ker so me po krivici sumničili. Nekateri listi so kričali in pisali so v takem slogu kot bi bil jaz tat. Odgovarjal nisem in ne bom, ker se je nenaravnost napadalo in sicer brez povoda. Poleg tega sem dobil nekaj pisem od vplivnih mož, ki so me tolažili, češ ne kaži se vročekrvnega. Predolgo in nepripravno bi bilo tukaj navajati, kaj se je vse bruhalo na me; nekateri so me hoteli celo linčati. Rečem le toliko, kedor kaj ve, naj vrže kamen direktno na krivico, in če ne bo zadel pravega so oblasti zato, kjer se bo dokazalo kedo je kriv tatvine ali napada. Po mojem mnenju se nekateri listi prehitro zavzamejo za stvar o kateri nimajo nikake bistvene podlage, ampak le sumničenja. Škodaželjnost in natolcevanja naj bi zginila v časnikarstvu in prostor naj bi zavzela resnica in poduk.

Matija Pogorelc.

Louis Larson, Ely, Minn.
John Gouže, Frank Verant,

352 W. Michigan St., Duluth, Minn. — Phone: Grand 1800.

Helo prijatelj!

Kadar si žejen, ali če te tare maček, oglasi se v gostilni

"Pri mačku"
(Anchor Bar)

Kadar prideš s poulično karo, oglasi se na 311—3rd Ave. za dobro pokrepčilo ali za vse druge posle, kjer boš vedno dobro postrežen.

na 311—3 Ave.
HIBBING, MINN.
JOHN POUSHA, lastnik.

John Bartol
CHISHOLM, MINN.
Grocerijska prodajalna
NAJSTAREJŠI SLOVENSKI TRGOVEC V MINNESOTI.
PRIHRANIM VAM DENAR NA VSEH POTREBŠČINAH.
PREPRIČAJTE SE!

KOLEDAR
"Glas Naroda" za leto 1914
je izšel; oskrbljen je z lepimi slikami in dobrimi spisi, ter zaeno tiskano polo obširnejši. Velja s pošto vred 30 centov.
Dobiti je pri:
Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt St., New York City
ali v podružnici
Frank Sakser
6104 St. Clair Ave., Cleveland, O.

LOUIS BAUDEK
Grand Avenue, - - Eveleth, Minn.
Priporoča Slovencem in Hrvatom svojo lepo urejeno in z najboljšimi pijačami založeno
SLOVENSKO GOSTILNO
V zalogi imam vedno vsakovrstne domače in importirane pijače. Posebno priporočam izborni TROPINOVEC.
V OBILNI POSET SE PRIPOROČA.

Duluth Brewing & Malting Co.
Duluth, Minn.
Vari najboljso iń rojakom dobro znano pivo v steklenicah pod imenom „REX" kakor :: tudi pivo v sodckih. ::
Math. Kostainshek
upravitelj za Mesaba Range. Virginia, Minn.

Svoji k svojim!
Podpisani priporoča cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice svojo lepo urejeno in bogato založeno
grocerijsko trgovino.
V zalogi ima občeznano "Cremo" moko; dalje prodaje krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo
Cene zmerne, postrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. ROJAKI PODPIRAJTE ROJAKA!
Za mnogobrojen poset in naklonjenost se uljudno priporočat
MATH. VIDAS,
slovenska trgovina
BIWABIK, MINN. Telefon 63.

COPENHAGEN
DUHAN ZA NOSLANJE

MI JAMČIMO
dan je COPENHAGEN SNUFF bil vedno in je tudi sedaj vedno popolnoma pristen. Mi ga hočemo prodajati povsod. Če ga vaš trgovec nima, ga vam mi pošljemo po pošti po navadni ceni 5 centov za škatlo, dokler ga ne dobite pri vašem trgovcu. Sprejemamo tudi poštne znamke.
Copenhagen Snuff za čikanje je najboljši tobak na svetu za čikati.
WEYMAN-BRUTON CO.
50 Union Square New York

ANGELJ BOŽIČA.

panim delavcem, tem možem, fantom, ženam, dekletom in otrokom! Daj jim pravice in kruha! Če že ne obdariš otrok z igračkami in sladkarijami, kruha jim daj in starišem pravice Ali je to pravica, če morajo ob delu, kjer zapravljajo svoje zdravje in življenje, ker v globokih rudokopih in premogovnikih ne vidijo zlatega solnca in svobode, in vsak čas grozi nad njihovimi glavami smrt, kjer v strupenih tovarnah udihavajo smrt, če morajo ob tem delu še stradati?! Gorje vlada delavstvo, in ker mu ne pomaga niti država niti cerkev, pomagaj mu ti, angelj božiča. Poduči jih, združi jih tovariše, kjer so stavke, da se ne bodo vračali nazaj v bedo, mraz in hlapčevstvo.

Tak je božič kapitalista in tak delavca! Krog delavca prosi deca: kruha, atek; žena hira od dela in pomanjkanja; mraz pritiska skozi špranje, in v srcu kljuje še hujši mraz — obup. — In drugod spet sedi delavec sam, star in siv in slaboten. Celo življenje je delal kapitalu, na stare dni še nima pokoja, še najhujše ga čaka, da ga odpode in odstavijo kakor izrabljen stroj. Angelj božiča, na te se ozri in pomagaj! — Tam zopet ne more spati mladenič. Misli ga vznemirjajo, srce se mu krči. Kapitalisti so zvrnili na njegove rame vso težo življenja, in to mu tare dušo, vzbuja srd proti nasprotniku. Utehe išče. Ni je, in zato ga žene obup da se zgubi v pijanstvu, in pijanstvo ga vrže v propalost, da postane hudodelec. Angelj božiča, daj mu pravice, da bo zamogel doseči srečo in veselje!

Težka je vsoda delavca; hudo je njegovo življenje, bridko je njegovo božično slavlje. "Mir ljudem na zemlji, ki so voljni!" Bog kedo pa je bolj voljen kakor delavec, ki se bori z naravo za življenje vsega človeštva, za obstoj sveta? Zakaj pa nima miru na zemlji, zakaj te večne skrbi, boli, nesreče? Angelj božiča! Mimo delavskih koč si šel kakor nekoč mimo koč Izraelcev. Šel si v palače, in tam si pustil vse, kar je bilo za delavca. Ko vse žari veselja, ko zvezda upanja izza hleva božjega sveti v srce vsem, je delavcev obraz obupan, njegovo srce je temno, ker nihče mu ne da darov.

Vendar silo svojih rok ima delavstvo, tisočkrat večjo kakor drugi; ima naj še silo svoje volje in silo poguma, zato kličemo z vami, junaki življenja:

"Združimo se, in angelj božiča bo tudi nam prinesel pravice, miru sreče in kruha!"

BOŽIČNI DAN.

en tisoč devet sto trinajsto leto o rojstvu Jezusa Nazarenjskega. On bil je iz revnih; On učil je v prid revnim, On pokazal je, da je človeštvo zasužnjeno. Zatoraj vstanimo, razbijmo jarem suženjstva, delujmo vsi za emancipacijo človeštva, da bo vladala pravica nad krivico kakor v nebesih tako na zemlji, in da se bo vresničil klic angeljev "Et in terna pax hominibus!" Mir ljudem na zemlji!"

Veseli Božič in srecno novo leto vsem rojakom in rojakinjam!

Uslužbenci Narodnega Vestnika

ZGODOVINSKE IN ZEMLJEPISNE ČRTICE.

Zbira Viljem Bruncshmid

SVETA DEŽELA.

"In naenkrat pridružila se je angelju v višavah truma njegovih tovarišev, in peli só Slava Bogu na višavah in mir bodi voljnim ljudem na zemlji!" — slične besede so zapisane v verskih knjigah.

Ta, prvi božični pozdrav odmeva ta teden v srcih miljonov Kristjanov v vseh delih sveta; ki slavijo rojstvo Jezusa Kristusa, Odrešenika. Vsem tem Kristjanom tako Rimskim katoličanom kot Protestantom, je Palestina sveta dežela to je oni del Sirije, kjer leži Betlehem, kjer je bil Jezus rojen; Nazaret, kjer je rastel v moža; in Jeruzalem, kjer je našel nasilno smrt. Palestina je pa tudi sveta dežela miljonov Judov kateri ne verujedo ukom največjega Juda, ker Jeruzalem je še sedaj, kot je bil od dnevov Davida, glavno mesto in sveto mesto Izraelcev.

Palestina je pa tudi sveta dežela Mahomedancev, ker Islam, kot Kristjanstvo in Judaizem, je zgrajen na temelju vere Abrahama, kateri je žrtvoval svojega sina Izaka na griču Morije, kjer je stal tempelj Salomona, kjer je Jezus učil, od koder se je dvignil Mohamed v nebo, in kjer stoji danes turška moševa Omar.

V tej dolini solz je danes okoli pet sto miljonov Kristjanov, kamor se prištevajo Rimski katoličani in vsi Protestanti, katere prištevajo mnogi starokrajski duhovni po kmteih med neverce, vsi pa med krivoverce; okoli dve sto miljonov je Mohamedancev, in okoli dvanajst miljonov je Judov, kar znaša približno polovico prebivalstva te zemlje, in več kot tretjino civiliziranega človeštva, ki zre na Palestino kot na sveto dežela.

Sveta dežela je majhna dežela mogoče kacih 150 milj dolga in 50 ali 60 milj široka. V tem ozkem pasu ozemlja je mnogo topografičnih znamenitosti. Od Libanonskih gor na severu do puščave, ki objema goro Sinaj na jugu, je razdeljena dežela v štiri ozke pase. Ob primorju je ozki trak zelene krasote; potem pride strgana veriga rujavih gričev, katere sta človek in narava že davno oropala flore in faune; potem globoka dolina reke Jordan, ki teče doli v strašno Mrtvo morje, in potem rudečkasti vrhovi onih gor, kjer je stal Mozes ko je zrl v obljubljeno deželo.

Čudno se zdi človeku dvajsetega stoletja, pa bodisi Kristjan ali nekristjan če premišljuje kako majhen je bil orijentalni oder na katerem so se odigrala dejanja, katera so vlila razne religijozne vere in katere so izdelovala politični razvoj vsega okcidenta skoro skozi dva tisoč let. Še težje je razumeti zakaj je danes Palestina domovina najnazadnjaških in najrevnejših ljudi, ki so naslednniki istega ljudstva, katerega dejanja so jo napravila sveto deželo vseh Izraelcev, Kristjanov in Mohamedancev.

Težko je razumeti Kristjanom izven svete dežele ob tem času, ko se ponavlja oznanjenje rojstva Kralja miru že 1913 krat zakaj je potrebno še danes, da stojijo mohamedanski vojaki uro za uro, noč in dan, leto za letom na straži v kristjanskih cerkveh, da zabranjujejo sektam naslednikov ponižnega Jezusa, da se med seboj ne pokoljejo in da ne posekajo glav Judom v njih domovini.

Človek tega modernega časa ki stvar trezno premisli, ne more zapopasti, zakaj se ne vblaži fizična beda in propalost svete dežele, saj vendar roma tja leto za letom tisoče pobožnih in vsipajo v cerkvene in oblastvene skrinje miljone zlatov. Kam vse to gre, je nezapopadljivo, če človek vpošteva revščino ljudi in krajev, kjer je Odrešenik živel vse svoje življenje, 33 let. Nekje mora biti brezdno, ki je globeje kot pekel, kamor se vsipajo vsi ti ogromni darovi vernikov. Čudno je, da je ljudstvo te svete dežele, kjer se je porodila vera snage, bolj umazano in nesnažno kot kjerkoli drugje na svetu. Čudno je, da je v tej deželi, kjer je slavni Zdravnik zdravil gobave, danes več gobovih kot v katerikoli drugi državi. Težko je razumeti zakaj je Palestina skoro tako nazadnjaška še danes kot je bila ob času življenja Tesarjevega sina, ko je vendar uk ki se je porodil v tem majhnem kotičku sveta, revolucijoniral ves zapadni svet in ga je povspel v višji blagor.

Domačini, Judje, rojaki Jezusa imeli niso menda do leta 1909 nobenih pravic do svetih relikvi iz časa Čudodelnika. Skozi osemnajst stoletij pomenilo je za Juda smrt, če se je predrznil stopiti v cerkev Božjega groba. Skozi dvanajst stoletij ni stopila noga Juda na prostor, kjer je stal tempel Salomonov.

Krvoločni Kristjani, pozabivši na besede Mojstra na križu, so morili Jude, ki so se upali približati gomili Jezusa. Surovi češtitelji Mohameda so rezali vratove pobožnim Judom, ki so hoteli darovati svojemu bogu molitev na griču, kjer so Melkizedek in Abraham, Izak in Jakob, David in Salomon, Hezekija in Makabej prosili pomoči Jehove. Maščevali so se pa tudi Judje, ker so bili preganjani, in klali in morili so tudi oni drugoverce. Odkar je Jezus umrl na križu na Kalvariji je bil Jeruzalem in sveta dežela namakana s krvjo, katero so prelivali morilci v imenu vere.

Še le leta 1909 po Kristusu, ali 5669 po Judovskem štetju, ali 1327 po Mohamedanskem koledarju, ko so Mladoturki vprizorili revolucijo, je prisijala luč verske svobode v Palestino in razsvetljila je cerkve, mošeje in sinagoge z enakim žarom. Despotičen sultan Abdul Hamid je bil vržen s prestola v ječo, in Turčija, koje del je tudi Palestina, je dobila vstavo. Danes sme tudi Jud na Božji grob, sme v mošejo in v kristjansko cerkev, in tudi v Palestini zgublja verski fanatizem svoja tla, četudi je še skrajno napet.

Nikdar poprej od časa ko so videli modri možje iz Jutrovih dežel betlehemsko repatico, nikdar poprej od časa ko je angeljski zbor presenetil pastirje s svojim petjem v višavah, nikdar poprej odkar je bil Jezus položen v jasli, se ni obhajal Božič v Palestini toliko svobodno kot se obhaja od leta 1909, odkar so novodobno izobraženi Mladoturki dovolili vsem podanikom večjo svobodo. Oživi Bog Vsegamogočni, ljubezen do bližnjega med vsem človeštvom, da ti bodo peli vsi "Mir ljudem na zemlji."

SVETONOČNA VRNITEV.

Prostran prt, poln čudotv... beline, iskreč se v neštetih ... rih, je bil pogrnjen vsenao... Kakor umazane črne kocke z ... limi čepicami, je bila raztre... vas Zaplotje. Jabolko vaške ... kve se je svetilo v prosojni ... sečini kakor veliko goreče ok... kakor solnce sredi zvezdic, k... mežikale v prijetnem sijaju ... tonočne lepote v vseh hiš... raztresenih pod brdom....

Anka se vrača.... Daleč ... zunaj vasi. V nejasni bliščobi ... di rodno vas, a vendar ji je ... žko: postaja — pomišlja.... ... se proti nebu in v njenih očeh ... svetlika nekaj velikega — ... morda, čustvo nepomljive ... pote, ki je je bila polna ze... in nebo v skrivnostnih ... svetonočne poezije.

Pred dvemi leti je odšla A... v svet — kjer je upala dobiti ... liko lepega, saj Anka je bila ... si najlepša izmed deklet. S... z dobroto v srcu, z upom v ... in ni ga bilo, ki bi ga Anka ... krat sovražila....

Veselo se je poslavljala — ... bojazni, nič strahu, z nasme... v očeh in sladkim zanosom ... stopa v poljano, kjer so cve... njene rože: to se je zgodilo v ... su, ko še ni kanilo v Ankino ... spoznanje, da zna ta lepi, ... svet biti tudi toliko zavrate... ostuden.

Takrat je imela Anka šestn... let — dva črna mandlja sta ... rela pod košatimi obrvmi in ... obraz je pričalo o nedolžnosti. ... ko se je poslavljala Anka in ... verjela onim, ki so ji pravili, ... bo njena vrnitev bolj žalostn...

V mestu je dobila službo pri ... bogatem, starikovem gospodu, ki ... je imel oči velike in izbuljene, da ... jih je komaj pokril s trepalni... cami.

Tam je imela Anka vsega v ... obilju kakor bogata gospa, in ču... dila se je, da so v mestu ljudje ... tako dobri. Po večerji sta pila ... gospodom cekinasto vino, in v ... sih se je zgodilo, da jo je gospod ... pogladil po licu...

In nekoč, ko je gorelo Anki po ... vseh žilah od preobilne pijače, se ... ni mogla premagovati, zaspala je ... pri mizi.... To je bil tisti večer, ... ko se je drugi dan prebudila pre... strašena in polna kesanja.... ... da bilo je storjeno v zmoti, v ... spoznanju in konec je bil ... vsemu razočaranju gotov, kakor ... je bila gotova poguba s tistim ... dnem, ko se ji je zahotelo lepšega ... življenja....

Potem je služila drugod — ... različnih mestih dve leti in sedaj ... se vrača in gleda na rodno vas, ... ki je vsa kakor nekdaj, a vendar ... toliko drugačna.

Zunaj na zasneženi stezi je ... — na tisti stezi, kjer je hitela ... pred dvemi leti tako srečna k ... nočnici. Luči mežikajo v okn... in vabijo v sredo domače.

Anka vidi v duhu svojo mater, ... brate in sestre — vsi so še ... kor nekdaj.... Ob jaslicah ... je .. veselja jim žare obrazi in ... srcu vsakega je kakor lepa ... sem. Nič ne govore, samo ... gledavajo se — Anki se zdi, da ... na nekoga mislijo: bogve kje ... bogve kako je žnjo, ki je odšla ... za srečo. Mati strmi kakor glo... ko zamišljena in misli morda ... čas, ko se odpro vrata in se ... kaže med podboji, ki je odšla — ... ponižna in osramočena....

Ali ne zvone zvonovi? Ali ... vabijo k polnočnici kakor ... kdaj? — Anka bega z očmi po ... sti drobni stvarci, ki jo stiska ... prsih....

Sveta noč.... Dolga procesija ... se vije po belem prtu. Vseh obra... zi so polni veselja... zagonetne ... sreče, ki jo čuti le tisti, ki se ... ruje v dobroto in lepoto....

Anka je šla in spoznala, ampak ... vendar je nebo posuto z zvezdami ... in nad vasjo mir svetonočne noči. ...

Ali naj gre in prosi odpuščanja ... — —? Ali naj stopi v krog doma... čih z grehom v duši in žalostjo ... srcu v lastno nejast in sramoto ... le vasice?

Zopet je napravila korak ... lje.... trudna je že, a vendar ... gleda in pomišlja.... v spominih ... je poromalo mimo nje vse, v kar ... je upala, a nejasni so že nje... pojmi....

Vrača se od polnočnice....

Zopet se je za hip zavedla, da ... je vse samo v mislih in ona še ... leč zunaj vasi.... Glava ji klone ... trudna na prsa. Anka sede ... obstezen plot — — — Drugi dan ... so jo našli trdo in tudi v isti dro... bni stvorici, ki jo je stiskala na ... prsi, ni bilo več življenja.

Naša naloga:
Probuja in napredek naroda!
Naš namen:
V edinosti in slogi do cilja!

NARODNI VESTNIK

PRILOGA — NATIONAL HERALD.

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL DULUTH, MINN.

Največji slovenski dvotednik v Zedinjenih državah.
The Largest Semi-Weekly in the United States of America.

No. 190. — Št. 190. DULUTH, MINN. MONDAY, DECEMBER 22. 1913. — PO-NEDELJEK 22. DECEMBA 1913. Volume III. — Letnik III.

MILICA SPUSTI STAVKARJE IZ JEČE

CIVILNO SODIŠČE PREVZAME JETNIKE. SNEG NA CALUMET. STAVKA ZNIŽALA DIVIDENDE DELNIČARJEV.

Trinidad, Colo., 21. decembra. Vsled pritiska delavskih unij, ki so grozile z odpoklicom guvernerja Chase, če ne oddajo vojaška sodišča zaprtih stavkarjev civilnim sodiščem, je dal general Chase nalog, da se odda vse stavkarske jetnike civilnim oblastim.

V državi Colorado je bilo zadnje čase skoro toliko bitk kot v Mekseiki, vendar sedaj se je že vzelo nasilni milici, ki ni nič druzega kot stavkolomci, nekaj moči. Stavkolomci so največ izmeček mest, katere se oboroži in poduči naj morijo. Čim grji krvoločniki so, tem večjo šaržo dobijo. Kapitalisti v Coloradi uvažajo skebe, milica brani skebe. Skeb in skebska milica protežirata kapital, zato proč od skebstva in proč od skebske milice in bič bo kmalu nehal švigati po hrbtih delavstva.

Calumet, Mich., 21. dec. Včeraj je zapadlo tri palce snega v stavkarskem okraju, in to bo stališče stavkarjev otežkočilo.

Italijanski stavkarji so na shodu na South Range in Hancock protestirali zoper oblasti, ker so preiskovale njih stanovanja radi orožja.

Vsled stavke, ki traja že od julija so delničarji premogarskih družb dobili mnogo nižje dividende, in to je največji vzrok, da nastopa Citizens Alliance tako kruto zoper stavkarje, ki so člane te meščanske zveze obogateli. Dividende so imeli dosihmal blizu pet miljonov dolarjev zgube, in to je glavni vzrok, da hočejo kompanije s pomočjo cerkve, vlade, sodišča vojaštva in Citizens Alliance pregnati W. F. of M. iz bakrenega okraja. Družbe bi ne zgubile ničesar, če bi pripoznale W. F. M. Njim ni treba plačevati tej uniji, toraj mora biti drugi tehtni vzrok, da se družbe boje unije. Ta vzrok je očividno to, da, če bi se delavci podali na delo brez pripoznanja unije, potem je bila vsa dosedanja borba zastonj, ker družba bi polagoma zopet podaljšala ure, priganjala delavce in znižala plače, da bi pokrila ogromne zgube, katere ima vsled stavke. Ti stroški bi se naložili na rame delavstva, ti stroški bi se izprešali iz rudarjev, zato ne podajte se brez pripoznanja unije, ki bo skrbela za vaše pravice.

ŽENIN PODVRŽEN NABORU V WISCONSIN.

Ashland, Wis., 16. decembra. — S prvim januarjem 1914 stopi v državi Wisconsin v veljavo novi ženitninski zakon, ki se tiče samo ženinov.

Po novi postavi mora iti vsak ženin v Wisconsin na nabor, da ga zdravnik popolnoma preišče, če je "tanglich" in če bo zmožen izvrševati vse zakonske dolžnosti. Ženin se mora prestaviti zdravniku 15 dni predno vzame ženitovanjsko zglasnico (marriage licence), in noben okrajni pisar (county clerk) ne sme dati ženitovanjske zglasnice brez zdravnikovega spričala. Če tem ali onemu zdravnik ne da zdravstvenega spričala se lahko pritoži na State Laboratory of hygiene, Madison, Wis.

Zdravnik ne sme računati čez $2. — za preiskavo. Fantje, le v zakonski jarem, predno pride še nova zapreka na zakonsko pot.

MOŽ IN ŽENSKA OROPATA DRAGULJADNO.

Kansas City, Kans. 17. decembra. — Zadnjo noč sta dva bandita, eden možki in drugi ženska, oropala draguljadno L. Goldmana za zlatnino v vrednosti $2000. — V trgovino sta stopila mož in ženska tik pred uro ko bi se imela trgovina zapreti. Pripeljala sta se z avtomobilom na katerem ju je moral čakal šofer. Draguljadnar je prinesel na zahtevo dve tasi prstanov, bilo jih je 24. Ko so bili prstani pred tolovajema je vrgel možki dva curka tekočine trgovcu v oči, da ni mogel gledati. Roparja sta pobrala prstane in sta se oddaljala z avtomobilom.

PODPISANI

Želim vsem svojim gostom, prijateljem in znancem vesele božične praznike in srečno novo leto. Zahvaljujem se za dosedanji obisk in se priporočam za naklonjenost naprej. Živeli!

Anton Fritz,
gostilničar Eveleth, Minn.

CENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE.

Rojak John Sodec je opravičen pobirati naročnino za Narodni Vestnik, kakor tudi oglase, naročila za tiskovine, prodajati knjige itd. Nahaja se v državi Illinois.

Rojak Sodec je zgubil v premogovniku roko, ne more služiti kruha, in zato ga tembolj priporočamo v prijateljsko podporo.

Narodni Vestnik.

SUFRAGETKA PANKHURST ZOPET SVOBODNA.

London, 17. decembra. Danes opoldne so oblasti zopet spustile voditeljico militantnih sufragetk. Mrs. Emmeline Pankhurst, iz Holloway ječe. Zaprta je bila le pet dni. Vsled lakote in žeje bila je ob vse telesne moči in militantke so jo spravile v ambulanci na njih glavni stan, kjer je čakal zdravnik. Kakor hitro pride toliko k močem da bo zamogla zapustiti posteljo, odpotovala bo radi zdravja v Švico.

2000 MOŽ V BOJU ZA ANO GOLDMANN.

Patterson, N. J., 17. decembra. Policija je pregnala anarhistinjo Ano Goldmann iz govorniškega odra, kjer je govorila množici okoli 2000 delavcev v neki tukajšnji dvorani.

Poslušalci so bili večinoma člani I. W. W. in so branili govornico. Vnel se je pretep med policijo in delavstvom, vendar slednjič je policija zmagala. Ani Goldmann je policija prepovedala govoriti in ji je zaukazala, da mora zapustiti mesto.

TOBAČNI DELAVCI NA STAVKI.

Westby, Wis., 17. decembra. — Pet sto delavcev, kateri razrezujejo tobak, je stopilo v stavko, ker se jim je znižala plača od 90c na 85c za 100 funtov.

Delavci niso organizirani. Zvolili so odbor, ki naj bi se pogajal z delodajalci. Delavci v Sparta in Viroqua, Wis., grozijo s simpatetično stavko, če se ne dovoli sednim delavcem stare plače.

KATOLIŠKI DUHOVEN IZSTOPI IZ VERE S CELO FARO.

South Bend, Ind., 1. decembra. Rev. Viktor Von Kubiny in njegovih 200 faranov so istopili iz rimske katoliške cerkve in so šli gologlavi v Episkopalno cerkev ter so sprejeli vero.

Rev. Von Kubiny je bil takoj blagoslovljen episkopalnim duhovnom. Rev. Kubiny je ogrski plemič in je bil 16 let katoliški duhovnik.

CENJENI PRIJATELJI IN PRIJATELJICE!

To je prvo leto, da bom izostal s pismenimi voščili, ki so običajni ob tem času. Vzrok ne bom navajal; rečem le, da bi rad pisal, a ne morem.

Sprejmite tem potom za Božič in Novo leto odkritosrčna voščila vsi vi, moji prijatelji in prijateljice in prosim ohranite mi vašo prijateljstvo tudi zanaprej.

Živeli vsi!!

Viljem Brunschmid.

MILICA ZABRANI LINČANJE.

Waynesboro, Ga., 17. decembra. Kompanija milice je čuvala ječo v kateri so zaprti tri Negri obdolženi vmora Mrs. Seth Irby. žene farmerja. Množica okoli 50 farmerjev je hotela vdreti v ječo in zamorce linčati.

$17.000. — VKRADENEGA S POŠTE.

Wallace, Idaho., 15. decembra. Vlomilci so odnesli iz tukajšne pošte tri zavoje denarja v znesku $15.000. — in $2000. — poštnega sklada. O tatovih ni sledu.

Denar je bil poslan iz Spokane, Wash., v Mullane za izplačevanje majnarskega zaslužka.

KRETA FORMALNO PRIKLOPLJENA GRČIJI.

Kanea, otok Kreta, 15. decembra. — Kreta je bila včeraj uradno priklopljena Grčiji. Kralj Konštantin je osebno razvil zastavo Helenov nad trdnjavo. Ljudstvo je bilo polno iz vseh krajev otokov in iz Grčije in je viharno pozdravilo kralja.

Kralj se je vdeležil bogoslužja najprvo v grški pravoslavni cerkvi in potem še v judovski sinagogi.

DELOVANJE OGNJENIKOV SPREMENI OBREŽJE.

Pariz, 17. decembra. — Francoska vlada je dobila brzojavko od guvernerja v Novi Kaledoniji, da so izbruhi ognjenikov spremenili zapadno obrežje nekaterih Hebridskih otokov.

Ogromni toki lave so pregnali mnogo ljudstva in več poslopij in kokoa plantaž je poškodovanih in vničenih. Pet dni je padal z neba dež pepela in peska in pribivalci so bežali v čolnih na druge otoke. Rešili so se vsi ljudje.

KARDINAL RAMPOLLA MRTEV.

Rim, 17. decembra. Kardinal Rampolla je nagloma prominul. Včeraj je še opravljal posle, vendar počutil se je slabo. Čez noč se je obračalo na slabeje in poklicani zdravnik mu je djal, da mu je potreba edino počitka. Zvečer se je stanje kardinala slabšalo. Poslal je po svojega tajnika in zdravnika a ko sta prišla bil je Rampolla mrtev.

Rampolla bil je 70 let star. Porodu bil je Italijan kakor je večina kardinalov. Bil je eden najvplivnejših kardinalov in bil je tajnik društva svetovne inkvizicije. Papeža in sestro kardinala, baronico Pezzana je novica hudo zadela.

TOLPA V NORTH DAKOTI LINČA MORILCA.

Vzame jetnika iz ječe in ga obesi na most. Žrtev je bil trdosrčen morilec treh. Ljudje razburjeni.

Williston, N. D., 16. decembra. Razjarjena tolpa je vzela iz Williams county ječe Cleve Culbertson-a, kateri je bil obsojen vmora družine Dillon, obstoječo iz treh članov, in obesila ga je na most blizu tukaj. Linčarjev je bilo veliko število največ farmerskih mož, kateri so bili maskirani razbili so z železnim drogom vrata v ječo, in vzlic svarilu šerifa Erickson so vdrli v ječo in vlekli so jetnika s seboj do mostu čez Middle Muddy reke, poldrugo miljo od tukaj, kjer so ga obesili na most.

Ko so pozneje oblasti truplo snele z vrvi so našle, da je bilo truplo mnogokrat prestreljeno.

Culbertson je prosil milosti, a razjarjeni linčarji so mu odgovorili, da ker ni on imel vsmiljenja z Dillon-ovo družino, ga tudi oni ne bodo imeli ž njim.

Policaj Lucinford in delavec James Johnson sta hotela rešiti Culbertsono nasilne smrti, a tolpa ju je hudo pretepla. Ljudstvo v Willams county je razburjeno, ker je bil Culbertson obsojen le v dosmrtno ječo in ljudje so javno grozili z linčanjem.

Culbertson je vstrelil 18. oktobra farmerja Dillon v hlevu. Žena je slišala strel in je hitela gledati po vzroku streljanja. Culbertson jo je vstrelil, ko je prišla blizu hleva. Potem je šel krvoločni morilec v sebo zgornjega nadstropja hiše, kjer se je slačila 14 letna hči vsmrčenih starišev, ker je nameravala iti spati, in jo je umoril potem ko je vlomil v njeno sobo.

TAJNIK WILSON RAZŽALIL BAKRENE BARONE

Washington, 12 . decembra. — Predsednik Združenih Držav je dobil iz Calumeta, Mich., brzojavko, katere besedilo protestira zoper govor zveznega tajnika delavstva, katerega je držal v Seattle, Wash., ob času konvencije A. F. of L. Brzojavni protest je podpisalo 150 oseb, ki so z dušo in telom naklonjeni in udani lastnikom rudnikov. V protestu se namiga va predsedniku, da naj zahteva odstop tajnika Wilsona.

Tajnik Wilson je v svojem seattleškem govoru omenil, da je C. & H. družba investirala rudnike na Michigan le $1,250,000. —, in da je napravila dobička blizu $200,000,000. —, zato ker je dajala nizko plačo za dolgourno težko in nevarno delo.

MLADO DEKLE VJETO V PAST BELOSUŽENJSTVA

Los Angeles, Cal., 15. decembra. Berta Lake, 23 let stara, hči bogatega trgovca, je iztihotapila iz svoje ječe listek, in policija jo je rešila belosuženjstva. Dekle je odpisalo ne neki ženitovanjski oglas in je šlo iz Providence, R. I., v Los Angeles, Cal., da bi se poročila z možem. Mož jo je držal zaprto 14 dni zunaj mesta. On je mladi Avstrijec z imneom Ciboč in je poslal dekletu denar, da naj pride do njega. Poročati je ni hotel.

MILITANTNE SUFRAGETKE ZAŽGEJO CERKEV.

Liverpool, Anglija. 16. decembra. — Sufragetke so zažgale tukajšno cerkev sv. Ane. Ogenj je napravil velikansko škodo. Okoli cerkve je bila raztresena sufragetska literatura s katero se je naznanjalo, da je bila cerkev zažgana v protest zapora voditeljice Pankhurst.

KARDINAL GIBBONS PROTI VSAKI SUBVENCIJI

Baltimore, Md., 10. decembra. V pridigi, je izrekel danes kardinal Gibbons sledeče besede.:

"Ne želim doživeti dneva, ko bi cerkev prosila in dobivala od države podporo za zgradbo cerkev in vzdržavanje duhovnikov. Meščanski mogotci bi nam potem hoteli diktirati nauke, katere naj bi učili."

Kardinal je nato izjavil, da je sedanji položaj najboljši, vsled kojega so stiki med duhovništvom in ljudstvom direktni. Ako se je članom cerkve kratilo njihova sveta prava meščanske in verske prostosti, ni bila cerkev nikoli zadovoljna s takim postopanjem, temveč se je zgodilo to vedno proti njeni volji.

OGENJ NAPRAVI $300.000 ŠKODE.

Peoria, Ill., 15. decembra. — Požar je vničil skladišče Illinois Grain kompanije. Zgorelo je 20 vagonov sladkorja, več vagonov moke, grocerijsko in drugo blago v skupnem znesku za okoli $300,000. —

ZMAGOVALEC STORI SAMOMOR.

Chicago. Ill. 15. decembra. — Vstrelil se je W. J. Miliman ko je zmagal v dvoboju z noži svojega nasprotnika Sokoloff-a ki tudi vmira.

Miliman je obdolžil Sokoloffa, da zapeljuje njegovo ženo. Sokoloff je stvar zanikal, in Miliman je zahteval, da se naj vrši dvoboj za njo. Miliman je vzel nož in Sokoloff-u je dal tudi enega in dvobojevala sta se na Milimanovem domu. Sokoloff je smrtno obklan in Miliman se je vstrelil.

SUFRAGETKA PANKHURST NEČE SPATI.

London, 15. decembra. Sufragetka Emmilie Pankhurst je pridjala k njenem uporu zoper vživanje hrane in pijače še stavko zoper spanje, da tako prisili vlado, da jo čim preje izpusti. Ona se neče vleči, ampak neprestano hodi po celici. Njeno fizično stanje je opasno.

Militantke delujejo s požiganjem in z izgredi kot protest zoper vječenje njih voditeljice.

OBDOLŽEN VTONJENJA TREH TOVARIŠEV.

Mobile, Ala., 15. decembra. — R. B. Chow, 29 letni raznašalec časnikov v St, Louis, Mo., je bil aretiran in je obdolžen, da je kriv, da so vtonili trije njegovi tovariši.

Fantje vozili so se po reki Mobile in Chow ni pustil veslati s čolnom h kraju, četudi je čoln puščal, ampak je čoln tako gugal, da se je prevrnil.

TROZVEZA PONOVLJENA.

Rim, 17. decembra. Minister vnanjih zadev Marquis de Sanguiliano je naznanil, da je trozveza zopet ponovljena brez vsake spremembe. Izrekel se je, da med Italijo in Nemčijo najbolj prijateljske razmere med Avstrijo in Italijo se bodo pa razmere zboljšale s snidenjem grofa Leopolda pl. Berchtolda, ministra vnanjih zadev za Avstro-ogrsko.

PISMO POTUJE 11 LET.

Peekskill, N. Y., 15. decembra. Pismo, katero je odposlala po pošti Mrs. Hugh Wilson pred ednajstimi leti na neko mlado žensko v Syracuse, je ravno lošlo do svojega cilja.

Pismo je bilo na pošti po pomoti **založeno.**

POZOR PREMOGARJI, RUDARJI IN DRUGI DELAVCI!

V kratkem bomo začeli objavljati velekoristna navodila kako dati v slučaju nesreč v rudnikih, premogovnikih, tvornicah in delavnicah, sploh ponesrečenim prvo pomoč. Opisan bo ves sestoj človeka in delovanje njegovega telesa. Če dobimo dovolj naročnikov pojasnili bomo spise s slikami.

Ta razprava bo velike važnosti za vsacega, posebno pa še za premogarje in rudarje, ki so vedno v žrelu katastrof, Samo ta razprava je vredna mnogokrat več kot znaša naročnina na polutednik Narodni Vestnik, namreč $2. — za eno leto. Kdor se hoče poučiti o svojem telesu, o njegovem delovanju o sredstvih kako pomagati ponesrečenim v tem ali onem slučaju, isti naj se naroči na list in naj blagovoli tudi delovati, med rojaki, da se Narodni Vestnik še bolj razširi.

Obračamo se najprvo do naših cenjenih zastopnikov, kakor tudi do cenjenih naročnikov in naročnic, da nam ohranijo njih prijateljsko naklonjenost. Vsakdo naj stori svojo dolžnost in mi storili bomo rade volje svojo. Nekaj naročnikov je zaostalo z naročnino. Kdor hoče, da mu list po novem letu pošiljamo, tisti naj poravna naročnino. Vsakdo, ki plača naročnino za eno leto naprej, dobi zastonj če zahteva, knjigo "Navodila kako postati državljan Združenih Držav."

Podjetje Narodnega Vestnika je unijsko in unija zahtva gotove plače, gotove ure, gotove delavce za gotove stroje. To so veliko večji stroški kot z neunijskim ali skebskim podjetjem, kjer se ne ozira mnogo na uslužbence, se jih plača kakor se gospodarju zdi, se jim naloži težje breme kakor zamorejo nositi, se jih porabi pri tem ali onem stroju ali delu. Naši stroški presegajo $700.— na mesec. Mi tega nečemo skrivati; odvisni smo od Slovencev in Slovenk križem Združenih Držav, v Canadi, v stari domovini, v Nemčiji, in nekaj po drugih državah, in slovenska javnost, ki vzdržuje to podjetje, je opravičena, da zve razmere.

Naš urednik zahteva pomočnika. Enkrat je stopil že v pasivno rezistenco in ni hotel urediti ponedeljskega lista na osmih straneh. Mi vemo, da je preobložen z delom, in to mu mora priznati vsak, kdor ve koliko dela opravlja.

Vendar, kakor razmere sedaj stoje, bi podjetje preveč trpelo, če bi uposlilo pomožnega urednika. Skušali bomo stvar rešiti kolikor mogoče vgodno za vse prizadete. Upamo pa tudi, da nam bodo šli cenjeni rojaki in rojakinje na pomoč, da bomo ložje rešili našo težko nalogo.

Mi zahvaljujemo se tudi našim cenjenim dopisnikom in dopisnicam za izvrstne dopise, katere so prispevali dosihmal in pomagali so s tem mnogo k izobrazbi svoji in drugih. Upamo, da bodo tudi vnaprej ostali nam naklonjeni, in da se jim bodo še drugi pridružili.

Tudi istim, ki oglašujejo v Narodnem Vestniku svoja podjetja, smo dolžni hvale, ker list odvisen je mnogo od njih. Mi ne oglašujemo vedoma slabih tvrdk, zato pa brez skrbi priporočamo, da kupujejo Slovenci in Slovenke od onih, ki oglašujejo v Narodnem Vestniku. Tudi te prosimo za nadaljno naklonjenost, in vabimo tudi druge, da bi pristopili v krog naših oglasiteljev. Oglasi so najboljši agenti za pospeševanje vsakega podjetja, in zato imajo Angleži tako velike trgovine, ker verujejo v oglase.

Ponovno se zahvaljujemo vsem za naklonjenost, in prosimo za nadaljno prijateljstvo.

Veseli Božič in srečno novo leto vošči vsem skupaj

Slovenska Tiskovna Družba
Narodni Vestnik.

CURRENCY PREDLOGA SPREJETA.

Washington, D. C. 20. decembra. — Danes so se sešli odborniki poslanske in senatne zbornice, da izdelajo in popravijo končne razlike med Owen-ovo in Glass-ovo Currency predlogo. Glass-ovo predlogo je predlžila vlada poslanski zbornici in je bila sprejeta. V senatni zbornici je pa Owen predložil drugačno predlogo in ta je bila končno sprejeta z nekimi popravki. V Owen-ovi predlogi ostanejo temeljne točke Glass-ove predloge skoro nespremenjene, zato bo odbor, ki je izvoljen od senata in od poslanske zbornice, najbrže predlogo v nekih dneh popolnoma izdelal, da pride predsedniku še pred božičem v podpis, da postane postava.

Predloga je bila sprejeta od 45 proti 34 glasi. S to predlogo se bodo vstanovile rezervne banke po raznih krajih republike. Zvršile se bodo tudi druge bankirske preosnove, ki naj bi imele namen zabraniti financijelne panike, vendar delavstvo dvomi, če bo imelo od te "slavne reforme demokratov kaj več dobička kot ga ima od tako razkričane nove tarifne postave. Dokler bodo kovale postave za delavce kapitalistične stranke, bo delavec vedno zadaj, pa če se zgodijo še take reforme.

POTRES ZRUŠI PREDOR. 4 MRTVI. 34 RANJENIH.

Chemnitz, Nemčija, 15. decembra. — Vsled lahnega potresa se je zrušil predor na skozi vozeči vlak in štiri osebe so vsmrčene, 34 jih je pa ranjenih. Velike skale so zasule lokomotivo in osem vozov.

ZA STAVKARSKI SKLAD.

Zadnjič poročano . . .	$919.83
John Agnič, salunar Eveleth, Minn.	5.—
Peter Belopavlovič, salunar, Minneapolis, Minn., nabral med gosti	27.50
Danes skupaj . . .	$952.33

STREŽNIKI STAVKAJO V HOTELIH V CLEVELAND

Cleveland, O., 16. decembra. — Unijski strežniki v nekaterih tukajšnih hotelih so zastavkali in zahtevajo povišanje plače za $5. na teden in en dan prost v tednu.

81 RUDARJEV ZASULO V COLORADI.

New Castle, Colo., 17. decembra. Vsled eksplozije, ki se je pripetila v rudniku Vulcan je zasulo 81 rudarjev. Delavci so večinoma Amerikanci in družinski očetje.

Dosihmalni rešilni uspehi kažejo 29 mrtvih; drugi so še zasuti in najbrže vsi mrtvi.

To je zopet grozna katastrofa ki upije do neba po maščevanju za kri, katero preliva delavstvo za kapital, ker ne skrbi kapital za varnostne naprave.

Poročila javljajo, da so vbiti večinoma Angleži, mi simpatizujemo sicer v prvi vrsti s Slovenci, vpoštevati pa moramo, da so tudi angležki delavci naši razredni bratje, in zato sočustvujemo slovenski delavci z ubogimi udovami in sirotami, kakor če bi zadela grozna katastrofa nas.

(Dalje iz četrte strani.)

Ali je napredek potreben?

je vstvarila človeška roka, človeški um. Isti, ki misli, da je socijalizem popolen, je tako v zmoti kot oni, ki misli, da je popolen Pobedionostseff ali pa Pij X. Prvi je za carjem prvi papež mogočne pravoslavne cerkve; drugi pa je glavar še mogočnejše religijozne organizacije h kateri spadamo tudi mi Slovenci. Prvi in drugi sta sad ženskega telesa kot sem sad ženskega telesa jaz in ti, in moji prepričanje je, da je teh meso ravno tako nagnjeno k slabim, kot je nagnjeno k slabim meso vsacega človeka. To je moj nazor, od katerega ne ganem za las, pa če me danes linčajo. Kakošnega nazora si ti in je on ali ona, za to si jaz ne belim las. Svet napreduje in napredoval bo; in če sem jaz v vseh mesecih mojega uredovanja odprl le enemu ali eni oči, sem povsem zadovoljen in se sedaj koncem leta ne zmenim za pljunke, katere je izpljunil v me brez povoda dragi kolega Drobtničar.

Za napredek med narodom koje ga sin sem, sem deloval in bom deloval, ker sem prepričan, da je na vsakem polju napredek potreben, in zato ga moramo i mi Slovenci dejansko podpirati. Česar je pri hiši v gospodarstvu in gospodinjstvu potreba, to si bo vsak preskrbel, če le mogoče, in tako naj skrbi tudi za napredek vsakdo. Napredovati je treba pjred vsem kot človek in potem kot, delavec — in delavec naj bi bil vsak, vsak naj bi delal duševno ali fizično za blagor, ne bogatašev in delaničev, ampak za blagor vse iste človeške družbe, ki se bori z naravo za obstoj vsega delujočega človeštva. Napredek je le mogoč dandanes, ako ga razvijemo sami; zato nabrusimo meče in nože, zavihnimo rokave in vsi v boj za napredek naš, za napredek vsega delujočega človeštva.

Še nekaj. Jaz, slovenski rojak v tujini, kličem vas, slovenski rojaki in rojakinje v tujini, za prica, ki ste trpko občutili vso silo maščevanja usode, ki je zadela narod, ki ni napredoval, ki nam ni dal primernih pomočkov pri delu, ki nam ni vstregel s pravico in jednakopravnostjo! Zakaj pa ste morali pustiti doma ženo in deco; zakaj ste morali zapustiti mater očeta, brate, sestre, sorodnike, prijatelje in znance.; zakaj ste zapustili domačo hišo pod lipko zeleno, zakaj vam leži domačija doma brez, gospodarja, zakaj se morate truditi za kruh v tujini, v novi domovini med vsakojakimi človeškimi plemeni med človeštvom različnih narodnosti in različnih ver? Zakaj nas je v tujini toliko tosočev, na našo grudo pa vre Nemec, Italijan in Madžar? Zakaj smo oslabili moč svojega ljudstva? Jaz in vsi vi zavedni rojaki in rojakinje lahko izpovemo, da manjka našemu narodu njegove življenske sile, da nima svojega napredka še tako visoko, kakor bi to zahteval čas v kojem živimo. Narod pa ni kriv sam tega; krivi so oni, ki so pošiljali hudobnega duha na verigi z lece nad ljudstvo; krivi so vsi oni policisti dveh kategorij, ki so ga držali v temi, ki so ga trpinčili in krivili mu hrbet do najnovejše dobe. In zato trpeti moramo vsi bolj kot je treba, pokiriti se moramo ker smo bili preveč poslušni in se nismo oklepali napredka, ki bi nam bil potreben kakor živa voda. Če bi bil narod naš bolj napreden, če bi strgal spone, ki ga držijo v beraštvu, če bi rozbil očala, ki mu temnijo dan, ne jadrala bi moč in jedro naroda v tujino za kruhom. To je krvav vzgled kako potreben nam je napredek, lahko potreben je napredek človeku, narodu, državi, človeštvu! Nam Slovencem, tako v tarem kraju kot v tujini, je pa napredek čez vse potreben, če nečemo zginiti s površja kot narod. Kar ne raste, kar ne napreduje, isto stoji, isto nazaduje. stognije in trohni in razpadlo bo sled njič v nič.

Zato je treba priznati, da je potreba napredka; in za napredek naj bi se prizadeval tako vsaki posameznik, kot vsako društvo, vsak narod, vse človeštvo.

Rojaki in rojakinje, kličem naj vam zopet s Stritarjem:

Tvoj bode venec zmage nekrvav:
Naprej, moj rod — "Naprej zastave Slave!!"

RAZNOTEROSTI.

Živinski častnik. Češki listi poročajo iz Kromoriža, da vzbuja tam neka škandalna afera veliko vznemirjenje. Neki plemiški častnik je privabljal v svoje stanovanje deklice v starosti dvanajstih do trinajstih let ter jih na najnesramnejši način izrabljal. Že več tednov se je o tem govorilo po mestu, toda oblast je šele sedaj psegla vmes, ko je več teh zapeljanih deklic prišlo spolno bolnih v bolnišnico. Policije je dozdaj izsledila dvanajst šolaric, ki jih je častnik privabil v svoje stanovanje. Posebno delavstvo je zelo razburjeno, ker so zlorabljane deklice večinoma iz delavskih rodbin.

Miljonar umoril miljonarja. Iz Petrograda poročajo. V Baku je milijonar Rasulov umoril perzijskega večkratnega milijonarja Vagabova, ki je hotel pri njem kasirati nek milijonski dolg.

Vojaški škandal na Angleškem. Iz Londona poročajo: Več nego dvajset podčastnikov garnizij v Londonu in Windsorju so aretirali, ker so osumljeni, da so sprejemali visoke provizije in darila. Gre baje za več nego stotisoč kron.

Obsojen sin bivšega hrvatskega sekcijskega šefa. Iz Berolina poročajo, da je porotno sodišče 25. m. m. obsodilo 28 letnega tehnika Milana Rojca iz Belovara, sina bivšega sekcijskega šefa deželne vlade v Zagrebu, v dveletno ječo, ker je posilil neko 20 letno kuharico.

Kakor bajka iz novega časa se sliši zabavna dogodbica, ki jo je pred nedavnim doživel francoski aviatik Daucourt v malem mestecu južne Francije. Aviatik, ki je hotel poleteti k tekmi v Reimsu, je zapazil na potu visoko v zraku, da je posoda za olje popolnoma prazna. Hitro se je spustil na zemljo. Upal je da dobi v bljižnem mestecu v lekarni potrebno množino ricinovega olja , ki se rabi za mazanje lahkih strojev ali pa, kakor je znano, nemesto — "Saratice." V mestu je dobil starega lekarnarja, katerega je prijazno pozdravil z besedami: "Ali mi morete dati dvajset litrov ricinovega olja?" Možakar se je prestrašil, pobledel in rekel: "Dvajset litrov ricinovega olja, gospod, dvajset litrov? Vi ste zblaznili! Ali ste pa samomorilec. Dam vam samo dvajset gramov, to zadostuje!"

Kraljica ki pleše tango. Dočim nastopajo v Nemčiji in drugod proti tangu, so v Italiji ta ples uvedli celo na dvoru. Kraljica Helena, krasna soproga italijanskega kralja, je sama pripomogla tangu k slavi. Ko sta kralj in kraljica slišala toliko govoriti o tangu, sta se odločila, da se na svoje oči prepričata. Naročila sta dvema častnikoma iz najvišjega plemstva, ki sta znana plesalca na dvoru, naj jima pokažeta ta ples. To se je zgodilo na gradu Rossore, kjer sta pred kratkim bivala kralj in kraljica. In glej, kraljica se je kmalu naučila plesati tango in ga tudi uvedla na dvoru. Je to prva kraljica ki pleše tango.

Enoletni prostovoljec zaklal vojaka. V Mostarju sta se sprla neki topničarski enoletni prostovoljec in neki topničar. Enoletni prostovoljec se je tako razjezil, da je topničarju potisnil večkrat topničarsko sabljo v prsi. Topničar je umrl, enoletni prostovoljec je pa v ječi.

Odkritje oficirske zarote v Sofiji. Iz Sofije je došlo v Belgrad nujno poročilo, da je razkrila policija veliko oficirsko zaroto proti kralju Ferdinandu. Zarota je bila sklenjena takoj po odhodu kralja Ferdinanda iz Bulgarske Zarotniki so hoteli kralja Ferdinanda in njegovo rodbino prisiliti, da takoj zapuste za vedno Bulgarsko. Več oficirjev je bilo že aretiranih, a policija ne more izvedeti od njih ničesar natančnega.

Canadian - Pacific zopet na delu. Družba Canadian Pacific je vložila pri notranjem ministerstvu vlogo, v kateri prosi, da se ji dovili zopet neomejeno poslovanje. Družba utemeljuje svojo prošnjo s tem, da so z namestitvijo novega generalnega reprezentanta za Avstrijo odpravljeni vsi zadržki, ki so povzročili omejitev poslovanja.

Na 4 leta ječe, je bil obsojen v Požegi Mile Zavišič, ki je ubil svojo priležnico Milko Vukomanovič, ker ni hotela več z njim skupaj živeti.

Oh, ljuba prijateljica, ne morem vam povedati, kako sem nesrečna. Že ves dan jokam.

Kaj se vam je pa zgodilo?

Oh pomislite, danes je deset let, kar sem se poročila. A ko je moj mož zjutraj vstal, je zarenčal: Meni se zdi, da je danes deset let, kar se mi je zgodilo nekaj groznega, nekaj tako strašnega, da te ga do smrti ne bom pozabil — pa se zdaj ne morem spomniti, kaj.

Matevž Zgaga je bil bogat, hud kristjan in vnet pristaš svojega dušnega pastirja, a ko je začel župnik nabirati za železno ograjo okrog novega pokopališča, ni hotel niti vinarja prispevati.

Župnik ga je šel osebno nagovarjat, pa tudi ni nič opravil.

Ne dam, pa ne dam, je dejal Matevž Zgaga: tako pa ne bom denarja razmetaval! Kaj je pa treba okrog pokopališča ograje? Tisti, ki so notri, tako ne morejo ven, tisti, ki so zunaj, pa ne marajo in ne marajo notri priti — čemu naj bo torej ograja?

Vesela povest o potrpežljivosti. Potrpežljivost je zelo lepa človeška lastnost, toda je mnogo ljudi, ki je kar nočejo poznati, mnogo pa je tudi takih, ki bi lahko tudi drugim dali nekoliko te svoje potrpežljivosti. Tudi v družini mora biti človek mnogokrat zelo potrpežljiv, kajti dogaja se, da vam ta ali oni naš znanec, kadarkoli ga srečamo, pripoveduje eno in isto dogodbo iz svojega življenja Tako naravnost zavidljivo potrpežljivost je imel neki dobro znani angleški žurnalist, ki je bil vsako soboto skozi dve leti gost svojega sorodnika majorja K. Major K. pa je imel to slabost, da je ubogemu žurnalistu pripovedoval vsako soboto o svojih bojih in zmagah v Indiji. Toda žurnalistova potrpežljivost je bila k sreči tudi nagrajena. Pred kratkim je umrl major K. ter zapustil svojemu dobremu gostu v zahvalo za njegovo prijaznost, s katero je stotrikrat poslušal njegovo pripovedovanje o bojih v Indiji — 10.000 mark. Za vsako svoje predavanje o svojih slavnih zmagah je torej major K. nagradil potrpežljivega žurnalista s 5 librami šterlingov ali sto markami.

350.000 mark na pošti zmanjkalo. V Vernieresu, Belgija, so pri dohodu poštnega vlaka konstatirali, da manjka vrednostno pismo s 350.000 markami. Tudi pri sledečem poštnem vlaku je manjkalo eno vrednostno pismo.

Aretirani grof. Z Dunaja poročajo: Pred kratkem so aretirali grofa Jožefa Sigmunda Wolanskega, nezakonskega sina l. 1904, umrlega grofa Nikolaja Wolanskega. Umrli grof je zapustil premoženje 30 milijonov kron, o katerem pravi aretiranec, da ima pravico do njega. Svoj čas so ga aretirali, ker je skušal prislepariti 700.000 kron. Ko je bil izpuščen iz zapora, je živel v zelo siromašnih razmerah v Krakovu.

Nastavljenje nemških častnikov v turški armadi. Sultan je podpisal irade, ki imenuje nemšega generala Liemanna za poveljnika carigrajskega armadnega zbora. Iz Carigrada se poroča, da se Turčija pritisku Rusije ne uda, ker hoče z nemškimi generali disciplinirati turško armado. Rusija je v Carigradu radi imenovanj nemških častnikov zaupno nastopila, a oficielne demarše še ni podvzela. Iz Londona se poroča, da proti nemški misiji Rusija, Anglija in Francija ne nastopijo skupno. "Daily Telegraph" poroča, da bosta tvrdki Armstrong in Vickers reorganizirali turško mornarico s pomočjo angleškega kapitana.

Tri sestre detomorilke — trojni detomor. V Solnogradu se je vršila porotna obravnava, ki je odkrila strašno sliko iz življenja treh sestra. Te ženske Barbara, Rosina in Ivana Krieger so ljubile rodile in morile. Celo zadevo je razkrila 13 letna hčerka sestre Ivane, katero je mati neusmiljeno pretepala. Dekle je pobegnilo od doma in povedalo neki ženski da sta njeni teti umorili dva otroka. Preiskava je dognala sledeče: Leta 1904. je porodila sestra Ivana, mati od pobegle deklice, sina. Dva dni po porodu je njena sestra Rosina sparazumno z materjo in v pričo nje otroka zadušila. Mrliški oglednik, neki mizar, je konstatiral naravno smrt in otroka so pokopali. Poldrugo leto za tem je porodila Barbara tudi dečka. O očetu od otroka je vedela samo toliko, da mu je ime Šimen. Tega otroka sta zadušili sporazumno z njo njeni sestri. Tudi ta umor so sestre prikrile. Lansko leto pa je porodila in sicer v hlevu tretja sestra Barbara. Njo in otroka je prenesla Rosina, katero je poklicala 13 letna hči Ivane v sobo, kjer je v pričo matere zadušila otroka na ta način, da mu je zamašila z robcem usta. Tega otroka so pokopale sestre v kleti in so priredile bogato večerjo. Barbara Krieger je po ovadbi znorela in oddali so jo po daljšem opazovanju v blaznico. Njena bolezen je neozdravljiva. Rosina je bolj slabe pameti, vendar je odgovorna za svoja dejanja. Pri tretji sestri Ivani so konstatirali zdravniki sifilis in slaboumnost, vendar pa je toliko zavedna, da ve kaj dela. Sestri sta vse umore priznali. Porotniki so potrdili z 10 glasovi vprašanje glede umora. Rosina je bila obsojena na smrt, Ivana pa je bila oproščena, ker so porotniki tudi vprašanje glede popolne zmedenosti misli ob času dejanja potrdili.

NAŠI ZASTOPNIKI.

MINNESOTA:
Jakob Delak, Biwabik, Minn.
Math. Kapsh, L. Perushek, Ely, Minn.
John Pogačnik, Eveleth, Minn.
Jakob Muhvich, Gilbert, Minn.
John Jerina, New Duluth, Minn.
Ant. Mahne, Frank Kochevar, Chisholm, Minn.
Joseph Smuk, Greaney, Minn.
Frank Horvatich, Virginia, Minn.
Louis Petelin, Aurora, Minn.
Geo. Brozich, Rauch, Minn.
Anton Prosen, Crosby, Minn.
Frank Hochevar, McKinley, Minn.
Vouk & Oman, Rice, Minn.
John Dragovan, Soudan, Minn.

MICHIGAN:
Frank Plautz, Calumet, Mich.
Ivan Cotič, South Range, Mich.

WISCONSIN:
Frank Zajc, Oliver, Wis.
Frank Brence, Waukegan, Ill.
Frank Klanchar, Willard, Wis.
John Wodovnik, Milwaukee, Wis.
John Pucelj, Racine, Wis.
Frank Skok, West Allis, Wis.

ILLINOIS:
Simon Jesenšek, La Salle, Ill.
Joseph Blish, Chicago, Ill.
Anthony Motz, So. Chicago, Ill.
Joseph Omerza, De Pue, Ill.
John Kulavic, Springfield, Ill.

INDIANA:
N. M. Vuksinich, Gary, Ind.
Mih. Pavel, ml., Indianapolis, Ind.
Anton Tratnik, Clinton, Ind.

PENNSYLVANIA:
Ign. Magister, Pittsburg, Pa.
Alojz Tollar, Imperial, Pa.
John Kern, Cannonsburg, Pa.
John A. Germ, Braddock, Pa.
Mike Strukelj, Johnstown, Pa.
John Brezovec, Conemaugh, Pa.
Anton Klančar, Arona, Pa.
Joseph Yamc, Garret, Pa.
Joseph Hauptman, Darragh, Pa.
Math. Petrich, Cliff Mine, Pa.
Henry Lamuth, Marianna, Pa.
John Mlakar, Claridge, Pa.

OHIO:
Karol Bauzon, Frank Lunka, Cleveland, Ohio.
Ignac Prelogar, Collinwood, O.
Alois Ballant, Fr. Poje, Barberton, O.
Frank Guna, Badley, O.

COLORADO:
F. W. Žužek, Leadville, Colo.
John Janežič, Leadville, Colo.
Frank Škrabec, Denver, Colo.
Mihael Krivec, Primero, Colo.
Kajetan Erznožnik, Somerset, Colo.

KANSAS:
John Homec, Yale, Kans.
Anton Zajc, Girard, Kans.
Jakob Cukljati, Pittsburg, Pa.
Mihael Breznik, Frontenac, Kans.
Anton Žagar, Kansas City, Kans.

WYOMING:
F. S. Tauchar, Rock Spring, Wyo.
Mike Krivec, Sublet, Wyo.
John Globochnik, Diamondville, Wyo.

John Rozich, Wardner, Ida.
Frank Malavashich, Little Falls, N. Y.

CENTRALNA LEGA.
ČISTO NA NOVO OPREMLJENO.
SOBE S PARNO KURJAVO TOPLO IN MRZLO VODO UREJENE PO NAJBOLJ MODERNEM NAČINU

Park Hotel
ILIJA RATKOVICH, lastnik
ŠTEV. 531, VOGAL ZAPADNE ŠESTE AVENUE IN SUPERIOR STREET
TELEFON: MELROSE 1673. DULUTH, MINN.
SE PRIPOROČA SLOVENCEM ZA OBILEN POSET.
CENE ZMERNE, POSTREŽBA TOČNA.

NARODNI VETSNIK ZA VAS, VI ZA NJEGA.

Naš dobri načrt
Vam dovoljuje lahka odplačila
Naši obroki so lahki
$5 doli in $5 na mesec
na kupnino $100

Naša velika
Božična ponudba je
100 kosov porcelaneste posode zastonj z vsakim kupom za $100
50 kosov porcelanaste posode z vsakim kupom za $50

COMPLETE HOUSEFURNISHERS
BAYHA & CO
Second Ave. W. and First St.

KDOR HOČE DOBRO. PODUČNO ČTIVO. NAROČI NAJ SE NA 'NARODNI VESTNIK". NAJVEČJI SLOVENSKI POLITEDNIK V ZJEDINJENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

New Duluth
JE BODOČA INDUSTRIJSKA CENTRALA SEVERO ZAPADA
Kupite lote v new Duluth u, MINN. Ležeče blizo jeklarne, ki bo stala.
$25,000,000
Mnogo druzih tovarn bode se kmalo pridružilo tej veliki jeklarni. Ni boljše sigurnejše in bolj varne uloge denarja kakor v nakupu lote v NEW DULUTH u. Kupci kateri kupijo Lote od NEW DULUTH Co. v
New Duluth First Divison
katera leži ravno prav addaljeno od tovarne, lahko računajo na dober dobiček. Na stotine delavcev imelo bode v bodočnosti lastne hiše in stanovanja v NEW DULUTH u, kateri kraj ima vže sedaj mnogo trgovin, ljudsko šolo, katoliško crkev, vodovod, električno razsvetljavo, lepe ceste, cementne hodnike, pošto, železničko postajo ognjogasilnico in druga koristna podjetja, katera narede NEW DULUTH vže danes najlepši in najugodnejši kraj okolice velike jeklarne.
..LOTE ZA STANOVAJNSKA (Residence) POSLOPJA se sedaj še kupijo od $400 do $550
LOTE ZA KUPČIJSKA (Business) POSLOPJA od: $600 do $1900.
Za pojasnila, cene kakor odplačila, pišite na
New Duluth Co.
Podružnica v New Duluth u, Minn
411 Lonsdale Building, DULUTH, MINN.

Ona ve kaj on ljubi
Moka, ki nopravi najboljši kruh, sploh najboljše pecivo je edino
Duluth Universal moka
(Najboljša moka za kruh)
najboljša moka za krič—
Meljo jo
DULUTH UNIVERSAL MILLING COMPANY.

SVETNIKI.

Luigi Calco.

Pred nedavnim časom sedel sem v prijateljski družbi v gostilni. Pogovor se nam je vrtel okrog raznih dnevnih vprašanj, tičočih svetovne politike in naše ožje domovine. Končno smo pa prišli na razne bolj nenavadne stvari.

Pogovor se nam je namreč zasukal na svetnike naše katoliške cerkve, njihove poklice in narodno pripadnost. Čudili smo se, da je naša cerkev izbrala doslej svetnike skoro dosledno le iz boljših stanov, ker med potrjenimi svetniki silno prevladujejo razni cerkveni in posvetni mogotci, dočim je kmetski, delavski in druge nižje stanove očividno prezirala in prikrajševala. Še bolj smo se pa zgražali nad dejstvom, da na primer narod trpinov, naš mili slovenski narod, med svetniki nima prav nobenega zastopnika, čeprav se odlikuje naš narod po svoji globoki vrednosti, po svoji vzorni ponižnosti in po neumornem izvrševanju krščanskih del usmiljenja. Pri tem je padla marsikatera pikra beseda, da se dela namreč kakor pri stanovih tako tudi pri narodih krivična razlika med mogočnimi in malimi narodi. . . .

Ko sem odhajal iz gostilne, rojile so mi še vedno po glavi misli na to krivično razlikovanje med stanovi in narodi in s temi mislimi sem se podal tudi k počitku.

Po noči sem pa imel čudne, zelo čudne sanje, ki morebiti zaslužijo, da jih odkrijem javnosti.

* * *

Plezal in sopihal, sopihal in plezal sem med silnimi pečinami po ozki, skoro navpični stezici, katere ni hotelo biti nikdar konca, dasi mi je pot curkoma lil raz razgreto čelo.

Po večurnem naporu zagledal sem pred seboj naenkrat mogočna vrata, ki so mi zapirala nadaljno pot. Kaj hočem sedaj storiti, sem premišljeval. Končno sem se ojunačil in potrkal ponižno na mogočna vrata.

Pri vratih se je odprla naenkrat linica, skozi linico je puhnil tobakov dim, za dimom se pa prikazala s čepico pokrita glava starega moža, ki me je prijazno ogovoril, kaj hočem in kdo sem.

Na moj pohlevni pozdrav in odgovor, da sem Slovenec in da bi rad prišel skozi vrata, je starček puhnil nov oblak dima skozi linico in vrata so se pred menoj odprla na stežaj.

"Tako, tako, Slovenec si," omenil je prijazno in v globokem basu vratar in nekoliko pošlatal za svojo čepico. "Slovencem pa prav radi odpiramo naša vrata in jih sprejemamo z odprtimi rokami. Oprosti samo, da se ti bolj ne odkrijem — toda bojim se vražjega prepiha in njegovega neprijetnega spremstva, nahoda, kašlja in drugih, čisto nepotrebnih prikazni, samih sovražnikov moje ljube pipice. Kaj bi pa rad pri nas? Toda, kako neumno vprašujem. Gotovo niti ne veš, kje si sedaj! Sprožila, ker imam danes slučajno prav mnogo časa."

"Stopi notri, bova še marsikatero rekla, kaj ne? No, ti bodem pa povedal, samo ustrašiti se ne smeš. Veš torej, kje si? Ti si v presvetih nebesih, jaz sem pa sv. Peter, stalno nameščeni nebeški vratar. Le ubogal sem zgovornega starčka, ki je bil ves obdan od dima, in vstopil skozi nebeška vrata. Komaj sem pa prestopil prag nebeških vrat, obstal sem kakor okamenel, ker me je prevzel čarobni sijaj, ki so ga zazrle moje oči znotraj nebeških vrat. Šele mogočen oblak dima iz vratarjeve pipe me je predramil. Ko sem pa pogledal v obraz svojega buditelja, sem videl, da se mi dobrovoljno smeje mojim začudenim očem.

"Kaj ne, da je lepo pri nas," omenil je dobrohotno, "malo lepšega kot pri vas doli v naši ubogi malo rodovitni slovenski deželi. Pa se boš že privadil in sčasoma se ti bode pri nas še prav dopadlo. Sedaj mi pa povej, kaj te je prignalo k nam gori."

Prijazne besede zgovornega nebeškega starčka so vdihnile pogum v mojo plašno dušo in začel sem mu tako-le govoriti.

"Prečastiti, presvetli in premilostni gospod nebeški vratar in prvi dostojanstvenik —"

Tu me je pa že prekinil nebeški vratar precej vzlovoljen: "Pusti me na miru s takimi nečimernimi bedastimi besedami in naslovi ter si zapomni, da pri nas ni nobenega "prečastitega, presvitlega, premilostnega" in drugih podobnih zverin, ker smo jih vse že zdavnaj spravili na gorko in tje, kjer vihti svoje goreče železo sam Lucifar. Pri nas smo sami enakopravni nebeščani, le nekaterim je bog oče podelil častni naslov svetnikov, ki so ga pa morali še za svojega življenja na zemlji pošteno zaslužiti z dobrimi deli za svoje bližnjike in za svoj rod. Toda ta naslov je le častnega značaja in ne nudi nobenih predpravic. Tudi si zapomni, da se v nebesih vse počez tikamo. Počakaj malo, pa ti bom razkazal malo naše nebeško kraljestvo. Le pipo si bom še nabasal, potem bova pa stopila malo po nebesih."

Sv. Peter si je natlačil pipo, zaklenil dobro nebeška vrata in potem sva krenila po nebeških livadah, katerih lepota je bila nepopisna. Ko sva tako počasi korakala, me je moj spremljevalec naenkrat odrinil z glavne ceste na stransko pot. Ko sem ga malo začudeno pogledal, mi je pa rekel.:

"Vidiš, tam le prihaja Anton Aškerc, ki je pa videti danes nekam sitne volje, zato se mu rajši izognem. Mož je v svojem srcu sicer največja dobričina, a kadar ga primejo njegove muhe, ni dobro žnjim zobati česenj. To je skusil zadnjič dr. France Prešern, ko je spustil malo pušico v njegove pesnitve. Ne vem kaj bi se bilo tedaj zgodilo, če ne bi bil prišel slučajno zraven Koseski in z vznešeno odo razločil razjarjenega Aškerca in dobrovoljnega Prešerna ter sočasno razgnal na vse vetrove še ostale zastopnike slovenske muze, ki so stikajoči si ušesa bežali kakor zajci."

Med takimi prijetnimi razgovori sva se bližala vedno bolj notranjščini svetih nebes. Že prej omamljiva krasota postajala je vedno večja. Ves očaran sem obstajal na potu, da me je moral moj nebeški spremljevalec večkrat preganjati da se nisem izgubil v veliki gnječi nebeščanov, ki so se prerivali po nebeških potih, ulicah in cestah

Ko sva prišla s sv. Petrom nekoliko iz največje gnječe, spomnil sem se naenkrat svojega zadnjega pogovora na pregrešni zemlji, pocukal svojega spremljevalca za rokav njegove halje in ga boječe vprašal.:

"Ljubi sv. Peter, ne zameri mi, če te bom nekaj vprašal."

"Le ven z besedo, saj beseda ni konj.!"

"Ljubi sv. Peter, ali je resnica da mi Slovenci nimamo nobenega zastopnika med nebeškimi svetniki."

Grmeč krohot je bil prvi odgovor mojega spremljevalca, drugi pa mal kašelj, ker se mu je dim iz pipe zaletel v sapnik, tretji pa njegove besede:

"O ti preljuba slovenska nedolžnost, kako moreš tako priprosto vprašati. Narod trpinov naj bi bil pogubljen in zavržen od našega predobrega nebeškega očeta! Narod, katerega se danes na zemlji od vseh močnejših sosedov in od strani lastne hiše gospodinje tako kruto in neusmiljeno preganja, kakor so preganjali bohotni pogani nas prve kristjane, naj bi bil brez zastopnikov v zboru nebeških svetnikov! Ta bi bila pa lepa, da bi v nebovpijočim krivicam na zemlji še sledila krivica v svetih nebesih. Še prav veliko svetnikov imate Slovenci v nebesih in k naj bolj odličnim bova skoro dospela če stopiš le malo hitreje."

Puhajoč kakor iz dimnika začel je sv. Peter tako hitro korakati, da sem ga komaj dohajal. Naenkrat se je ustavil, me prijel za roko in mi pokazal, skupino nebeščanov, ki so se prijazno menili med seboj.

"To je že ena skupina slovenskih svtnikov," šepnil mi je sv. Peter na uho" in to so ravno naj odličnejši svetniki. Na zemlji so živeli pošteno in vzorno, ljubili iz dna duše svoj uborni narod in njegov mili jezik, a ne samo s cenо besedo, temveč z blagoslovljenimi dejanji. Pritrgovali so si od ust, delali neumorno noč in dan in božji blagoslov je bil ž njimi. Nakopičenega bogastva pa niso metali v nenasitno žrelo vedno lačnih bogatinov, ob slovesu iz doline solz so je naklonili, ubogemu in zatiranemu slovenskemu narodu, da bode z njim reševal svojo negodno deco iz grabežljivih rok roparskega soseda in jo ohranil sebi in svoji bladoneči materinščini. Le poglej jih, menda jih bodeš spoznal."

Obrnil sem svoje oči proti skupini svetnikov in zazrl med njimi može in ženo, katerih imena so z zlatimi črkami vklesana v hvaležna srca zatiranih Slovencev.

V sredi med častljivima starčkoma Viljemom Pollakom in Dr. Franom Košmeljem stala je ljubeznjiva matrona Marija idealni mladenič Karol Kotnik, poleg njega skromni Ivan Fabjančič in ves ta krog je zaokroževala krepka postava Frana Babiča. . . .

Ko sem s strmečimi očmi gledal prijazno se razgovarjajočo skupino slovenskih svetnikov. šepetal mi je na uho nebeški vratar:

"Tu imaš živ dokaz za resnico mojih besedi. Tu zreš na lastne oči slovenske svetnike, ki uživajo največje spoštovanje med svojimi tovariši in mej vsemi nebeščani. Trnjevo pot do nebes so si ugladili s svojim poštenim in vzglednim življenjem, čast svetništva jim je pa podelil naš predobri nebeški oče v priznanje njihovega največjega dobrega dela, posvedočenega po njihovih oporokah. . . ."

* * *

V tem hipu sem se vzbudil. . . .

Brez premišljevanja in obotavljanja sem vstal, stopil k svoji pisalni mizi in zaupal svoje čudezne sanje belemu papirju. . . .

* * *

Trgovec: Kaj pa je, Minka, da ste tako nevoljni?

Vajenka: Ah, tisti grdi človek nesla sem mu račun za perilo. . . pa sem mu rekla: danes sem prišla zadnjikrat. . . .

Trgovec: No — ali je plačal?

Vajenke: Kaj še. Rekel je: ker ste zadnjikrat tu, se moramo od vas posloviti, pa me je — poljubil.

DRUŠTVENI OGLASNIK.

Društvo sv. Frančiška št. 1027. Katoliških Borštnarjev (Catholic Order of Foresters) v Ely Minn.—Vsakateri, ki mu razmere dopuščajo, da zamore poleg slovenskih Jednot vzdrževati še eno Jednoto, bi moral postati član našega društva, kjer bi se marsikaj lepega naučil. — Borštnarska društva imajo lep obrednik, po katerem vodijo svoje seje in iz katerega se lahko vsak nauči lepe dostojnosti pri društvenih sejah. — Društvo sv. Frančiška obreduje popolnoma v slovenskem jeziku tako, da je vsakemu rojaku umljivo. — Pri nas se lahko zaavruje za bolniško podporo po $20.00 na mesec in za posmrtnino $500,00, $1000,00 ali $2000.00 — Seje se vrše vsako četrto nedeljo v mesecu v Gleason dvorani, ob 8. uri zvečer. — Za nadaljna pojasnila se je obrniti na: **Paul Bukovich**, C. R., **Joseph Schweiger**, V. C. R., **John Matkovich**, R. S., **Jacob Skala**, F. S., **John Gouže**, T. K., **John Tomsich**, S. C.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 1, J. S. K. J., na Ely, Minn., je najstarejše slovensko podporno društvo Jugoslovanske Katoliške Jednote na Ely, Minn. — Redne seje društva se vršijo vsako prvo nedeljo v mesecu v Jos. Skala-tovi dvorani, ob 2. uri popoldne. — Društvo vljudno vabi za pristop vse Slovane. Zavarujejo se lahko za smrtnino od $500.00 do $1000.00 za bolniško podporo do $420.00, za izgubo roke ali noge $400.00, za izgubo obeh rok ali nog, ali ene roke in ene noge $800.00, za izgubo enega očesa $200.00 in obeh očes pa $800.00. Ravno tako se plača popolna podpora $800.00 za popolno onemoglost vsled kakoršnekoli ponesrečbe. — Društvo sprejema moške in ženske v oba oddelka smrtnine. — Rojaki, boljšega društva si ne morete misliti, ki bi vam plačalo toliko podpor; društvo je združeno z J. S. K. Jednoto, ki posluje po popolnoma varnem sistemu, tako, da se za vaše podpore lahko popolnoma zanesete. — Za nadaljna pojasnila se je obrniti na sledeče odbornike: **Joseph Spreitzer**, Box 974, predsednik; **Jos. J. Peshell**, Box 165, tajnik; **Chas. Merhar**, Box 319, blagajnik; **John Matkovich**, Box 77, zastopnik.

Društvo sv. Petra št. 20, S. H. Zveze, v Eveleth, Minn. — To društvo spada pod Slovensko-Hrvatsko Zvezo v Calumet, Mich. — Redne seje društva se vršijo vsako četrto nedeljo v mesecu v Elks Hall, ob 2. uri popoldne. Društvo vabi za pristop vse Slovence in Hrvate. — Slovensko - Hrvatska Zveza zavaruje vsakega člana za svoto $800.00 smrtnine, ter plačuje: za izgubo ene roke za pestjo $300.00, za izgubo ene noge pod členkom $300.00, za eno oko $150, za izgubo polovico stopala na eni nogi 150.00, za izgubo treh prstov do tretjega členka na eni roki $1500.00, za izgubo palca $100.00; za vsaki drugi izgubljeni prst $50.00; za izgubo prsta do stopala na nogi $20.00; član ali članica, ki se mora podvreči operaciji za kilo dobi $50.00 podpore; za poškodbe udov, dobi v slučaju operacije vsaki nekoliko podpore. Žene, ki spadajo k društvu, dobe pri porodu $10.00 podpore; slednje predložiti morajo zdravniško spričevalo; za izgubo obeh rok $800.00; za izgubo obeh nog $800; za izgubo obeh očes $800.00. — Na novo pristopivši člani ne dobe za prve tri mesece v slučaju notranje bolezni nič podpore, a če se ponesrečijo na katerikoli način pri delu, dobe pa podporo od prvega dne ponesrečbe. Društvo plačuje $20.00 bolniške podpore na mesec; po preteku šest mesecev prevzame Zveza bolnega uda za izplačilo podpore za dobo enega leta po $20 na mesec. Podpora se izplačuje vsako četrto nedeljo v mesecu v Elks Hall. Rojaki! Pristopajte pridno k temu društvu, k Slovensko-Hrvatski Zvezi, kajti sigurni ste, da vam bo društvo, kakor tudi Zveza, natanko izplačala podporo ob času bolezni, v slučaju smrti pa smrtnino vašim dedičem. — Ako se hoče kedo kaj natančneje posvetovati, obrne naj se do odbornikov, ki so: **Frank Kochevar**, predsednik; **Frank Peny**, podpredsednik; **Frank Lenich**, I. tajnik; **Frank Prebek**, II. tajnik; **Frank Bozich**, blagajnik. Bolniški obiskovalci: za mesto in Adams Section: John Shutte; za Spruce Location: John Lukanc; za Fayal Location: Frank Jarc.

Društvo sv. Janeza Krstnika št. 112, J. S. K. J., v Kittzwille, (Hibbing), Minn., vabi rojake Slovence za obilen pristop. Redne mesečne seje se vrše vsako prvo nedeljo po dvajsetem v mesecu in sicer v prostorih M. Chernugelna, Kittzville, Minn., ob 2. uri popoldne. Pri svoji seji je sklenilo društvo, da plačuje članom, opravičenim do podpore, 80c na dan, ali $24.00 na mesec. — Odborniki: **Frank Gornik**, predsednik; **Andro Diviak**, podpredsednik; **Martin Chernugel**, Box 509, I. tajnik; **Mich. Skrbenc**, II. tajnik; **Marko Majerle**, blagajnik; **Andro Ozanič**, zastopnik. Gospodarski odbor: John Vidergar, načelnik; Frank Koz- Blaž Gorše, načelnik, Jožef Mihelčič, ličar in John Mohor. Bolniški odbor: — Dane Smolčič, redar.

POZOR.

taisti, ki še imate dobiti slike. Razposlali smo sedaj skoraj vse Samo nekoliko še jih ima za dobiti. Ostale razpošljemo v par dneh. Prosimo, de vzamejo cenjeni naročniki na znanje, da za naprej ne bodemo več dajali slik, pač pa prekoristno knjižico "Kako Postati Državljan" vsem taistim brezplačno, kot darilo, ki predplačajo naročnino za eno leto ter zahtevajo to knjižico.

Upravništvo Nar. Vestnik.

Order to Examine Final Account, Etc. State of Minnesota, County of St. Louis. ss.

IN PROBATE COURT.

In the Matter of the Estate of John Dragnich, Decedent.

THE PETITION of Ljubo Bogicevich as representative of the above named decedent, together with his final account of the administration of said estate, having been filed in this court, representing, among other things that he has fully administered said estate, and praying that said final account of said administration be examined, adjusted and allowed by the Court, and that the Court make and enter its final decree of distribution of the residue of the estate of said decedent to the persons entitled thereto, and for the discharge of the representative and the sureties on his bond.

IT IS ORDERED, That said petition be heard, and said final account examined, adjusted, and if correct, allowed by the Court, at the Probate Court Rooms in the Court House, in the City of Duluth in said County, on Monday the 22nd day of December 1913, at ten o'clock A. M., and all persons interested in said hearing and in said matter are hereby cited and required at said time and place to show cause, if any there be, why said petition should not be granted.

ORDERED FURTHER, That this order be served by publication in the "Narodni Vestnik", according to law, and that a [illegible] each heir and interested party 14 days before said day of hearing.

Dated, Duluth, November 21st 1913.

By the Court,

S. W. GILPIN,
Judge of Probate.

Attest: A. R. Morton, Clerk of Probate.
Seal, Probate Court, St. Louis Co., Minn.

Order of Hearing on Petition for Administration. State of Minnesota, County of St. Louis, SS.

IN PROBATE COURT.

IN THE MATTER of the Estate of Ivan Penich, Decedent.

THE PETITION of Franc Matin Chachija having been filed in this Court, representing, among other things, that Ivan Penich, then being a resident of the County of St. Louis, State of Minnesota, died intestate, in the County of St. Louis, State of Minnesota, on the 9th day of Sept. 1913; leaving estate in the County of St. Louis, State of Minnesota, and that said petitioner is the atorney in fact to the sole heir, and praying that Letters of Administration of the estate of said decedent be granted to Anna Marendich.

IT IS ORDERED, That said petition be heard before this Court, at the Probate Court Rooms in the Court House in Duluth, in said County, on Monday, the 29th day of December 1913, at ten o'clock, A. M., and all persons interested in said hearing and in said matter are hereby cited and required at said time and place to show cause, if any there be, why said petition should not be granted.

ORDERED FURTHER, That this Order be served by publication in the "Narodni Vestnik" according to law, and that a copy of this Order be served on the County Treasurer of St. Louis County not less than ten days prior to said day of hearing, and by mailing a copy of this order to each heir and interested party at least fourteen days before the said date of hearing.

Dated, Duluth, Minn. December 1st, 1913.

S. W. GILPIN,
Judge of Probate.

Attest: A. R. Morton, Clerk of Probate.

Order to Examine Final Account, Etc. State of Minnesota, County of St. Louis, ss.

IN PROBATE COURT.

In the Matter of the Estate of Michael Mertel, Decedent.

The Petition of Magdalena Mertel, as representative of the above named Decedent, together with her final account of the administation of said estate, having been filed in this court, representing, among other things that she has fully administered said estate, and praying that said final account of said administration be examined, adjusted and allowed by the Court, and that the Court make and enter its final decree of distribution of the residue of the estate of said decedent to the persons entitled thereto, and for the discharge of the representative and the sureties on her bond.

IT IS ORDERED, That said petition be heard, and said final account examined, adjusted, and if correct, allowed by the Court, at the Probate Court Rooms in the Court House, in the City of Duluth in said County, on Monday the 12th day of January, 1914, at ten o'clock A. M., and all persons interested in said hearing and in said matter are hereby cited and required at said time and place to show cause, if any there be, why said petition should not be granted.

ORDERED FURTHER, That this order be served by publication in the "Narodni Vestnik", according to law, and that a copy hereof be mailed to each heir or interested party 14 days before said day of hearing.

Dated at Duluth, Minn, December 18, 1913.

By the Court,

S. W. GILPIN,
Judge of Probate.

Attest: A. R. Morton, Clerk of Probate.
Seal, Probate Court, St. Louis Co., Minn.
Dec. 22-29; Jan. 5.

ROJAKOM V RAVNANJE.

Rojaki v Ely, Minn., in okolici! Kadar pošiljate denar po Ameriki, poslužujte se Bank Money Order, ki je bolj praktičen in cenejši, kakor poštni Money Order. — Premeni se lahko povsod, in v slučaju, da se izgubi, se Vam denar v kratkem povrne nazaj. Za vsako pošiljatev dobite pobotnico. Dobijo se pri First State Bank of Ely kjer se lahko v materinščini pomenite. Banka je odprta vsak dan od 9. ure zjutraj do 3. ure popoldne, in vsako sredo in soboto zvečer od 7. do 8. ure. Banka izvršuje tudi vsa druga bančna in notarska dela, posebno se še priporoča za menjavo čekov, katere izplačuje brez odbitkov.

NAROČAJTE SE NA NAJVEČJI SLOVENSKI DVOTEDNIK V ZEDINJENIH DRŽAVAH

Mali oglasnik.

IŠČEM

svojega brata Franka Reims. Prosim rojake, če ve kdo za njega, naj mi naznani njegov naslov, ali pa se naj sam oglasi.

Louis Reims bx 63
New Duluth, Minn.

POZOR ROJAKI!

— Prodam loto s hišo; lota meri 25 krat 125 čevljev. Lota je ščiščena in polna rodovitne zemlje. Hiša ima osem sob in klet. Dve sobi merite po 6 krat 18 čevljev. Hiša je tri leta stara. Trda tla spodaj in zgoraj. En block od Misabe postaje in v bližini rudnikov. Ugodna prilika za držati ljudi na hrani in stanovanju. Prodam hišo ker nameravam oditi na farmo. Oglejte si hišo in pozvejte vse natančno pri Jožef Uletu 106 Poplar Street, ali Box 257, Chisholm, Minn.

CONRAD & HARD POGREBNIKA IN KONCESIONIRANA MAZILCA. Waukegan, Ill. Tel. št. 95. Priporočamo se Slovencem in Hrvatom. Vozovi za pogrebe in svatbe vedno na razpolago. Zaloga vsakovrstnih krst. Pokličete nas lahko podnevu ali ponoči.

BURKE & WRIGHT, (THE RED FRONT), 115 So. Genesse St., Wuakegan, Ill. Tel. št. 732. Slovencem in Hrvatom v Waukegan in okolici priporočamo našo dobro znano trgovino z železnino, britvami, noži in barvami. Izvršujemo tudi kleparska dela. Cene zmerne.

J. A. PETROSHIUS pogrebnik, 12 10th St. No. Chicago Ill. Tel. št. 965. Priporoča se Slovencem in Hrvatom, kadar potrebujejo vozove za svatbe ali pogrebe, katere ima vedno na razpolago po cenejši ceni kod drugje. Velika izber krst po nizki ceni. Pogrebe prevzema po dogovoru.

JOSIAH COLLINS pogrebnik in zalagatelj okvirjev za slike, SO. RANGE, MICH. Tel. št. 766 J. Priporoča se Slovencem in Hrvatom, kadar potrebujejo pogrebnika, ali če potrebujejo okvir in steklo za sliko. Postrežba točna in zadovoljiva. Cene nižje kod drugod.

POZOR, ROJAKI!

Dobil sem iz Washingtona za svoja zdravila serialno številko, ki jamči, da so zdravila prava in koristna.

Po dolgem času se mi je posrečilo iznajti pravo Alpen tinkturo in Pomado proti izpadanju in za rast las, kakoršne še dosedaj ni bilo na svetu, od katere moškim in ženskam gosti in dolgi lasje resnično popolno zrastejo, ne bodo več izpadali in ne osiveli. — Ravno tako zrastejo moškim v 6. tednih krasni brki popolnoma. Revmatizem v rokah in nogah ter križicah v 8. dneh popolnoma ozdravim; kurja očesa, bradavice, potne noge in ozebline se popolnoma odstranijo. Da je to resnica, jamčim s $500. Pišite po cenik, katerega pošljem zastonj. — JAKOB WAHCIC, 1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Rojak Frank Žnidar je potovalni zastopnik za Narodni Vestnik. Nahaja se sedaj v državi Pennsylvaniji. Rojak Žnidar je pooblaščen pobirati naročnino, oglase in naročila za tiskovine. Cenjene rojake in rojakinje uljudno prosimo, da ga blagovolijo prijazno sprejeti, in da mu gredo na roko.

Spoštovanjem
NARODNI VESTNIK.

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI PRILIKI ZAVETIŠČA V AMERIKI.

American Exchange Bank
VIRGINIA — MINN.

Najbolj pripravna banka za Slovence in Hrvate v mestu.

Pošiljamo denar na vse strani sveta in prodajamo vožne liste.

3% obresti od vlog.

VARNOST!

Skrb, s katero se vodi **Bank of Sheboygan, jamči trdnost in moč** Koristi vlagateljev in varnost njih vlog je prva skrb naših ravnateljev in uradnikov.

Mi Vas vabimo, da zberete našo banko za Vaše vloge.

Premozenje 3,000,000

BANK of SHEBOYGAN
A ROLL OF HONOR BANK
3% INTEREST PAID ON SAVINGS 3%

NE ZAMENJAJTE! NE POZABITE!

DA JE

Mestna hranilnica ljubljanska

V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA 3 (Kranjsko)

največja in najvarnejša slovenska hranilnica.

Prometa koncem leta 1911 **614,5** milijonov kron
Stanje hranilnih vlog **42** milijonov kron.
Rezervni zaklad hranilnice **1,300,000** kron

obrestuje po 4½% brez odbitka.

Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo v vrednosti 50 milijonov kron. Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada kranjska.

Denar pošiljajte po pošti, ali kaki zanesljivi banki. Pri banki zahtevajte odločno, da se Vam pošlje denar le na "Mestno hranilnico ljubljansko" v Ljubljani in ne v kako drugo manjvarno "šparkaso". Nam pa takoj pišite po kateri banki dobimo za Vas denar. **Svoj naslov nam pišite razločno in natančno.**

Izključena je vsaka špekulacija in izguba vloženega denarja.

Jeklarna za $25,000,000

Počela Bode Kuriti Peči Augusta Meseca 1915 Bodočnost Leži Le V

NEW DULUTH

kjer se naseljupejo Amerikanci in tudi naši, SLOVENCI,—kjer imamo vodovod, lepe ceste, cementne hodnike, lepo šolo, ognjegasilnico, državno pošto, železnično postajo, novo katoliško cerkev i. t. d..

NEW DULUTH

ima dve ulice za trgovino, ostale pa za stanovanjske stavbe in dovoli trgovine odpreti le na trgvrskih ulicah, ne kjerkoli bi kedo hotel, ker to bi v bodočnosti trgovcem škodovalo.

Poglejte si vse predno kupite lote v bližini jeklarne. Rabite mozgane predno štejete denarje.—oglasite se pri nas, mi vam damo nasvet. Ta .zemljevid .vam pokaže natančno lego nove naselbine New Duluth, Minn. Mi imamo lote v velikosti po 25x140 in tudi 30x140 čevljev. Prodamo iste ceno in na lahka mesečna odplačila.— Pišite v slovenskem jeziku po brezplačna pojasnila.

GONSKA & CO., 3 So. 5th Ave. West,
DULUTH, MINN.

Poljedelstvo in gospodinjstvo.

SAJLO IN SAJLEČ.

Narodni Vestnik je že večkrat priporočal in razpravljal o dejstvu da je za iste naše ljudi, ki se mislijo posvetiti farmerstvu, najbolje, če se oprimejo živinoreje, specijelno mlekarstva, ter svinjereje in kurjereje. V teh panogah kmetijstva je vsaki dan gotovi denar in podvržene so najmenj nimam. Potrebno je le, da se upelje v kmetijstvo red, da se drži necega sistema, da se ima en gotovi cilj, z eno besedo, da se ne drži starih nazorov, ampak, da se posveti farmer umnega, znanstvenega kmetijstva.

Pred vsem je potrebno, da se preskrbi kolikor mogoče cena krma in tako krmo ki bo povzročila obilico mastnega mleka. Krava ni nič druzega kot živi stroj za pretvarjanje krmil v mleko, ki je ena najboljših najzdravejših in najbolj vesoljno rablenih hran človeštva. Mleko oziroma smetana se vsaki dan lahko spravi v denar in zato naj farmer gleda, da bo dobil iz krav kolikor mogoče več mastnega mleka in to kolikor bolj mogoče ekonomičnim potom.

Vrednost "silage" (reci sajleč, to je zeleno turšično, sirkovo in drugo steblovje in listje kakor tudi razna zelišča) kot krmilo in vrednost "silo" (reci sajlo, shramba za zelena krmila) je na vsaki farmi kot shramba za zeleno krmilo kjer se peča z živinorejo in mlekarstvom, neprekosljive vrednosti Sajleč se ni vporabljalo navadno na farmah; vendar zadnje čase preskrbi se vsak umen goshpodar s tem dobičkanosnim zimskem krmilom. Težko je določiti koliko živine naj bi imel farmar, da bi se splačalo zgraditi sajlo, ker to je za različne okoliščine različno. Najbrže se pa sajlo ne izplača za istega, ki ima manj živine kot deset glav. Kdor ima pa petnajst glav živine ali več tisti naj zgradi sajlo prej ko mogoče.

Kdor namerava zgraditi sajlo naj stvar natančno premisli in zgradi naj tolikošen sajlo, da bo v njemu dovolj prostora za toliko hrane, da bo zadostovala tudi za najdaljšo zimo. Sledeča lestvica kaže množino sajleč in kolikošen mora biti sajlo za raznoštevilne črede živine, če se porabi 30 funtov sajleč na dan za glavo živine za 180 dni in za 240 dni:

Stevilo krav	Koliki sajleč je treba	10 ton tursice na aker	Velikost sajlo
	Za 180 dni.		
	Tone	Akri	čevlji
14	38	3.8	10x26
15	40	4.0	10x28
20	54	5.4	12x26
25	68	6.8	14x26
30	81	8.1	14x28
45	122	12.2	16x33
50	136	13.6	16x40
	Za 240 dni.		
14	50	5.0	10x32
15	54	5.4	10x33
20	72	7.2	12x32
25	90	9.0	14x31
30	108	10.8	14x34
40	144	14.4	16x37
50	180	18.0	18x37

Turšica je za severnejše države najvažnejši in najpripravnejši pridelek za sajleč. Živina potrebuje po zimi sočnato hrano, ker samo ob krmi, žitu in turšičnem zrnju ne bo dala dovolj mleka. Živina jej sajleč s slastjo, in ona povzročuje pri živini tek in to vzdržuje živino pri dobrem stanju.

Klaja obstoječa iz krme, sajleč in žita, če je ta krma pravilno zmešana, da živini iste snovi, katere potrebuje za vzdrževanje in za produkcijo mleka.

Nekateri imajo turšico v razstavkih na njivi, vendar to ni povsem dobro. Živina ne je rada štokov, če so suhi, in tako pridejo štoki v gnoj in delajo neprilike pri gnojenju. Koruza tudi na ta način zmrzne in ni dobra za živalstvo. Posebno če se ima "fodder sorn," ta nedozorela rastlina kaj rada zmrzne. In suhega "fodder corn" ne žre živina rada in tako gre mnogo v strast.

Kar se pa tiče sajleč, je mnogo ložje s turšico delovati. Turšica se pokosi s "corn binderjem," zvozi se k sekalnemu stroju (cutter,) kjer se seseka in sesekana se spiha v sajlo in se stlači. Živina požre vso rastlino, štoki in stebli ne ostanejo v gnoju in tako ni nobene zgube. Krmi se iz sajlo sproti. Sajleč ostane sveža celo leto in živina jo rada žre še spomladi, četudi je že na paši. Zrela turšica je najboljša za sajlo, vendar se zamore v sajlo spraviti tudi turšica, katera ni dozorela radi mraza. Tudi "fodder corn," ki se seje pozno se lahko vporabi za sajleč; vendar taka sajleč ni toliko vredna kot sajleč, ki se napravi iz dobre dozorele turšice.

"Corn binder" jejako potrebni stroj za spravljanje turšice, vendar, če tega stroja ne more kupiti en farmer, kupita naj ga dva ali trije skupaj.

(Dalje prihodnjič.)

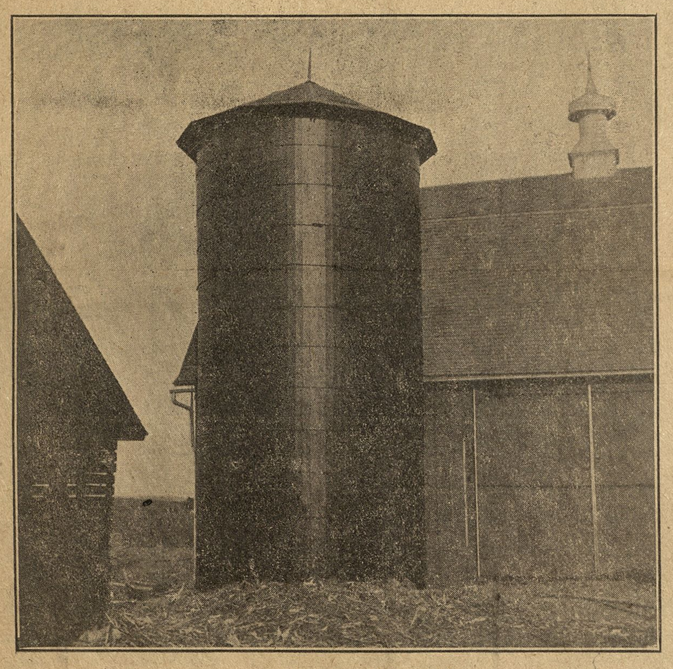

SILO (SAJLO.)

OBREZOVANJE DREVES.

Veje in poganjke pri sadnem drevju je treba obrezati tik debla in ne postrani ampak navpično. Takoj ko se odžaga veja je treba površje namazati z debelim lanenim oljem. Če se to ne zgodi zna začeti rana gnjiti in za drevo znajo nastopiti slabe posledice.

Drevesu je treba dati lepo krono in za to krono je skrbeti takoj ko se drevo posadi in ves čas pozneje. Krono je držati nizko in široko, in na deblu, ki naj bo le dva do tri čevlje visoko, naj ne bo nikakih vej ali poganjkov. Okoli debla naj bodo glavne veje, kacih pet ali šest po številu.

Prve dve ali tri leta naj se poganjki odščipnejo z nohti palca in kazalca in to v mesecih maj, juni in julij. Glavno delo z drevesom je dokler ne nosi sadja, da se gleda za lepo krono. Drveje naj se ne obreže preveč na enkrat, ampak vsako leto nekoliko. Odstraniti je najprvo mrtve in bolne veje, in potem druge, ki se drgnejo in so nepotrebne. Gledati je, da pride med vejevje zrak in solnce.

Stara drevesa, ki se močno obrežejo, se bodo pomladila. Slabotna drevesa je treba bolj obrezati kot močna. Če se drevje preveč pa slabo sadje. Pozimsko obrezovanje žene bolj na les, poletno pa bolj na sadje. Po zimi naj se drevje obrezuje dokler spi, in po leti meseca junija.

obrezuje, porabil se bo sok iz zemlje za novo rast lesa in tako drevo bo prinašalo malo sadja ali

DVE KOTENJI NA LETO.

Svinja je stroj za pridobivanje prascev iz katerih zrediti velike prešiče in prasice, in če se izplača svinjereja z enim kotenjem na leto, izplačati se mora tembolj, če povrže dvakrat na leto. To je sicer očividno, vendar v praksi se le malokedaj izvršuje.

Prasci, ki so bili povrženi pozno vjeseni so navadno manj vspešni kot prasci, ki se povržejo spomladi. Krivo temu so slabe okoliščine, slaba hrana za mater in za mladiče. Kdor nima dobrih, snažnih toplih svinjakov naredi mogoče modrejše, če ne skrbi za zimsko kotenje; vendar napredni svinjerejec, ki gleda, dobi iz svinjereje kolikor mogoče več dobička skrbel bo da bode svinje povrgle dvakrat na leto in da bo imel pripravne hleve in pripravno hrano za svinjo in za mlade.

Samo turšico in voda nista zadostna hrana za vzrejanje zimskih prascev, in kdor misli, da bo s tem vspel, bo imel nalo pokazati za svojo turšico. Prasci tudi ne smejo biti v prevelikih gjnezdih, to je preveč jih naj ne bo skupaj. Paziti se mora, da so hlevi suhi in topli, in postelje naj ne bodo v gnoju.

Prascem je polagati hrana štirikrat na dan in najboljša je topla hrana.

Kdor hoče, da bodo prasice povrgle dvakrat na leto, uredi naj stvar tako, da bo prvo kotenje spomladi kadar ni več hudega mraza in drugo v jeseni predno pritisne zima. Po severnih državah Združenih Držav naj bi bilo prvo kotenje v mesecu marcu in drugo v mesecu septembru.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

L. S. Cleveland, O. Socijalna revolucija ne bo še zadnji člen verige, ki se imenuje socijalna evolucija. Mi sicer ne verujemo v nekatera načela preradikalnih političnih mislecev, ker ti misleci niso popolni, kot ni popolen živ krst na svetu. Izpolnjuje se vsaka stvar in izpolnjevala se bode, zato bi ti misleci najbrže ne skušali vresničiti njih najradikalnejših misli, če bi dobili vladne vajeti v roke, ampak skušali bi družabni red polagoma preurediti ali reformirati. Koko bi deloval rezultat te prevredbe ne ve nikdo; gotovo pa je, da noben politični in gospodarski program ne bo nikdar zadovoljil vse, ampak se bodo pokazali nasprotniki vsaki vladi. Če pride sam kralj z nebes vladati zemljo, ne bo človeštvu prav, ker človeštvo neče več kraljev, ampak hoče samo voliti predsednike. V nebesih ne verujejo v republike, in zato nastalo bi tudi v tem slučaju takoj nasprotstvo. Tisti, ki so teoretičnega mnenja preobrniti človeško družbo čez noč, bi se mnogo ohladili, če bi se jim dala naloga zvršiti to v praksi. Socijalistični program, ergo socijalistična stranka ne zahteva v svoji politični platformi nikake revolucije, ampak le evolucijo, reformacijo, reorganizacijo, večjih pravic za človeštvo; zato socijalistična stranka ni nevarna za človeštvo, ampak mu je potrebna, koristna, in vsak delavec naj bi bil član te stranke ker če ni ta stranka delavska, potem ni nobena. Na misli posameznih socijalistov se ne more ozirati, ker tudi med njimi je nekaj sanjačev; merodajna je le platforma, in ta je dobra, vendar se spopolnuje kot vsaka druga stvar. Mi neverujemo v isto kot vi, in da ste v zmoti pokazali bomo z vzgledom. Razbiti in vničiti vse, kar je sezidala civilizacija v teku tisočletji, bilo bi skrajno nesmiselno, in do tega ne bo prišlo nikdar. Vzemimo da ste vi lastnik hiše, in da poči v kuhinji vodovodna cev. Ali boste šli in boste vso hišo podrli in novo sezidali zato ker je počila vodovodna cev? Nam se zdi, da bi bilo to skrajno nesmiselno. Popravi se cev; hiša se pa pusti na miru. In ravno isto je z družabnim redom, s sistemom po katerim človeštvo živi. Ta sistem je treba popraviti, reformirati, zboljšati, nikakor pa ne podreti, To je naše mnenje, in to mnenje je pravo. Ravno isto je z našimi jednotami in zvezami. Treba jih je združiti; pravila potrebujejo vednega spopolnenja; Vendar zato ne bomo vničili vseh jednot in zvez, ampak bomo skušali stvar zboljšati.

R. S. St. Paul, Minn. Slovenski salun v Minneapolis, Minn., je blizu Union postaje na First Ave South med High in First Street. Napis ima "Slavonian Grotto saloon." Lastnik je slovenski rojak Peter Belopavlovič. Vreden je vsega zaupanja.

J. P. Eveleth, Minn. En funt je nekaj nad pet in štirdeset stotink kilograma. 20 funtov je nekaj nad 9 kilogramav; vendar po novem letu, kakor ste gotovo videli v N. V. med novicami, se bo pošiljalo po paketni pošti lahko do 50 funtov v prvem in drugem pasu, kar bi bilo nekaj nad 22½ kilograma. Koliko bo plačati od te teže še ne vemo; od 20 funtov je 20 centov, in sklepano po tem bo od 50 funtov 50 centov. Veseli nas, če bi se naši industrijski delavci in naši farmerji bolj zvezali s paketno pošto, kar bi bilo obojim v korist.

ELCORA
MATTAFFA & FASHION
SO NAJBOLJŠE SMODKE V DULUTHU.
KATERE IZDELUJE DULUTH CIGAR CO.
W. A. KEHTEL, 118-120 W. Michigan St., Duluth, Minn.

Oliver pri jeklarni

dobi spomladi električno Železnico. Stem bo zboljšan kraj, stem se bo priselilo mnogo naseljencev, stem bo cena lot višja. Oliver ima izvrstno bodočnost. Kdor hoče napraviti pri lotah denar naj kupi takoj.

HIŠE RASTEJO HITRO NA

OLIVER

Pridite in prepričajte se! Vpoštevajte ogromno jeklarno, ki bo še trikrat povečana. Jeklarna steče spomladi 1915. United States Steel korporacija zgotovljuje mostt za vozove. Železnica že gre čez. Kmalu bo šla tudi električno železnica. Možje, Oliver ima bodočnost.

Zastopnik:
LOUIS VESEL,
Gilbert Minn.

Nov Naslov—
Oliver Townsite Company
300-301 Alworth Building DULUTH, MINNESOTA

First National Bank,
EVELETH, MINN.
Najstarejša narodna banka na Mesaba Range
KAPITAL IN PREOSTANEK
$122.000.00
Pošiljamo denar v Avstrijo po najnižjih cenah
Parobrodni listi za vse črte.
Placamo obresti po 3 od sto.

Kalifornijsko vino!
Kalifornijsko vino!
Belo novo 70c galon, črno novo 65c galon.
Belo staro 75c galon, črno staro 70c galon.
Za Range je tovornina všteta.
Manj kot 28 galonov ne odpošljem.
Cenjeni rojaki in bratje Hrvati poskusite to vino.
Kapljica je izvrstna, vino je stanovitno.
Veseli božič in srečno novo leto!
ANTON FOX
BOX 887 -:- -:- VIRGINIA, MINN.
Kalifornijsko vino!
Kalifornijsko vino!

FIRST NATIONAL BANK
Chisholm - - Minn.
Kapital $25.000. Preostanek $29.318.
Osebna odgovornost $5,000.000.
Obrestuje denar po 3%
Prodaja parobrodne liste in posilja denar na vse strani.
Posebno pozornost dajemo Slovencem.
Pridite in se prepricajte!

ROJAKI!
Lote v New Dulth-u pri Steel Plant-u
so sedaj dražje in cena bode vedno višja. "Steel Plant" bode trikat tolikšen kot je sedaj, in to bo privabilo veliko ljudstva na New Duluth in okolico. Rojaki, ki so blizu te izvrstne prilike, in kdor ima denar naj se požuri naj kupi sedaj loto dokler je čas in si prihrani denar. Steel Plant bode edini te vrste na celem svetu, in vsak si lahko zagotovi bodočnost. Cene lotam so sedaj od $390 naprej, in kdor kupi sedaj bo lahko naredil še denar.
Za podrobnosti se je obrniti na:
FRANK HITTI
Box 231, Hibbing, Minn ali Aurora, Minnesota.

M. J. MURPHY, predsednik. GEO. L. BROZICH, blagajnik.
THE
FIRST STATE BANK
OF ELY
PRVA DRŽAVNA BANKA, ELY, MINN.
se vljudno priporoča za vse bančne posle, kakor tudi pošiljanje denarja na vse strani sveta ter čekovni promet. Hranilne vloge obrestuje po
3% od sto
od dneva vloge.
Naša banka je prva državna banka v mestu in je pod strogim državnim nadzorstvom; poleg tega imamo zvezo z občeznano Union Investment Co. iz Minneapolisa, Minn., pri kateri so interesirani glavni bankirji iz Chicage in New Yorka, zatorej so Vaše vloge pri nas
absolutno varne.
DENAR V STARO DOMOVINO pošiljamo vsak dan in naše cene so vedno nizke. Zastopamo tudi najboljše zavarovalne družbe proti ognju, istotako izvršujemo vsa notarska dela.
Pridite k nam zamenjati Vaše čeke ob plačilnih dnevih. — Z nami posluje pretežna večina domačih trgovcev, kateri so tudi delničarji.

W. J. RIETOW, predsednik. GEORGE HELLER, podpredsednik.
O. FOESTE, blagajnik. O. KAUFMANN, pomožni blagajnik.
Glavnica in rezervni sklad $365,000.00
GERMAN BANK
Najstarejša in največja banka v Sheboygan, Wis.
plačuje od hranilnih vlog 3%
Pošilja denar v STARO DOMOVINO, prodaja PAROBRODNE KARTE za vse parobrodne črte. Izdeluje vsakovrstne menjice.